

د «دوزخ په جنت کې» کیسه

ښه مې نه یادېږي چې د دې ناول لیکل مې کله پیل کړل خو مفکوره یې په ۲۰۱۲ کې ذهن ته راغله. هاغه مهال د لیکوالۍ نړۍ وال پروگرام ته ورغلی وم چې په ترڅ کې یې د امریکا د متحدو ایالتونو مختلف ښارونه مو هم وکتل. په دې کې یو ښار شیکاگو و، د ارنسټ همېنګوی د زوکړې او اوسېدو ښار. هلته د سفر په نیمايي کې د زړه تنګون ځورونکې څپه راباندې راغله. نور ملګري مې د ښار له چکرونو خوند اخیست خو زما لپاره هر څه غمېدلي وو. هلته دغه تصور را ته پیدا شو چې دوزخ مکان نه دی، زمان دی. د «دوزخ په جنت کې» مفکوره هماغه مهال ذهن ته راغله او نیت مې وکړ چې ناول به ورباندې لیکم.

وطن ته چې راستون شوم، څه موده وروسته مې ناول شروع کړ خو په کراتو داسې ځای ته ورسېدم چې نور وړاندې نه شواى تلی. بیا به مې په میاشتو میاشتو غرض پرې نه کاوه او بیا به مې لیکل شوې برخه له پیله تر پایه ولوسته چې بېرته هماغه فضا ته ورننوخم او ناول وغځولی شم. په دې منځ کې مې شپږ اوه نور کتابونه تکمیل او چاپ کړل خو دا یو هماغسې نیمګړی پاتې و تر دې چې نظام نسکور شو او هر څه را ته ختم شوي غونډې واېسېدل. ډارېدم چې زه به نه یم او دغه ناول به، چې ډېر راباندې ګران و، همداسې نیمګړی پاتې شي. د سقوط په اولو شپو کې مې هماغه نیمګړې نسخه راشد خټک، اېمل پسرلي، ډاکټر اکبر اکبر، او د داستاني بنډار د وټس اپ ګروپ نورو ملګرو ته ولېږله او ومې ویل چې که څه راباندې وشول، دا ناول به

تاسې همداسې نیمګړی چاپوئ. ملګرو ډاډ راکاوه خو پوهېدم چې دوی هم هماغومره ناهيلي وو څومره چې زه وم. خو دوی مې هسې غمجن کړي وو، څه پوهېدم چې اوه میاشتې وروسته به «دوزخ په جنت کې» په جرمني کې تکمیلېږي.

دغه ناول متفاوت دی. زما ادعا همدومره ده. دا چې له نورو ناولونو یې توپيرونه څه دي، تاسې او کره کتونکي به یې معلوموئ. په دې کې یوازې یو دوزخ او یو جنت نه دی، دوزخونه په کې دي او جنتونه په کې دي. اېمل پسرلي یو وار ویلي وو چې دی تصور کوي چې زموږ غرونه په فضا کې پاتې کېږي او ممکن یو وخت داسې وسایل پیدا شي چې د زرګونه کاله مخکې غرونه پرې ضبط شي او موږ یې واورو. په دې ناول کې غرونه او فکرونه لیدل کېږي، په مختلفو رنگونو او شکلونو. د ناول په یوه ځای کې راغلي دي: «هره ولې لکه غشی راباندې لګېده. لکه د ځنګله په منځ کې چې ولاړ یې او د هرې ونې هر ښاخ او هره څانګه غشی وي او درګرده د تا خوا ته ګوزارېږي او ته نه ډال لرې، نه زغرې.» دغسې تشبیه مې د ارواښاد سلېمان لایق په منظوم داستان «مردی از کوهستان» کې لوستې وه. د ونې دغه تعریف چې «نباتات هغه موجودات دي چې زموږ فاضله مواد په مېوو بدلوي. موږ خپل فاضله مواد د ونو بېخ ته اچوو او دوی ورنه مېوې جوړوي.» زما د کشر زوی، مجیب الله، خبره ده. همدارنګه د زرو هېندارو کور د یوه حکایت یوه جمله هم په دې ناول کې راغلې ده: «هغوی د حقیقت یوه ټوټه موندلې ده او ګومان کوي چې ټول حقیقت همدا دی.»

د دې ناول، بلکې د خپلو ټولو کيسو ډېره زياته برخه مې په نيمو شپو کې ليکلې ده. د نيمې شپې مطلقه خاموشي د تخيل مرغه ته د لوړو او اوږدو الوتنو ځواک ورکوي. د دغو خوندورو بې خوبيو مندوی يم. ها بله مې ورځ مې فيسبوک د ۲۰۲۰ د جون د ۲۶ مې دغه پوست رامخې ته کړ: «بېگا مې بيا خوب نښتېدلې و. زه هم شاوخوا دوه بجې پاڅېدم او تر سهاره کمپيوتر ته کېناستم. د «دوزخ په جنت کې» ناول مې لږ وغځاوه. د دې ناول ډېرې برخې مې په نيمو شپو کې ليکلې دي. که بشپړ شو، خپلې بې خوبۍ ته به يې ډالۍ کړم.»

د «دوزخ په جنت کې» نطفه په شيکاگو کې راوټوکېده، په کابل کې يې وده وکړه، په اسلام آباد کې يې اندامونه تکميل شول او په جرمني کې يې خپل جنيني عمر تکميل کړ. ناول مې تر چاپ مخکې ښاغلي اېمل پسرلي او استاد اسدالله غضنفر ته لېږلی و. کور يې ودان چې د ټايپي املايي تېروتنو د تصحيح په خوا کې يې د ناول د بهترۍ لپاره ګټورې مشورې راکړې.

د قدرمن ډاکټر صاحب صادق ژړک مننه کوم چې د دې کتاب چاپولو ته يې لاره هواره کړه. خدای دې دی او ملګري يې روغ او خوشحاله لري. همدارنګه د ګران عمر اندېش پر ګوتو دې برکت وي چې د کتاب پښتۍ يې ډيزاين کړې ده.

مينه او درنښت

محب الله زغم

۲۰۲۲ د جولای ۷

ډالۍ

د بې خوبۍ هغو شېبو ته چې دا او نورې کيسې
يې راباندې وليکلې.

دوزخ په جنت کې

غواړو خوندونه ابدې وي خو داسې نه ده.

خوندور وږم مې احساس کړ. پوزه مې وسوږله. ښه لویه ساه مې واخیسته، څومره هوا چې مې په سږو کې ځایېدله، هغومره لویه. دغه خوشبويي راته اشنا غوندې وه، لکه د سنځلو او د گلابو وږم چې سره ګډ شوي وي. خو داسې بوی پخوا هېڅکله راباندې نه و نښتی. خو زه «پخوا» ولې یادوم؟ کومه «پخوا»؟ هېڅ! حافظه مې سپینه وه.

سترګې مې پرانیستلې. اسمان ټک شین و، داسې روڼ لکه له بارانه وروسته چې وي. لمره نېغه پر سر مې ولاړ وه. نه گرمي، نه یخني. داسې خوندوره هوا چې ما ویل کاش ټول عمر همدغلته همدغسې پروت وای.

سر مې پورته او لاسونه مې ترې لاندې کړل چې تکیه شي. ورو ورو مې شاوخوا ته وکتل. چارچاپېره ونې وې، گلان وو. د ونو پانې او د گلونو گلپانې داسې پاکې، داسې ځلېدونکې وې لکه یوه یوه چې دې په خپل لاس په رڼو اوبو مینځلې وي او داسې زرغونه رڼا یې کوله چې ته وا پانې نه دي، ډېرې دي، څراغونه دي.

کېناستم. ټوله ځمکه په شنه چمن پوښلې وه، ته وا چا شين
بځمل پرې غوړولی دی. د چمن له هر ډکي څخه خوشبویۍ داره
وهله او لور په لور او هرې خوا ته خپرېدله.

ځان ته مې وکتل. نري سپين کالي مې پر تن وو. لاس مې پر
تېر کړ. داسې پوست او ښوی ولگېد لکه د گلابو پر گلپانې چې
لاس تېروې. پخوا مې هېڅکله داسې کالي نه وو ليدلي. اورېدلي
مې وو چې ورېښمين ټوکر همداسې نرم وي؛ خو ليدلی مې نه و.
دا «پخوا» نو بيا له کومه شوه؟ لکه چې زما آزار ته يې ملا تړلې
ده او نه مې پرېږدې چې پوره خوند واخلم. داسې نو نه کېږي، دا
له ذهنه بايد وشړم.

وږی وم، لکه د مياشتو مياشتو روژه چې مې وي. څنگ ته
مې وکتل. د منو ونه، ډک ښاخونه، ولاړه وه. راولاړ شوم. بدن مې
سپک و، لکه هوا، لکه خوشبو. د ونې ښاخونه لوړ وو. ما وې ونې
ته به پسې وڅېژم خو ښاخ پخپله ورو ورو راکښته شو، لاس ته
مې برابر شو. گورم چې په همدې يوه ښاخ کې زېږې، شنې،
تورې او سرې رنګارنګې منې څرېږي.

زيرې منې ته مې لاس ورووړ. پخپله له ښاخه راجلا شوه او
په لپه کې راولوېده. خولې ته مې کړه. غاښونه مې په کې ښخ
شول. د سپنج غونډې خورا نرمه وه. خورا خوږه وه.

په خوله کې مې داسې ژر ويلې شوه لکه شيرين چې په خوله
کې اوبه کېږي. ژويولو ته يې حاجت نه و. منې نه زړي لرل، نه

خلي. د ايسته غورځولو هېڅ شى په كې نه و. ټوله مې پاكه
وخوړه. د منې خوند بيخي بل وړ و. پخوا مې بيروتي، مارلينگ او
جورسې منې خوړلې وې خو د دغې منې خوند په يوې كې هم نه
و. اوووف! د دې «پخوا» له لاسه خو به لېونى شم. ډېر فكر مې
ورته وكړ خو تر هغې شېبې مخكې چې خوندور وږم راويش
كړم، هېڅ شى مې راياد نه شو. زما «پخوا» همدومره وه.

بڼه نو، ما وې راځه دا توره مڼه وڅكه چې د دې خوند څنگه
دى. گورم چې د زېرې منې په ځاى كې وار له واره بله مڼه راشنه
شوې ده. تورې منې ته مې لاس يووړ. لپه مې ترې لاندې ونيوه.
دا هم پخپله راخطا شوه.

څو شېبې مې ښاخ ته كتل. د دې تورې منې پر ځاى هم د
سترگو په رپ كې تور گل را وټوكېد، توره غوټى شوه، راغټه شوه،
توره مڼه شوه. د تورې منې خوند له زېرې منې بېل و، تر هغې لا
خوندوره خو دې منې ژدويل غوښتل. غاښونو مې له منې څخه په
خرپ ايستلو عجب خوند اخيست.

شنه مڼه مې هم وخوړه. د يوې منې خوند تر بلې زيات و.
بيخي په ځان پوه نه شوم چې څو دانې مې وخوړې.
د دې ونې تر څنگ د انارو ونه وه. خولې مې انارو ته اوبه
وكړې. ورروان شوم. د انارو پوستكى لكه ښيښه داسې روڼ او
شفاف و. د منځ سرې دانې يې جوتي ښكارېدې.

يوه انار ته مې لپه ونيوه. لپه مې په انار ډکه شوه. ما وې
پوستکی به ترې لرې کړم. په نوکانو مې چې څومره وس وکړ،
خاشه ترې لرې نه شوه. خولې ته مې يووړ. په احتياط سره مې
غابن پرې ټينگ کړ. غابونه مې په کې داسې ننوتل لکه ام چې
مې ټينگ کړی وي. د دانو تر منځ يې پردې نه وې. ژدويلو ته يې
حاجت نه و، دانې به يې پخپله په خوله کې ويلې کېدې. د انار
خوند هم د هغو انارو غوندې نه و چې ما پخوا خوړلي وو. د دې
خوند بيخي نوی و. خدای زده چې دا «پخوا» ولې لکه سپی
راپسې نښتې ده؟ چې څومره يې کورې کومه، بيا راځي.

انار مې هم پاك وخور او د ايسته غورځولو شى په کې پاتې نه
شو. په خوند يې نه مړېدم. هر انار چې به مې وخور، پر ځای به
يې بل انار راشين شو. چې هغه به مې وخور، بل به راشين شو. د
انارو نرموالي ام را په ياد کړ.

ومې ليدل چې د دې ونې څنگ ته د امونو ونه ده.
چې په نوم مېوه مې پېژندله، هلته وه. لا داسې مېوې هم وې
چې پخوا مې نه وې ليدلې. د ټولو ميوو خوند خورا زيات و. په
خوړلو يې نه مړېدم. درگړه مې خوړلې، خوړلې، خوړلې.
پر نس مې لاس راتېر کړ. داسې سپک و لکه هېڅ شى چې مې
نه وي خوړلى. د مېوو خوند يوه خوا او د حيرانۍ کيف بله خوا،
بلکې لا ډېر خوند خو په حيرانېدو کې و.

څو شېبې چې تېرې شوې، خولې راباندې راغلې. له خولو مې
د ټولو ميوو گډ بوی رالټېده.

لمرې ته مې وکتل. سترگې يې را وڼه برېښولې. داسې مهربانه
لمره مې کله هم نه وه ليدلې. لمړه د داسې اور غوندې وه چې
تودول خو کوي خو سوځول نه کوي.

ما ډېر وخت د مېوو په خوړلو او د باغ په چکر تېر کړی و خو
لمره لا همغسې نېغه ولاړه وه او له خپله ځايه هېڅ خوځېدلې نه
وه.

د لمړې د وړانگو هرې ذرې زما څرمن داسې نازوله لکه په يخ
ژمي کې چې تودې سقاوې ته ورننوخې او د سرو اوبو تاوده
بخار درباندې ولگېږي او بيا تودې اوبه پر ځان راخوشې کړې او
بدن دې ټکور ټکور شي.

هی هی! خوند اخیستل نو خورا لوی نعمت دی خو ارمان چې
ابدي وای.

ځمکې ته مې وکتل. ونو سيوري نه لرل. د ځان په سيوري
پسې وگرځېدم خو زما سيوری هم نه و. ته وا ټول بدن مې له
بښېنې جوړ شوی. حيران شوم چې دا نو کوم ځای دی؟ هر څه
په کې آشنا وو خو هر څه نا آشنا وو. گومان مې کاوه چې دا ځای
به مې ډېر پخوا، په لرې زمانو کې ليدلی وي. ښايي په ماشومتوب
کې، ښايي تر ماشومتوبه مخکې. يا به دا هسې زما گومان و. کله
چې يو څوک، يو ځای، يا يو شی دې خوښ شي، گومان کوې چې

له پخوا دې ورسره رابطه وه او يارانـه مو زړه ده. سړی څه پوهېږي، ښايي همداسې وي.

په خوندونو کې دې خوا ها خوا گرځېدم. لښتـيو ته ورسېدم. د مالوچ په رنگ تـکې سپينې اوبه په کې بهېدې. ورنژدې شوم. گورم چې اوبه نه دي، شيدې دي.

شيدو ته وهوسېدم. لپه مې ورنژدې کړه خو له لښتي څخه د شيدو يوه داره راپورته شوه. مخامخ مې خولې ته راغله. خولې ته څه چې دغسې نېغې معدې ته مې تېرېدلې. د شيدو د تېرولو لپاره د ساه بندول نه وو په کار. ما بې غمه، آرام آرام ساه ايستله او شيدې مې له ستوني څخه پخپله تېرېدلې.

ښه مې تنده پرې ماته کړه. لږه ها خوا په بل لښتي کې ټينگ خو اوبلن زېر بخون شى سوکه سوکه بهېده. خوا ته يې وروخوځېدم. د شاتو لښتى و، خو داسې روڼ چې لاندې د لښتي تل رابکارېده.

خوله مې ورته خلاصه ونيوه. د شاتو داره مې خولې ته راغله. واه! عجيبه خوند يې و. داسې مهربان خوږلت چې ستونى دې هېڅ نه تخنوي.

چې هرې خوا ته تلم، بس خوندونه وو او زه وم. د وخت پټه راته نه لگېده خو بيخي ډېر گرځېدلى وم. لمړې ته مې وکتل. لا هم هماغسې نېغه ولاړه وه.

حيران شوم چې نو دا څه چل دی؟

سيوری نشته او لمړه ځای پر ځای ولاړه ده.

خوب راغی. چې څنگه وغځېدم، یو دم لمړه ورکه شوه. توره شپه شوه او سم له واره خوب یووړم.

څومره وخت ویده وم؟ شپږ ساعته، اته ساعته، لس ساعته که لا زیات؟ بنایي څو شپې یا څو اونۍ، نه پوهېږم خو هرې شېبې یې جلا خوند درلود. یو وخت مې یو خوږ وږم احساس کړ. لویه ساه مې واخیسته. خوشبویي مې ټول سږي راپک کړل.

د څه شي بوی و؟ هر څه چې و، راته آشنا غوندې و. خوشبویي له پاسته نري باد سره راتله او وار په وار سره زیاتېده. رایاده مې شوه. دا د سنځلو د عطرو خوشبویي وه.

سترگې مې هماغسې پټې وې. له ځان سره مې ویل چې کاش دا خوند ابدی وي. کاش تل دغسې پروت وای او دغه خوشبویي مې بویولای. خو زه ولې د دې هر څه له ختمېدو ډارېږم؟ لا خو هر څه خوندور دي نو ډار ولې؟ ولې کله «پخوا» سپیتانه کوي او کله د سبا وېره. دواړه به له ذهنه پسې واخلم. ځغلی د سپي لوبو! خوشبویي مې یوازې په پوزه نه احساسوله. په لاسونو، په ټټر او په اورمېږ مې، په سر او په ټول بدن مې خوشبویي حس کوله. لکه د بدن هر غړی مې چې د پوزې کار کوي. په تندي مې زیاته خوشبویي احساس کړه. سترگې مې پرانیستې. نری لاس مې پر تندي ایښودل شوی و. لاس د سپین نري پاچ د کمیس له لستوني څخه راوتلی و. گوټې یې د هوا غوندې پستې وې. دومره پستې

گوتې چې ما يې يوازې خوشبويي حس کوله خو دروندوالی يې نه.

کمیښ يې دومره نرۍ و چې ټول بدن يې تر لاندې داسې ځلېده لکه فانوس کې څراغ. د اړت کمیښ له منځه راوتلې یوه لوېشت اوږده غړۍ، زنه نرۍ، سور سپين مخ. نه. سور نه، گلابي، داسې تټ گلابي رنگ چې له سپين سره گډ وي. ته ودرېږه، څه ښه يې ويلي وو. اممممم ... هو، ويلي يې وو:

مخ دې په سپين کې سرخي وايي

لکه خاصه چې پر گلاب وغوړوینه

بالکل همدغسې مخ يې و. په اننگو کې يې سرخي لږه زیاته وه او څومره چې د تندي او زنې خوا ته ورتلې، هماغومره په کې سپين زیاتېده.

سترگې د آسمان په رنگ، نیلي. په رانجو نرۍ تورې شوې. بانه د لومړۍ شپې سپوږمۍ. پزه نرۍ، سپوږمې وړې، د پوزې څوکه لږه پورته خوا ته ښویه توپل شوې. پاسنۍ شونډه یو څه نرۍ او لاندنۍ لږه غوښنه خو د گلابو په رنگ.

سر يې ټیټ کړ. د خرما په رنگ، د ورېښمو په پوستوالي، د سنځلو د گلو په خوشبويي ول ول زلفې يې پر مخ راولگېدې. سر يې نور هم راټیټ کړ. لاس يې له ځنگله قات شو. شونډې يې پر شونډو راکېښودې. بدن مې تود شو. ښایسته اور راپورې بل شو.

خو شېبې وروسته يې په غېږ کې داسې ستړۍ ستومانه پروت
وم چې ته وا ښه لوی پټی به مې اړولی وي. سر مې د هغې د
سينې پر چپه خوا لگېدلی و او ستمی مې کېده.
اخځځځ! دومره خوند مې هېڅکله نه ولیدلی.
پستې گوتې يې په ويشتو کې راتېرې کړې. ويې ويل: بس؟
اخ! څومره خوږ آواز يې و. په آواز کې يې ترنم و، موسيقي په
کې وه. په همدې يوې خبرې کې يې بلا ډېر خوندونه پراته وو.
سر مې د هو په مانا وښوراوه.
سah مې تېزه تېزه اخيسته او له هرې ساه سره مې د دې
خوشبويي احساسوله. کاش چې دا خوندونه ابدی وای!
ناڅاپه يې وويل: زنا دې وکړه؟
اوچت پورته شوم. پر گونډو کېناستم.
بې اختياره مې له خولې ووتل: استغفرالله، استغفرالله، توبه
خدايه، توبه خدايه!
دا هم کېناسته. نيلي سترگو يې مخامخ راوکتل. په کټ کټ
خدا کې يې وويل: هاهاها، ليونيه! مه وېرېږه. دلته گناه نشته.
دلته هر څه بس ثواب گڼه.
له خدا نه يې د سنځلو د گلو وړم بادېده.
زما لاسونه يې د خپلو لاسونو په منځ کې ونيول.
لاس مې پوزې ته نژدې کړ. د سنځلو د گلو عطر پرې نښتی و.
بيا يې ښه خوشبويه مستانه خدا وکړه.

پوښتنه مې وکړه: ته څوک يې؟

ويي ويل: ستا لپاره حقه، حلاله.

نړۍ گوتې يې راغلې، پر تندي مې ولگېدې. پر سترگو مې راتېرې شوې. د پوزې له يوه اړخه مې کښته راغلې. شونډې يې رالمس کړې او بيا لرې شوې.

ولاره شوه. زلفو ته يې ځنډ ورکړ. د سنځلو د گلو د خوشبويۍ تېزه څپه په فضا کې گډه شوه.

مخ يې واړاوه. روانه شوه. له هر پله سره يې په فضا کې خوشبويي خورېدله. د زرغون چمن په منځ کې يې د پښو خاپونه اوچت ښکارېدل.

ورپسې رهي شوم.

چېرته چې به دې قدم ايښی و، هلته د سنځلو خر او ژېړ واړه واړه گلونه ټوکېدلي وو.

پرې غږ مې کړ: ودرېره! ته څوک يې؟

مخ يې راواړاوه، ويي ويل:

مه سپړه رازونه چې خراب به شې

پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې

بېرته يې خپله لاره ونيوه.

زه هم ورپسې شوم.

دې وخت کې مې ځان ته پام شو. لوڅ لغړ وم.

خای پر خای کیناستم. لاسونه مې له زنگنو راتاو کړل. شا و خوا ته مې وکتل. هره خوا ځمکه داسې هواره وه چې هېڅ شی د چا له سترگو پټ نه پاتې کېده. هرې خوا ته مې سترگې وغړولې خو هلته هېڅوک نه وو.

کرار کرار راولاړ شوم. زه په دې ارته ځمکه کې یوازې وم. هغه هم را نه لرې تللې وه.

بېرته راوگرځېدم. وږی وم. خواږه شي ته مې زړه وشو. خواږه نه، ترسکون چې تروه او خواږه په کې گډ وي.

مخې ته مې د انارو لښته راوټوکېده. په درنگ شېبه کې رالویه شوه، ځانگې یې وکړې، ونه شوه. گلونه یې راوسپړل، میوه یې را لویه شوه، غټ انار شو خو پوستکي یې د ښیښې غوندې داسې شفاف چې سرې دانې یې له ورايه معلومېدې.

یو دانه انار پرانیستل شو. دانې یې یوستوې خولې ته مې راغلې. د انار هره دانه چې مې خولې ته لوېدله، په مدار مدار ویلې کېدله. لکه واوره چې په اوبو کې واچوې. هره شېبه یې خوندوره. ویلې کېدل یې، تر ستونې تېرېدل یې، په معدده کې گرځېدل یې. ته وا ټول بدن مې د خولې غوندې خوندونه حس کولای شي.

ټوله ونه مې وخوړه خو نس مې دومره هم دروند نه شو، لکه د یوې گولې په خوړولو چې درنېږي.

هرې خوا ته خوشحالی وې. د لمرې هره وړانګه چې پر بدن مې لګېدله، په ټول وجود کې مې خوشحالي راتوکېدله. هره ساه مې خوشحالي وه. هر قدم مې د خوښيو زېږوونکی. د چمن وږم له خوشحالو پک و، نری شمال له خوشحالو سره. یو دم مې په ذهن کې یوه پوښتنه پيدا شوه: زه څوک یم؟ په ځان کې پوب شوم. خوشحالی مې هېرې شوې. سر مې سپک و، لکه هېڅ ماغزه چې په کې نه وي. بېر فکر مې ورته وکړ خو ځواب مې پيدا نه کړ. زه څوک یم؟

هېڅوک.

هېڅکله مې ځان نه و ليدلی.

که زه څوک نه یم، نو دا لفظونه څه دي؟

له هغې ښکلې سره مې خبرې څنگه وکړې؟

خبرې مې چېرې زده کړې دي؟ له چا مې زده کړې دي؟

دا اوس چې ورباندې فکر کوم، دغه توري مې له کومه ځايه راوړي دي؟

که زه څوک نه یم نو دا فکر څنگه کوم؟

د هغې ښکلې خبره مې راياده شوه:

مه سپړه رازونه چې خراب به شې

پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې

دا خبره يې ولې را ته وکړه؟

سر مې نه خلاصېده. هېڅ نتيجې ته ونه رسېدم.
ځان سره مې وويل: راځه، د هغې ومنه. رازونه مه سپره، يوازې
خوند واخله.

په زړه کې مې راوگرځېدل: کاشکې الوتلی شواى.
له غبرگو ترگونو نه مې څه راوتوکېدل. وار له واره يې وده
وکړه. لوى لوى وزرونه شول. وزرونه مې سوکه سوکه ورپول.
پښې مې له ځمکې راجلا شوې. پورته شوم. په هوا شوم.
شېبه په شېبه له ځمکې لرې کېدم او څومره چې بره تلم،
هماغومره مې لا زيات خوند اخيست.

بنى لاس مې کښته کړ، بنى لوري ته تاو شومه. چې لاس چې
مې کښته کړ، چې خوا ته ولاړمه. پښې مې په هوا کې له شا
راپسې ځکېدې، لکه د اوبو پر سر يا پر هواره ځمکه چې ځکېږم،
هماغسې هوار.

سر مې کښته کړ. د ځمکې خوا ته رهي شوم. چې پورته مې
کړ، د آسمان خوا ته.

د سمندر د څپو په شان ټيټېدم او جگېدم. وخت د خوندونو
ټال و، هره ټالۍ يې د خوندونو څپه، هره شېبه يې د خوندونو
نرۍ. زړه مې غوښتل چې تل تر تله په هوا کې پاتې شم. زړه مې
غوښتل چې دا خوندونه ابدي واى.

ځمکې ته مې وکتل. د لوېشت قدر ځاى هم په کې سپېره نه و.
هرې خوا ته شنېلي، چمن او ونې، باغونه، گلونه، غرونه، غونډۍ،

او ډېر سيندونه. خو غونډۍ او غرونه هم د سمې غونډې سمسور.
ته وا په غرونو کې ډېرې نه دي، بوتي دي، گلونه دي. ونې وې
شنې زرغونې، د ونو پاڼې د رنگونو باران. زېږې، زرینې، سرې،
زرغونې، گلابي، زمردی، نارنجي، نیلي، سپینې، د اوبو غونډې بې
رنگې او شفافې، بس چې خومره رنگونه پېژنې او لا یې نه پېژنې،
په هماغومره رنگونو پاڼې په کې وینې.

پر یوه سیند ورکېښته شوم. اوبه یې داسې رڼې وې چې په تل کې
یې د شگو هره سپینه، هره زېړه زړه ډېره صفا راښکارېدله.

کاش ماهي وای او په سیندونو کې گرځېدلای. لاسونه مې مخې ته
وغځول. سیند ته ورنژدې شوم. وزرې مې شاهپرې شوې. په اوبو
کې ورننوتم. سترگې مې خلاصې وې. هر څه مې صفا لیدل. د
سیند تر تله لارم. موټی مې له پستو شگو را ټک کړ. جالبه دا وه
چې په اوبو کې مې ساه نه ډوبېده. لکه د ځمکې پر سر چې به
وم، هماغسې مې آزاده ساه ایستلی شوی.

اوبه ترمې وې، پستې وې، معطرې. گومان مې کاوه چې د
اوبو هر څاڅکی مې په پوستکي ننوځي او لکه خوږمن غری چې
ټکور ته خوشحالېږي، د بدن هرې ذرې مې ترې نه خوند اخیست.
څنگه چې په هوا کې به کله بره کله کېښته تلمه، په سیند کې
هم، کله یې تل ته کوزېدم او کله د اوبو سر ته راوتلم. هره زړه،
هره شېبه یې د خوندونو نړۍ.

څومره چې وړاندې تلمه، سيند هماغومره پراخېده. يو وخت نو داسې ځای ته ورسېدم چې هرې خوا ته مې اوبه وې، اوبه وې او اوبه وې، خو هماغسې رنې.

په سمندر کې نو بيخي بله دنيا وه. ښه په کې تر ژورو پورې لارم. تل ته يې نږدې شوم. څه کافرې رڼاگانې؟ رنگ په رنگ بوټي لکه ډېوې. شنه رڼا، ژېړه رڼا، سره رڼا، سپينه رڼا. له هر يو بوټي څخه د هماغه بوټي په رنگ رڼا خپرېدله. هره رڼا يې پر سترگو داسې لگېدله، لکه په سره گرمۍ کې چې پر سترگو يخې اوبه تېرې کړې.

لا ورنژدې شوم. شين بوټی له شنو غميو ډک و، په سره بوټي کې سره غمي، هر بوټی مالامال و په غميو د خپل رنگ او غمي يې وو د لمر غوندې ځلانده. کاش هغه ښکلې هم راسره وای!

کله چې ښايسته شى وينې او يو څوک دريادېږي او غواړي چې هغه يې هم وويني؛ نو پوه شه چې هغه له زړه نه درباندي گرانه ده. کله چې ښه خوراک خوري، بيا دې هم هماغه کس سترگو ته درېږي او زړه دې غواړي چې په هغه يې هم وخوري. چې ښه منظره وينې، غواړي چې هغه دې هم په څنگ کې ولاړه يا روانه وي او دغه خوند ورسره وويشي. نو هغه به تر ټولو زياته درباندي گرانه وي. ما ته په هر ځای کې ښکلې رايادېدله نو هغه به راباندي تر ټولو زياته گرانه وي. جالبه دا ده چې په يو ځل ليدو څنگه راباندي دومره ډېره گرانه شوه. نه يې نوم را ته معلوم

دی، نه یې پته؛ خو داسې مینه مې پرې راغلې ده چې ته وا د ډېر عمر یاران به مو وي. رښتیا، زه خو همدغه یو کس پېژنم. بل څوک کله پېژنم! له دې نه پرته خو مې څوک لا لیدلې نه دي. زه خو لا ځان هم نه پېژنم. زه څوک یم؟ خدای زده. خو ولې به مې سر خوږوم؟ ښکلې رښتیا ویله چې: «مه سپړه رازونه چې خراب به شې / پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې.» دا خوندونه به ولې په هسې پوښتنو خرابوم. خو که زه نور څوک نه پېژنم نو هغه خبره څنگه را نه وشوه چې د هر خوندور شي په لیدو تر ټولو گران کس دریادېږي؟ کسان باید ډېر وي چې یو یې تر ټولو گران شي.

اووف! دغه لعنتي پوښتنې نو ولې رانه لاس نه اخلي؟
ځان مې د غمیو په لیدلو بوخت کړ. دا غمي به د ښکلې په غاړه کې څومره ښه ښکاره شي. د هغې دنگه غړۍ او دغه پرقېدونکي غمي. رنگ رنگ غمي مې راټول کړل. هار مې ځنې جوړ کړ. هار مې په غاړه کې واچاوه چې خپلې گراني ښکلې ته یې یوسم.

د اوبو سر ته راوځم. لاسونه مې پورته ونيول. له اوبو نه را بهر شوم. وزرونه مې بېرته راپیدا شول. په الوتو شوم. هېڅ ساړه مې ونه شول. بدن مې یو مخ وچ و. ته وا بیخي اوبو ته لوېدلی نه وم.

بېره مې وه چې خپلې ښکلې ته ځان ژر ورسوم. له سيندونو،
له باغونو، له غرونو او غونډيو نه را واوښتم. د هغې د پښو
خاپونه راښکاره شول. د هر پله په ځای کې يې د سنځلو څر او
ژېړ واړه واړه گلونه. پسې ورغلم. وروستی پل يې د يوې رڼې
چينې پر غاړه و.

څو شېبې ورته کېناستم.
رانغله.

خوله مې خلاصه کړه چې را ويې بولم. خو په څه نامه يې را
وبولم؟ هغې خو خپل نوم نه و راښودلی.
فکر يووړم.

د سنځلو د گلو وږم مې د خټ په پوستکي ولگېد. مخ مې
واړاوه. پخپله وه.

دا ځل مې يې سترگو ته په ځير وکتل. داسې نيلى سترگې مې
هېڅکله نه وې ليدلې. سترگې يې ډېرې اثراکې وې. گومان مې
کاوه چې له سترگو يې پسته نيلى رڼا راوځي او ټول بدن مې
نازوي. زړه مې غوښتل چې په سترگو کې يې ډوب شم. ورننوخم
او هماغلته ډېره شم.

په زړه کې مې دا خبره راټېره شوه چې: راشه او زما د ناقرار
زړگي قرار شه ته.

گورم چې هغه هم په ښکلي ترنم کې وايي: راشه او زما د
ناقرار زړگي قرار شه ته. راشه او زما د ناقرار زړگي قرار شه ته.

[illegible]

لاسونه يې راوغځول. په سينې پورې يې جوخت کړم. ټول بدن مې کرار شو. غېږه يې داسې وه لکه ډېر سترې يخ وهلی سړی چې په گرم بستر ورننوخې او د بستر تودوخه يې سوکه سوکه ستوماني لرې کوي او چې راپاڅي، خاشه ستړيا يې پاتې نه وي. له ځانه سره مې ويل چې کاش دغه آرامي ابدي واى. خو له دې خوند سره وېره ولې مله وه؟ وېره مې وه چې هسې نه دا خوند مې له لاسه وځي. هسې نه داسې وخت راشي چې يا خوند نه وي يا زه نه وم.

موږ ډېر بد مرغه يو. د دې پر ځای چې د راحت او خوښۍ په وخت کې پوره پوره خوند واخلو، په دې ډارېږو چې هسې نه دغه خوند او خوښي څوک را نه واخلي يا دې موږ ورنه واخلي. ولې را ته ټوله دنيا د خپلې نېکمرغۍ دښمنه ښکاري؟

رښتيا زه خو ستړى هم نه وم. هره شېبه مې په خوندونو كې
تېره كړې وه. په خپله حافظه كې چې څومره شا ته تلم، غير له
خونده مې بل څه نه يادېده. نو ولې د داسې آرامۍ تېرى وم؟ كه
ستړى نه وم نو د ښكلې غېږې كومه ستړيا را نه لري كړه؟

د ښکلي له هرې ساه سره مې سر کښته پورته کېده او لکه دا مخکې چې په اوبو او په هوا کې به کله بره، کله کښته تلمه، هماغسې يې خوند راکاوه. نه، هغسې نه و. دا خوند جلا غوندي

و. په هېڅ شي کې دومره خوند نشته. دغه خوند په کلمو نه بیانېږي. په دې خوند یوازې هغه څوک پوهېږي چې یار په غېږه کې نیولی وي.

بیا هم یوې پوښتنې دغه خوند راځنې ولوت: ښکلې څنگه کټ مټ هماغه جمله زمزمه کړه چې زما په زړه کې گرځېده؟ دا زما په زړه څه خبره وه چې ویې ویل: راشه او زما د ناقرار زړګي قرار شه ته؟

دا خو هغه خبره وه چې زما په زړه کې گرځېده خو لا مې له خولې نه وتلې نه وه.

لا مې دا پوښتنه په ذهن کې وه چې دې وویل: گرانه! دغه پوښتنې دې له ذهنه وشړه. مه پرېږده چې خوندونه درنه هېر کړي. هاهاهاهاهاهاهاهاهاهاهاه.

مه سپړه رازونه چې خراب به شې

پاتې وي خوندونه، په عذاب به شې

ور ومې کتل. پر شونډو یې مهربانه معطره موسکا خوره وه. لاس یې زما پر سترګو کېښود. ذهن مې کرار شو. هر څه مې هېر شول.

لاس یې ایسته کړ. سترګې مې پرانیستې. نږه ښکلا مې مخې ته ناسته وه.

نور هم را نژدې شوه. زما لاسونه یې خپلو ویښتانو ته یوړل. خو زما ګوتې یې له ویښتانو څخه ملا ته ور وښویېدې.

شېبه وروسته هر څه ختم شول.

د دې له مخه تود وږم پورته کېده. د گوتو سرونه يې د وينستانو په منځ کې او ورغوي يې غمبورو ته نيولي وو. خوله يې نيمه غوړېدلې غوټۍ ته ورته شوې وه.

په کراره مې له ځانه لرې کړه.

ويې ويل: وحشي!

څنگ ته شوه. مخ يې د چينې خوا ته واړاوه. سر يې پر زنگانه کېښود. اوږدې زلفې يې پر ولو او متو را خورې شوې او دا په خپلو خوشييو زلفانو کې پټه شوه.

سah مې سمه شوه.

کېناستم.

ورغږ مې کړ: ښکلې!

ځواب يې رانه کړ.

بيا مې وويل: ښکلې!

د زگيروي په شان کرار آواز سره يې وويل: وحشي!

دا خبره راته آشنا غوندې وه. غږ يې بل شان و او دغه نوی غږ را ته آشنا ښکارېده. خو د چا غږ داسې و؟ دا غږ مې چېرته اورېدلی و؟

چا راته وحشي ويلي وو؟

هېڅ مې ذهن ته رانغلل.

ښکلې وخنډل. بيا يې وويل:

مه سپړه رازونه چې خراب به شي
پاتې وي خوندونه، په عذاب به شي
دا حل يې غږ خپل و. هماغه مترنم غږ، هماغه آهنگين او موسيقار
غږ.

مخ يې را واړاوه. ويې ويل: زړه مې! هله! ژر كوه، زما سوغات
راكه.

اوه! سوغات خو چور را نه هېر شوى و.
له غاړې نه مې د غميو هار را وايست.
دې را ته شا كړه. غاړه يې هسكه ونيوله. اوږدې زلفې يې راټولې
كړې او په يوه لاس يې پورته ونيولې.
د غميو غاړه كې مې په غاړه كې ورتړله.
د هر غمي رڼا يې له خټ څخه په بېل بېل رنگونو راوتله. ته وا
بدن يې له بښينې جوړ شوى.

مخ يې را واړاوه. پر يوه يوه غمي يې گوتې تېرې كړې. پوښتنه
يې وكړه: زړه مې! په كوم رنگ ښايسته ښكارېږم؟
ومې ويل: اخځخ شيرينې! دا را نه مه پوښته چې كوم رنگ كې
ښايسته ښكارېږم؛ رنگونه تا سره ښايسته ښكارېږي. ستا ښايست
دى چې رنگونو ته ښكلا وركوي.

زلفانو ته يې څنډ وركړ او د سنځلو د گلو عطر يې په هوا كې
خپره كړه، به ناز يې وويل: دا خو ده.
ومې ويل: اوس خو دې نوم راوښييه.

ويې ويل: اوووف! زړه مې! اوس نه. لا يې وخت نه دی رسېدلی.
اوس يوازې خوند واخله. پوهېږې چې څه وایم؟ خوند واخله،
خوند.

دې سره يې لاسونه زما پر اوږو کېښودل. ورو ورو يې لاسونه
کښته خوا راوښويول.

د لاسونو هره برخه مې د هغې د لاسونو لگېدو ته منتظره وه. لکه
روژتې چې د روژه ماتې دسترخوان ته ناست وي او مخې ته يې
خوندور خواړه پراته وي او دی د ماښام آذان ته انتظار کوي.
لاسونه يې همداسې کښته راتلل. له ځنگلو مې راتېر شول.
مړوندونه يې رالمس کړل. گوټې يې را ونازولې او يو دم يې شا ته
ټوپ کړ.

شرق شو. په چینه کې ولوېده. لاره، ډوبه شوه.
د چينې اوبه لکه هيندارې شوې او يوازې زما څېره په کې
برېښېده. لاندې هېڅ شې ترې نه ښکارېده.
راپاڅېدم. د باغ په لوري روان شوم.

د هغې خبرو اندېښنه را اچولې وه. که اوس يې وخت نه دی، نو د
رازونو د سپړلو وخت به کله وي؟

«وحشي!»

«وحشي!»

دا کلمه ولې را ته آشنا غوندې ده؟

او څوړوي مې ولې؟

لکه یو څوک چې مې له نارینتوبه انکار کړی وي، لکه یو څوک چې پیغور را کړی وي چې ته چندانې نر نه یې او مزه گۍ دې نشته.

ولې داسې فکر کوم؟ دا خبرې څه مانا؟
«دلته گناه نشته، دلته هر څه بس ثواب گڼه.»

نو گناه چېرته وي؟

روان وم خو په چورتونو کې ډوب.

داسې مې احساس کړ چې څنگ ته مې بل څوک هم روان دی. ور ومې کتل. سیوری مې و. تر دې مخکې مې بیخي سیوری نه و خو اوس راپیدا شوی و. خو زما سیوری پر ځمکه نه و پروت. ولاړ و. په چپه خوا کې مې، زما په اندازه، سم را سره څنگ په څنگ روان و.

یو وخت مې پام شو چې بره خوا روان یم. پورته مې وکتل. مخې ته مې غونډۍ وه. د ځمکې په شان، په شنو چمنونو پوښلې. پر سر یې مرمړینه مانۍ.

تلوسه را ولوېده.

گامونه مې چاپک کړل. له خپل سیوري سره یوځای ور روان شوم.

د زرغونو مرمرو ښکلې مانۍ.

ورننوتم. له هرې خوا نه رڼا راتلله. سپینه، زرینه - ژېړه مهینه - توره او سره - شنه، گلابي - نیلي، آبي - نارنجي ...

د مانۍ منځ کې لوړه گنبد، پر پنځو ستونو ولاړه. هره ستن یې د مرمرو له بېل رنگه جوړه شوې. هرې ستنې نه د ځان په رنگ رڼا راوټه او ټول رنگونه په مرکز کې بربوکی غوندې په څرخ و نڅا. پر غولي د دغو پنځو ستونو تر منځ یو پنځه گوټی مرمړین ډنډ و، په ډنډ کې سرې اوبه وې، یا به سره شربت وو. خدای زده چې څه وو.

د پوریو پر دوو پټو ور و ختم.

د ډنډ پر غاړه زرین جام ایښی و. له شربتو مې را ډک کړ. خوندور وږم یې و. جام مې را پورته کړ. د ژبې څوکه مې په کې غوټه کړه. خوند یې را ته نوی و. دغه خوند نه خوږ، نه تریو و، نه هم تریخ و، نه اوبو غوندې بې خونده.

یو غږ مې ځنې وکړ.

شربت سوکه سوکه د ژبې له سره د ستوني خوا ته تېر شول. بیا په مری کې ورو ورو کښته خوا روان شول او معدې ته ورسېدل. ما یې د حرکت هره شېبه حس کوله. له هرې شېبې نه یې خوندونه وړېدل.

بل، بل، او بل غږ.

جام مې تش کړ. سر مې سپک شو. نه، نه، سپک نه شو، لږ دروند شو. نه پوهېږم څه خپل وشو خو احساس مې خوندور و. اندېښنې کرار کرار را نه لرې شوې. وحشي، گناه، ثواب ... هر څه مې هېر کړل. څنگ ته مې وکتل. سیوری مې بیا ورک شوی و.

د ښکلي خبره مې را ياده شوه:

مه سپړه رازونه چې خراب به شې

له خولې نه مې دغه خبره بې اختياره پر له پسې وتله خو هر ځل
تر بل وار كڅداره:

مس - پړه را - زونه، چې خراااب، به شې

مسسس - پړه، را- زووونه چې خرررر - ااب به - شې

ژبه مې درنه وه. لاسونه او پښې مې هم دغسې. بدن مې تود و.

پوه نه شوم چې كله خوب يووړم؟ خداى زده چې خوب وړى وم
كه بې سده شوى وم.

د سنځلو د گلو عطر وښورولم او را بيدار يې كړم.

د هغې آرام خو له شوخۍ پك آواز مې واورېد: شراب دې وڅښل؟

شراېخوره، خطاكاره! زناكاره! گناهكاره!

اوچت را كېناستم.

خوله مې بې اختياره توبې ته جوړه شوه.

خو هغې مې پر شونډو لاس كېښود: اشششش! دلته گناه نشته،

دلته هر څه بس ثواب گڼه. هاهاهاهاهاهاهاهاهاهاهاهاه.

په غېږه كې يې ونيولم.

زړه مې كرار شو. غېږه يې داسې را ته واېسېده لكه نه ماتېدونكې

كلا چې هېڅ بلا په كې ننوتلى نه شي او سړى نو په كې د آرام

ساه اخلي.

له پوزې يې خوشبويه ساه راوته. توده سينه يې د ټکور غوندې وه.

په غوړ کې يې ور وپسېږم: ته څوک يې؟
ويې خندل: هاهاهاهاه. بېړه نو ولې کوي؟ گوره زړه مې! گټه هغه کوي چې نه پوهېږي. ته به آخر په هر څه پوه شې خو بيا به پېښمانه وې.

په خوبولي غږ مې پوښتنه وکړه: د څه شي نه به پېښمانه شم؟
- د پوهېدو نه.

- ولې؟

- بس، نو. ولې دې خوندونه پر ځان نه دي پېرزو؟
فکر مې وکړ چې رښتيا وايي. ولې به دا خپل بې غمه ذهن په غمونو اړوم؟ ولې به خوند نه اخلم؟
د هغې په غېږه کې ډوب شوم. د بدن له هرې ذرې مې يې بلا خوندونه واخيستل.

چې پاڅېده، ويې ويل: همدومره وو؟ هسې دې خرابه کړم.
دا روانه شوه خو غږ او خبره يې بيا را ته آشنا غوندې ښکاره شول.

چا را ته داسې څه ويلي وو؟

څه شی همدومره و؟

دا مې خرابه کړې وه؟ څنگه؟

دا څه بلا ده چې هم تسلي راکوي، هم مې په زړه کې اندېښنې
اچوي؟

هم مې په ذهن کې د پوښتنو ویده بلا ویښوي، هم را ته وایي چې
مه سپره رازونه چې خراب به شي. نو داسې ولې کوي؟
دا څوک ده؟

ځان ولې نه را پېژني؟
دا غږ یې ولې کله را ته آشنا غوندې شي، کله پردی شي؟
دا د سنځلو د گلو عطر یې ولې دومره ډېر را باندې ښه لگېږي؟
ورپسې وځغاستم. دا مخکې روانه، زه ورپسې په منډه.
نژدې ور رسېدلی وم. یوازې یو گام ور نه وروسته وم چې چینې
ته یې ورتوپ کړ.

لاس مې ور واچاوه.
گوتې یې په لاس راغلې.
زه یې ور سره وڅکولم.
دواړه په اوبو کې ډوب شوو.

دا لاندې وه زه باندې. د چینې د تل خوا ته روان وو. درب شو.
پښې مې پر ځمکه ولگېدې. د چینې غولي ته ورسېدو. ودرېدو.
ځمکه وچه وه. پورته مې وکتل. لکه د کوهي له منځه چې پورته
وگورې، خو پورته اوبه نه وې. هلته لرې پاس، د چینې پر سر یوه
پېره ګرده هینداره ښکارېدله او له پاسه یې شینکې آسمان
برېښېده.

- اوبه نه وې خو موږ په اوبو کې کښته شوي وو.
- ښکلې را وکتل. ويې ويل: د هېندارو ښاپېرۍ.
- څه شی؟
 - تا هر وخت پوښتنه نه کوله چې ته څوک يې؟ زه د هېندارو ښاپېرۍ يم.
 - د هېندارو ښاپېرۍ؟
 - هو. اوس نو راځه چې له هېندارو سره دې مخامخ کړم.
- خو گوره! بيا به گيله نه را نه کوې. تا پخپله دغسې غوښتي دي.
- زړه ته مې نا آشنا وېره ننوتله.
- دا مخکې روانه شوه. زه يې تر لاس نيولی په ځان پسې ځکولم.
- لويه سمځه وه خو د هېندارو ښي لاس ته وگرځېده. د کوټې ور يې پرانيست.
- ويې ويل: يوه شېبه همدلته ودرېږه. چې غږ مې درباندي وکړ، بيا را ننوځه.
- شا و خوا ته مې وکتل. هرې خوا ته هېندارې وې، هېندارې وې. ټوله دنيا هېنداره هېنداره وه.
- هماغه آشنا غږ چې مخکې مې څو وارې اورېدلی و، را ته وويل: را ننوځه.
- ور مې بېرته کړ. د کوټې دېوالونه ټول هېندارې. په تور حجاب کې ښځه، مخ يې دېوال ته، شا يې ما ته.

- ودې پېژندلم؟

مخامخ هېندارې ته مې وکتل.

غنمرنگه نړۍ مخ يې و. تورې سترگې، اوږدې وروځې او نېغ باڼه

يې د نړۍ پوزې پر سر. څېره يې مکمله را ښکاره شوه.

دېره را ته آشنا ښکارېده.

ويې ويل: په ياد دې دي چې اول ځل دې چېرته وليدم؟

چورت وړۍ وم. دا څوک ده چې دومره آشنا را ته ښکاري؟

ويې ويل: گوره! لمونځ به قايموي. هر لمونځ چې کوي، الله تعالى

دې له دې لمانځه نه مخکې کړي گناهونه ټول در معافوي.

له خولې مې ووتل: ښاپېرۍ؟

مخ يې را واړاوه: هو. زه پخپله يم. ښاپېرۍ يمه.

د وره خوا ته روانه شوه.

زه هم ورپسې شوم.

شا ته يې وکتل. ويې ويل: مه راځه! ته به همدلته پاتې کېږې. تر

هغه وخته پورې چې د خپلو پوښتنو ځوابونه دې نه وي موندلي،

له دې ځايه راوتلی نه شې.

ولاره. ور يې را پسې بند کړ.

حيرت اخيستی وم. دا څه رقم ځای دی؟

ښاپېرۍ له کومه شوه؟

زه پخپله دلته څه کوم؟

چا دلته راوستی يم؟

دا کوم ځای دی؟

نو هغه د هېندارو ښایېږی څه شوه؟

څو شېبې ځای پر ځای ولاړ وم.

یو وخت مې پام شو چې په مخامخ دېوال کې یو وړوکی ور دی.

ور نږدې شوم. په کراره مې پرانیست.

ور ننوتم.

جومات و.

محراب او منبر یې له زرغونو مرمر او گنبد یې له سپینو جوړه

وه. چت یې د درې پوړونو هومره لوړ و. په چت پورې غټې پکې

په اوږدو نلونو پورې څرېدلې. سخته گرمي وه. همدا شېبه مې

اودس کړی و خو اوس بیا په خولو کې لوند خيشت وم. له سر او

مخ څخه مې خولې څڅېدې.

کالیو ته مې وکتل. پر فیروزه یي رنگه جامو باندې مې د سپینو

سمنټو خاپونه ښکارېدل.

څلور رکعته سنت مې وکړ. جمعې ته لا وخت پاتې و.

د جومات له بل سره په پاکو سپینو جامو، تور واسکت او سپینې

پگړۍ کې یو نوراني سړی زما خوا ته راغی.

څنگ ته مې داسې کېناست لکه د لمانځه په قعده کې چې څوک

کېښي. په لویه ږیره کې یې گوټې وهلې. ویې ویل: مهاجر یې؟

- هو.

- خه، خه، خه، ماشاءالله، ماشاءالله. سه روزگار کيې؟

- د ټايلونو په فېکټرۍ کې مزدوري کوم.
- ډېر څه کوي. حصول رزق حلال عبادت هې. حصول رزق حلال سه دې؟ عبادات دی. خو گوره بچيه! د دنيا د کارونو ختمېدا نيشتي. لگ لگ د آخرت کارونه هم کوه کنه، سه پوی شوې؟
- هغه څنگه؟
- تبليغ وکه تبليغ. د نبي کریم صلی الله عليه و سلم سنت. گوره ته خو خپله څه سړی يې چې مونز دې قايم کړې خو د نورو بنده گانو غم به هم کيې که نه. نورو ته به هم تبليغ کيې، امر بالمعروف و نهی عن المنکر به کيې. سه به کيې؟ امر بالمعروف و نهی عن المنکر به کيې. ومې ويل: مولانا صيب! زه کله په دين پوهېږم چې تبليغ وکم. ولله که په خاورو هم خبر يم. ايله مې يو څو لنډ سورتونه زده کړي چې په لمانځه کې يې وایم. نور نو داسې وگڼه چې بېخي «ان پره» سړی يم. قران شريف له رويه لا نه شم ويلي.
- هېس پروا نيشتي. دومره خو پوهېگې چې مونز فرض دې، روژه فرض دې، زکات فرض دې، حج فرض دې. نو تبليغ خو بل سه نه دې، بس همدقه خبرې به خلقو له کيې کنه.
- نو په دې خو هر څوک پوهېږي.

- نه، دا خو مې هسې به طور مثال تېر که. همدقه خبرې چې کيې آيتونه به ورسره وايې، حديثونه به وايې و غيره. ته خو ماشاءالله ړوکی زوان يې، دماغ دې تازه په تازه دې. دماغ دې سه دې؟ تازه په تازه دې. هر سه دې زر زده کيگي.

نه پوهېدم چې څه ووايم. غوښتل مې چې ځان ورنه خلاص کړم نو ومې ويل: مولانا صيب! زه غريب سړی يم. خپله مزدوري به کوم.

په خبرو کې مې راولوېد: خو زم درله همدا وایم کنه چې مونگه سره رایشه. په مزدوري چې سومره گټې هغومره خرچه به درله درکوو. نورو زایونو له به دې لېگو. لاهور له، پېخور له، اسلام آباد له. که دې وخت راسره تېر کو، بیا دې ان یورپ له لېگو، امریکې له دې لېگو. سوچ ورته وکه.

جمع ودرېده. نیت مې وکړ. یو وخت مې پام شو چې د لمانځه یو رکعت تمام شوی دی او دوهم ته درېدلي یو. زه هېڅ پوه شوی نه وم چې څه مې په کې وویل. ټول فکر مې د مولانا په خبرو کې مشغول و. د گناه نړۍ غوندې احساس مې په زړه کې تېر شو خو بیا مې له ځان سره وویل چې الا بلا به گردن ملا. اقتدا مې چې پسې وکړه نو هغه پوه شه کار یې پوه شه.

څومره خوند به یې کړی وای چې هر وخت همداسې وای، ته بې غمه گرځېدې او ستا د کارونو ځواب هم بل چا ویلای.

چې رښتيا شي له دې ژونده په تنگ وم. زما خواري وگوره او د نورو ناځواني. د کارخاني هغه پنجابي ټيکه دار يادوم. ها بله ورځ د ماښام آذان وشو. له لورې، تندې مې سر راباندې گرځېده. بېلچه مې پر ځمکه کېښوده. لاسونه مې وځنډل.

ټيکه دار راباندې غږ وکړ: کيدر؟ خان صاب! کيدر جائیگا؟

ورته مې وويل چې زما خو روژه ده، ځم چې افطار وکم. پرې يې نه ښودم. ويې ويل چې روژه دې خپل کار دی خو دا کار زما دی. چې څو پورې کار نه وي خلاص، چېرته هم تللی نه شې. دوی پخپله بې غمه روژه خوړله. دا خبره په کې عامه وه چې «پټان جاني رمضان جاني» پټان پوه شه او رمضان پوه شه. په کابل کې څومره ښه رواج و، په روژه کې به کاريگر دوه بجې رخصتېده چې آرام وکړي، خوب پوره کړي او روژه ورته آسانه شي خو دلته په کراچۍ کې دا خبرې نه وې. ناچاره وم. يو گېلاس اوبه مې وڅښلې او تر ماخوستنه مې ورسره کار وکړ. د ټولې ورځې روژه يوه خوا، تر آذان وروسته لوړه بله خوا. د زړه زور مې ختلی و. په پښو او لاسونو کې مې سپکه پاتې نه وه. څو ځله مې سر راباندې وگرځېد خو په بېلچه مې ځان تکیه کړ چې ونه لوېږم.

له ځان سره مې وويل: ښه نو، نور نو څه غواړې! هم خرچه درکوي، هم به آسوده يې. هم به يو څه زده کوي او هم به دې

چکر وشي. نور ښارونه به وگورې او د کراچۍ په دې گرمۍ کې به نه شړېږي.

د «السلام عليكم و رحمت الله» په اورېدو سره مې بېرته لمانځه ته پام شو. ښي او بيا چپ لوري ته مو سلام وگرځاوه. پاتې دوه رکعتونه سنت مې په دومره وخت کې وکړ چې نور کله به مې يو رکعت کاوه. لمونځ خلاص شو او د چورتونو لړۍ مې وشلېده. په مولانا پسې مې سترگې وغړولې. د جومات له دروازې د باندې له يوه ځوان سره ولاړ و.

ورغلم. مخې ته يې چوپه خوله ودرېدم.

را ويې کتل: جی، سَنَگه چل شو؟

- خوښه مې ده.

- شابه، شابه، د نر بجیه!

پر اوږه يې وټپولم.

يو کارېد يې راکړ: سبا له به رازې. پته په دې کارېد باندې شتې.

د کارخانې ټيکه دار ته ورغلم. د يوې مياشتې تنخواه مې ورسره

پاتې وه. د ورځې اويا کلدارې يې را ته منلې وې نو رخصتۍ چې

ورنه وباسې، څه کم اوهلس سوه روپۍ کېدې.

سړي وويل: ته چې ځې، دا کار به څوک را ته کوي؟ اول به ما ته

بل نفر پيدا کوي، بيا به ځې.

په ۲ نمبر ناظم آباد کې چاوله مارکېټ ته ولاړم. چاوله مارکېټ

دوه دوه پوريز بلاکونه دي. په اول پور کې يې دوکانونه دي او په

دوهم چت کې يې کوټې. د ټولو کوټو دروازې اوږدې نرۍ برنډې ته خلاصېدې او د بلاک له دوو گوتونو څخه زینې ورختلې وې. په ډېرو کوټو کې يې پنځه پنځه يا شپږ شپږ جره افغانان اوسېدل او په ځينو کې يې پنجابيان او سندهيان له خپلو کورنيو سره. لاندې دوکانونه تقريباً ټول د افغانانو وو. چا به ليلامي جامې خرڅولې، چا ليلامي پردې، نيالۍ او برستې، چا رختونه، چا په گاتونو کې راغلي د څرمنو بکسونه، بټوې، دسکولونه، او کمربندونه ...

په چاوله مارکېټ کې مې د انډېوال کوټه وه. حال مې ورته ووايه. هغه وويل چې يو ژبکی تازه له کابلې راغلی. په کار پسې گرځي. هغه ته به ووايو.

د برسات موسم و. شرکنده باران پيل شو. برق ولاړ. کوټه لکه تنور سره شوه. انډيوال مې وويل: راځه چې بام ته وخېږو. ډېر خلک د بلاک بامونو ته ختلي وو او تر باران لاندې ولاړ وو. انډيوال مې وويل: څه سر دې کښته اچولی، سيل وکه سيل. ما خو يوازې باران ته نه يې راوستی.

په سترگو يې د څنگ بلاک بام ته اشاره وکړه. سندھۍ او پنجابۍ بڼې نجونې په کاتن جامو کې د بام پر سر گرځېدې او د بام له غولي نه يې په لپو کې اوبه راخيستې، پر يو بل باندې يې شيندلې. جامې يې نرۍ وې او باران داسې خيشتې کړې وې چې د بدن ټول ځايونه يې صفا ښکارېدل.

انډيوال مې وويل: هغه ټپه څنگه وه؟ امممم داسې ښه يې ويل.

اها! را ياده مې شوه.

نور به نړۍ جامې و نه کړم

باران خيسته کړم جانان ټوله وليدمه

ور ته مې وويل: سختې مزې مو وکړې.

- هاهاهاها، دا خو ده. مزې دي مزې.

- هغه چې وايي چې

طالبه دوې گټې دې وکړې

هم دې خير ټول کړ، هم دې وکړل ديدنونه

نو همدا تاسې به يادوي.

سترگې يې په يوې پنجابۍ پېغلې پورې ښخې وې. په داسې انداز

لکه له بل چا سره چې لگيا وي، ويې ويل: دا خو ده. هم ور باندې

د ليلا شیان يو په دوه خرڅوو، هم ور سره گپ شپ لگوو. هم

يې په باران کې د سمرقند تماشه کوو. ور وگوره! هی! عجب

نداره ده. بې ټکته سيمنا ده.

بيا يې ما ته مخ واراوه، ويې ويل: خدای دې تا هم وسي کي چې

دلته يو دوکان وکې، په مزو کې به غرق وې.

په زړه کې مې تېر شول چې په تبليغ کې پيسې وگټم بيا به

همدلته يو دوکان کوم. نيستي دې ورکه شي چې ټوله ورځ به

بېلچه وهي او د پنجابي ټپکه دار نخړې به هم زغمې.

د انډيوال غږ له چورته وايستم: هغه نجلۍ وينې. څه کې؟ د چا پام خو نو ځان ته مه اړوه! گوره، مخ دې سوکه ور واړوه. هغه سور کميس والا چې په ملا يې ځان بوک کړی.

ور ومې کتل. کميس يې لوند خيشت و. گرېوان يې له بدنه لرې څړېده. ټول بدن يې صفا را ښکارېده.

انډيوال مې وويل: ها بله ورځ زما دوکان ته راغلي وه. يو سینه بند يې کښته پورته کړ، بل يې وکوت، درېيم ته يې چې لاس ور وور، ما په توکو وويل چې اندازه يې نه ده درملومه. له خندا شنه شوه. بيا مې وويل: دې خوا ته راشه چې زه يې درته ناب کړم. شا يې راواړوله. مټې يې له تخرگونو لرې کړې. لاسونه مې ټټر ته ور تېر کړل. اوووف! عجب خوند يې وکو. دوه درې مېنټه پرې اخته وم. بيا يې خدای وهلي مور را پيدا شوه او دا ورسره ولاړه. خو ويلي يې دي چې بله ورځ به بيا راځي. گوره ورته! هاغه ده اوس يې هم اشاره راته وکړه.

مخ مې د بام په سر د اوبو کانکريټي ټانکۍ ته وگرځاوه. دېواله ته يې لږ ورنږدې شوم.

انډيوال مې وويل: څه کې؟ لکه چې وضعيت دې خراب دی. خيمه دې لکه کړې ده که څنگه؟ هاهاهاها.

ومې ويل: غږ مه کوه. ته راکه د کوټې کونجې راکه چې تشاب ته ځم.

په زینو چابک کښته شوم. ځان مې له ملا نه لږ کوږ کړی و چې
ښکاره نه شي. کوټې ته ورننوتم. ور مې په ځان پسې قلف کړ.
ښي لاس ته د تشاب ور و. ور ننوتم. جامې مې وایستلې. په لاس
مې صابون وواهه. د بام صحنه مې سترگو ته درېدلې وه. ور
وټکول شو. انډیوال مې غږ را وکړ: څه شوې وه هلکه؟ را وځه
چې هغه ژبکی راغلی دی.

هک مو ټپکه دار ته ور وست. هغه یې په کار ولگاوه خو زما
تنخواه یې را نه کړه. ویې ویل چې اوس خو روپی نشته، بله
هفته بیا ورپسې راشه.

یوه هفته مې د یوه جومات په حجره کې تېره کړه. د سهار له
لمانځه وروسته به مو تر غرمې پورې خوبونه کول. په حجره کې
پکي چالان وو، یخه هوا راباندې لگېده او دمه به مې داسې جوړه
وه چې د تېرې میاشتې ټوله ستړیا یې را نه لرې کړه. د ماښام او
ماخوستن لمونځونه به مو کله په یوه جومات کې کول، کله په بل
کې. مولانا صاحب او نورو مشرانو به د ماښام او ماخوستن تر
لمانځه وروسته تبلیغ کاوه او موږ به ورته غوږ وو. درې وخته
سمه ډوډۍ رارسېدله، لوړه تنده نه وه، ستړیا نه وه. له خدایه به
مې نور څه غوښتل.

بله هفته بیا کارخانې ته ورغلم. ټپکه دار نه و. د فیکټرۍ منشي-
ته ورغلم. هغه وویل چې ټپکه دار پنجاب ته تېښتېدلی دی او د
ټولو مزدورانو پیسې یې هم وړې دي.

ومي ويل: زما يې څه چې تښتېدلې؟ ما خو کار ستا د فيکټورۍ د پاره کړی دی. پیسې به راکيې گنې خیر به دې نه وي.

- بدماشي کيې؟

- خوښه دې چې بدماشي يې بولي که بل څه خو پیسې به

در نه اخلم، که په زور وي که په رضا.

منشی راپاڅېد. د مېز له شا څخه راووت او زما خوا ته روان شو.

غلی مې له څنگه داسې تېر شو چې ته وا زه يې بيخي ليدلی نه

وم.

له مټه مې را ونيو: چېرته کونه باسې؟ پیسې را وباسه، هله.

پورته يې را وکتل. شونډې يې رپېدې. ويې ويل: گوره! خان

صاب، در ته ومې ويل چې پیسې دې هغه بهنچوت ټيکه دار وړې

دي. په خبره ولې نه پوهېږې.

په چپ لاس مې يې له گرېوانه ونيو. ښی لاس مې پورته کړ. موټی

کړی لاس مې مخامخ ورته ونيو.

نارې يې کړې: سيکیوريټي! عدنان! طه! جلدي کرو، مجهې مارتا

هې!

څو پورې چې گارډ را رسېده، د منشي خوله او پوزه مې په وینو

سره کړه. منډه مې واخيسته. د سمیټو په بوجیو وختم. دېوال ته

مې ځان ورساوه. ایسته مې ټوپ کړ. تر یوه ځایه مې منډې

وهلې. شا ته مې وکتل. څوک نه وو. کرار کرار د تبلیغيانو مرکز

ته ولاړم.

ساعت دوه به وتلي وو چې چا غږ وکړ: گلاب کون ېه؟
ور ومې کتل. پوليس وو. را پاڅېدم. ومې ويل: زه يم.
د پوليسو له شا څخه منشي ځان را ښکاره کړ. زما خوا ته يې
گوته ونيوه، پوليسو ته يې وويل: همدغه حرامونى دى.
تهانې ته يې بوتلم.
لا يې د تهانېدار کوټې ته نه وم ور وستولى چې مولانا صاحب را
ورسېد.
پوښتنې شروع شوې: ولې دې سړى وهلى؟ څه دښمني دې
ورسره وه؟ نور بدماشان دې څوک دي؟ په کومه پله کې يې؟ ...
ټوله کيسه مې ورته وکړه.
تهانېدار وويل: اوس به د بدماشۍ په خوند پوه شې. چې يو شپږ
مياشتې دې په جېل کې واچوم، بيا به پوه شې چې د چا وهل
څنگه خوند کوي.
مولانا صاحب ورته وويل چې تهانېدار صاحب! گوزاره کوه. ځوان
دى، جذباتي شوى. فېکټرۍ والا هم ملامت دى. د دې غريب حق
يې خوړلى و نو.
پوليس وويل: نو موږ څسته ناست يو؟ د آلوگانو خرڅولو ته خو
نه يو ناست. قانون د څه لپاره دى؟ ولې موږ ته رانغى. داسې خو
نه کېږي چې هر څوک دې دلته بدماشي وکي.
مولانا صاحب وويل: خير دى. دا ځل يې معاف کئ. زه يې ضامن
يم چې بيا به داسې نه کيي.

تهانېدار وويل: بل ځل ته به يې بيا گورو خو اوس به منشي-
صاحب سره هسپتال ته ځئ چې ډاکتران څه وايي. دی خو وايي
چې پوزه او غاښونه يې رامات کړي دي.
ډاکترانو منشي وکوت. څو رقمه اکسري او د وينې معاینات يې
ورته وکړل.

منشي د اکسري والا په غوږ کې څه وويل. هغه موږ ته را وکتل.
خدای چې څه يې ورته وويل او ولاړ. بيا منشي د خلکو په منځ
کې ځان ورک کړ. زه ورپسې شوم. کتل مې چې د ډاکتر کوټې ته
ورننوت. زه هماغلته د وره شا ته ودرېدم. سړی بېرته راووت. چې
له ما سره سترگې په سترگو شو، رنگ يې والوت. سترگې يې ټيټې
شوې او د دهلېز په بل سر کې ولاړ پوليس خوا ته ولاړ.

معاینات سم را وختل، نه يې پوزه ماته وه، نه يې غاښونه مات
وو. مولانا صاحب د هر څه پیسې پرې کړې. د شفاخانې رپوټ
مو واخيست او له پوليسو سره بېرته تھانې ته ولاړو.

اوس نو پوليس را ته بلا شو. ويل يې چې سړي درنه شکایت کړی
او زه دې پرېښودلی نه شم. مولانا صاحب څه پیسې هم ورکړې
خو ويل يې منشي به راضي کوي.

مولانا منشي له لاسه ونيو. ورته کړه يې: منشي صاحب! ته راځه
چې د باندې لږ خبرې وکو.

زه د پوليسو له مشر سره په دفتر کې پاتې شوم. اوف! چې له دې
چنگو بربټو مې رانيولای او دا سر مې يې په مېز وهلاي. ته يې دا

دوسه خوله وگوره. ته يې دا تورې شونډې وگوره. غاښونه خو يې
د سړي خوا گرځوي. بربتونه يې د مېړني خو مخ يې د دله انسان
دی.

تهانېدار د مېز پر سر اېښی سويچ ټينگ کړ. له دهليزه د زنگ
شرنگا راغله. حوالدار راننوت او عسکري سلام يې وکړ. ده وويل:
ورشه له دغه پان والا نه يو دانه رسيلي پان راوړه.
حوالدار چې ووت، مولانا مخکې او منشي- ورپسې دفتر ته
راننوتل.

منشي وويل: تهانېدار صاحب! زه خپل شکايت بېرته اخلم.
د پوليس له شره خلاص شوم. خو تهانېدار وويل: گوره! بيا به د
فيکټرۍ له څنگه هم نه تېرېږې او د پيسو نوم به هم نه اخلې.
پوه شوې که پوه دې کم؟
چې راووتو، مولانا صاحب وويل: غم مه کوه، په ورز د قيامت به
ورسره حساب وکې.

بيا نو له تبليغيانو سره دېره شوم. په اول سر کې به هسې ورسره
گرځېدم. مشرانو به په جوماتونو کې تبليغ کاوه، موږ به ورته
غوږ نيوه. کرار کرار مې قران شريف زده کړ. لنډ لنډ سورتونه مې
يو په بل پسې حفظ کړل.

چې هرې خوا ته به تلو، د لارې کرايه، خرڅ خوراک، هر څه مو
مشرانو راکول. څو ورځې وروسته، مولانا صاحب وويل بله جمعه
به لاهور ته ځو.

د کوټې پخوانيو انډيوالانو ته ولاړم چې خدای پاماني ورسره وکړم. يوه انډيوال را ته وويل: دوا دې شه نو لاهور ته ځې. گوره! زه به په لاهور کې د تبليغ يو ډېر ښه ځای درته وښيم. هلته چې ولاړې، د هېرا منډيي پوښتنه وکړه.

نور انډيوالان مې کټ کټ په خندا شول خو ده را ته قسم وکړ چې ډېر ښه ځای دی.

بله ورځ مو بستري په شا کړې او د بسونو اډې ته ولاړو. بستري مو جنگلي ته پورته کړې او بيا بس ته وختو. مولانا صاحب د پرېور د څنگ پر څوکی کېناست، موږ شا ته، ډېر اوږد مزل و. اوولس که اتلس ساعته په لاره کې وو. ښه وو چې پرېوران دوه وو. يو به چې سترې شو، بل به جلو ته کېناست. د موټر په چټ کې يې ځان ته د ځملاستو ځای جوړ کړی و. په وار سره به هلته غځېدل او خوب به يې کاوه.

لاهور ته چې ورسېدو، دومره سترې وو چې د خبرو حوصله هم نه وه پاتې. مولانا صاحب وويل: شابه! نن او سبا آرام وکړئ. بله ورځ به گورو.

بله ورځ چې مولانا صاحب راغی، ورته مې وويل چې هېرا منډيي ته به کله څو؟

تندی يې تريو شو: سه شی؟

- يوه انډيوال مې وويل چې د تبليغ د پاره ښه ځای دی.

د تندي گونځې يې ړنگې شوې، ويې ويل: ټوکه يې درباندي کړې ده. سه يې کړې ده؟ ټوووکه يې کړې ده. پام چې نوم يې هم په خوله وا نه لې.

يوه ورځ د لاهور له يوه جوماته راووتو چې له لرې مې د تره غوندي يو څوک وليد. چې رانږدې شو، پخپله و. وچې شوندي، راوتلې سترگې، خوار بدن.

بنځه يې ناروغه وه. علاج ته يې راوستې وه. ويې ويل چې عمليات غواړي. پنځه زره کلداري ورته په کار دي خو دی يې نه لري.

د ده نارواوې چې مې يادې شوې، زړه کې مې وويل چې ښه شو چې خدای دغسې جزا درکړه خو بيا مې له ځان سره وويل چې وبال لري؟ که بد و، دی بد و، بنځه يې غريبه څه گناه لري.

د ماښام لمونځ مو چې وکړ، مولانا ته مې وويل چې دغسې مريضان لرو او حيران يو چې پيسې ورته له کومه کړو؟

ويې ويل: د ماخوستن مونز چې دې وکو، دوه رکعته نفل حاجت وکه. سومره روپۍ دې په کار دې؟

- پنځه زره.

- بس، ته نو په اخلاص سره مونز وکه، خدای به دې حاجت

پوره کي. سه پوی شوې؟

دغسې مې وکړل. سهار چې لمانځه ته پاڅېدم، بستره مې ټولوله چې ومې کتل تر بالبنټ لاندې مې پیسې ایشې دي. پوره پنځه زره کلداری.

سخت خوشحاله شوم. چې څنگه مې لمونځ خلاص شو، د تره کوټې ته ورغلم. پیسې مې ورکړې. دواړه هسپتال ته ولاړو. کاکا ناوې مې ولیده او بېرته ځنې راغلم.

سم دم شیخ را نه جوړ شوی و. پر پښو مې کڼاوې، په لاس کې مې لرگینې تسبیح، په جیب کې مې لرگین بښمن او مسواک. جامې سپینې، پگړۍ سپینه، واسکت تور. برېښنه خربلې، نرۍ نوې راتوکېدلې ږیره پاکه منظمه.

هر څه مې سم شول خو یوازې د پوندو چاودې مې نه رغېدې. که مې له خپلیو سره جوړاې هم په پښو کړې، گټه یې ونه کړه. مسألې مې زده کړې. کرار کرار به مشرانو موږ ته هم په تبلیغ کې برخه راکوله. په اولو وختونو کې به یې وړه موضوع راکوله، د پنځو یا لسو دقیقو. خبرې هماغه وې، تکراري خبرې خو د ویلو انداز به مو وربدل کړ.

څه کم دوه کاله مې ورسره تېر کړي وو چې کابل آزاد شو. کابل طالبانو ونيو. میاشت دوه وروسته، مولانا صاحب را ته کړه: کابل به آشنا، سنگه چل دي؟ خوڅه دي نه ده چې خپل وطن له دې ولېگمه. چېرته دي ولېگمه؟ خپل وطن له.

پنځه کاله مخکې له کابل وټلی وم او بیا مې نه و لیدلی. ومې ویل: هر رقم چې ستاسو خوښه وي.

ويي ويل: بس جامې مامې دې وټړه، سبا به له خیره زو. کابل نو هغه کابل نه و چې ما لیدلی و. زه چې تلم، هاغه وخت هم کابل وران و خو داسې نه لکه اوس. د پلچرخۍ له تنگي چې تېر شوو، د سرک دواړو غاړو ته د برق نږدېلې سمیټې پایې، ویشتل شوي ټانکونه او سوځېدلي بېک اپ موټرونه، سرکونه کند کړ. که د موټر ښیښه کښته کوي، دورې دې په عذابوي، که یې پورته کوي، گرمي. د حربي پوهنتون د بلاکونو دېوالونه سوري سوري، ښیښې یې ماتې، د کرکیو چوکاټونه یې ورک. لویه اوسپنیزه دروازه یې کړه وږه، سوری سوری. د دروازې په څنگ کې لویه اوسپنیزه لوحه ولاړه وه: د ملا عبدالباري آخوند او انډیوالانو کوټه. تر لوحې لاندې دوه خیرن ځوانان په تورو جامو او سپینو پگړیو کې چې د خیري په وجه زېربخون ښکارېدې، پر زړو چوکيو ناست وو.

وړاندې د تخنیک اکاډیمي او د سرک سازۍ فابریکه تر دې بدتر حالت کې. د گمرک د انګرونو یوازې دېوالونه پاتې وو او د اوسپنیزو چتونو درک یې نه و. د درمل جوړولو هغه آلماني شرکت چې و، هوخت، هغه نو داسې هوار شوی و چې ته وا سخته زلزله پرې تېره شوې ده. لنډه دا چې تر میکرویانو پورې همدا حال د هر ځای و.

د میکرویانو د بلاکونو دېوالونه داسې زخمي زخمي لکه پر خټې چې بلی ورېدلې وي. هغه اپارتمانونه چې لږ روغ غوندې وو، د کرکیو نه پورته ځایونه یې په لوگیو تور شوي وو. د بلاکونو مخې او شا ته ونې سپرې وې. اکثره ونې یې وهل شوې وې او د هغو پخوانیو شنو چمنونو درک نه و.

د میکرویانو له پله څخه د زړو میکرویانو خوا ته تاو شوو. دلته نو بل رقم ویجاړي شوې وه. د سرک د غاړې درې بلاکونه داسې خچ پچ چې ته وا چا د څلورم منزل پر چټ آسماني کاني غورځولي دي. یوازې د دوو خواوو سکېټ یې پاتې و نور نو چټونه او د سرک د خوا دېوالونه یې یو مخ نږدېلي وو. له دوهمه تر څلورم منزله پورې د ټولو منزلونو چټونه بېخي نه وو.

د عیدگاه جومات او د جادې ټول دوکانونه لوټې لوټې. لنډه دا چې کابل داسې خچ پچ و چې ته وا دا پنځه کاله مسلسل د ډېرو غټو تیږو باران پرې ورېدلی وي.

مولانا صاحب په کابل کې یوه ټکسي غواگی را ته واخیسته او استاد یې را ته مقرر کړ چې ډرېوري را زده کړي.

ویې ویل: بس، نو دقلته به کار روزگار هم کیې، تبلیغ به هم کیې. په کابل کې یې د تبلیغیانو له مشرانو سره معرفي کړم. پخپله بېرته ولاړ.

ډرېوري را ته آسانه ښکارېده خو داسې نه وه. په اوله ورځ خو به شل وارې موټر را نه گول شوی وي. موټر به مې گېر ته واچوه،

استاد مې ويل چې ورو ورو به کليچ خوشې کوي او اکسلېټر به ټينگوې. ما به چې همداسې کول، موټر به را نه گول شو. بيا به مې نېټل کړ او بېرته به مې چالان کړ. د مني په هغه نرمه هوا کې داسې خولې وم چې ته وا د لاهور جون جولای دی.

دا خو مې زده کړل چې کليچ ورو ورو پرېږدم چې موټر گول نه شي خو بيا به مې چې څنگه موټر روان کړ، جټکه به يې وکړه. دا چل مې هم زده کړ. په دېشته کې خو بيا هم کار آسان و خو اول وار چې سړک ته را ووتو، داسې سخت بوج راباندې و چې ما ويل پر اوږو مې لس منه بار پروت دی. هر موټر چې به را نږدې کېده، لاسونو به مې رېږد واخيست. دوهمه که دريمه ورځ وه چې پر سړک مې د ډرېوري تمرين کاوه چې يو موټر مې ووهه. مخې ته مو يوه زړه ټويوتا روانه وه. د برېک اشارې يې سرې شوې. استاد مې وويل: برېک، برېک!

ما د برېک پر ځای اکسلېټر ټينگ کړ. گړز شو، د مخې موټر سره وجنگېدم.

ډرېوري مې په يو شواخون زده کړه خو د ژمي تر پيله پورې پوخ ډرېور شوم. ورو ورو د کابل کنډواله کورنه او ږنگ بازارونه، کند و کپر سړکونه، پرېمانه سوالگر او سوالگرې، غمجن مخونه، وچ کلک ډنگر سړي او خوارنجونکي هلکان را ته داسې عادي شول چې ته وا هر څه به له ازله همدغسې وو.

د هر چا پر سر به يا په خولو او دوړو خيرنې سپينۍ خولۍ يا وړې لنگوتې او د هرې پېغلې او ښځې پر سر چادري. هغه وختونه چې خلک به مستانه گرځېدل او د فروشگاه او جاده له رستورانونو به د لټا، رفيع، مکېش او کپشور سندرې په لوړ غږ چالانې وې او لارې به له نر او ښځو ډکې وې ... هغه وختونه نور چا په خوب کې هم نه ليدل.

هره جمعه به مو په عيدگاه، پل خشتي، کارته نو يا نورو جوماتونو کې تبليغي غونډې وې. مشرانو به د تبليغ نوې موضوعگانې راکولې. زما کار دا و چې هرې سپرلۍ ته د لمانځه د فضايو، د روژې د احکامو، د عبادتونو د اجرانو ... تبليغ وکړم. ژمی ژر تېر شو. وچ ژمی. په ټول ژمي کې اېله يو وار واوره وشوه، هغه هم د گوټې د يوه بند په اندازه. ملايانو څو وارې پر خلکو استسقاَ لمونځونه وکړل، خو ته وا باران د نېکمرغۍ غونډې مرور شوی دی او کابل ته د راستنېدو نه دی.

يوه ورځ مې شېبه کې ته سپرلۍ يووړه. چې بېرته راوگرځېدم، په زړه کې مې تېر شول چې راځه د اکا دوی پوښتنه وکړه. چې رښتيا شي، د کور په خوړو پسې ډېر خپه وم. له پنځه کاله زياته موده شوې وه چې په کور کې پاخه شوي خواړه مې نه وو خوړلي.

د اکا کور د قلعه چې په يوه تنگه کوڅه کې و. موټر مې د سړک غاړې ته د بولاني فروش د کراچۍ څنگ ته ودراره. بولاني فروش

ته مې کړه چې موټر ته دې پام وکړي او يو پنځه زريز نوټ مې ورته ورکړ.

د کوڅې په سر کې يو سپېره دوکان و چې مخې ته يې د مڼو څو کرېټونه اېښي وو. يو من مڼې مې واخيستې. دوکاندار داسې خوشحال شو لکه پيسې مې چې هسې ورکړې وي.

د کوڅې په سر کې کومې موسسې د اوبو بمبه لگولې وه. لس دولس وړو نجونو او هلکانو د غوريو سپين يا زېر پلاستيکي ډبي په نوبت کې کتار اېښي وو. هر يوه ته چې به دې وکتل، په خيرو کې پټ و، سپېره گونځي مخونه، خيړن چاودلي لاسونه. اکثره ماشومان تر خپلو جامو واړه ښکارېدل. ټولو د مڼو خلطې ته سترگې داسې ښځې کړې وې چې ته وا کوم عجيب شى يې ليدلى دى.

نه پوهېږم چې کوڅه ولې تر پخوا راته تنگه او وړه ښکارېده. هم راته آشنا اېسېده او هم داسې پردى غوندې، لکه په خوب کې چې مې ليدلې وي خو پوره هغسې نه وي. د اول کور د انگر د دېوال پرچالونه د کنډاسې خولې غوندې ځاى ځاى لوېدلې وو او اوبو د لوېدلو پرچالونو لاندې د دېوال کاهگل وړى او خامې خښتې يې شړولې وې. داسې ښکارېدل چې چا په دې څو کلونو کې اخېر کړي نه دي. خو کناراب يې بيا نوى و او پخې خښتې هم په کې کارېدلې وې. د کناراب سنگکاري لوړه او هنگاف شوې وه؛

سوري ته يې اوسپنيزه وره دره لگېدلې وه او د سنگکاری له پاسه
يو نل هم و چې سر يې د ځمکې خوا ته کوږ شوی و.

پخوا به دلته د اکثرو کورونو د کنارابونو سوري چې د کوڅې خوا
ته به وو، يا بېخي خلاص وو او مردارۍ به ورته بهېدلې وې او يا
به يې سوري د بوجۍ په يوه ټوټه پوښلي وو؛ يو نيم کس به د
سوري مخې ته د قبر د تيرو غوندې هواره تېره لگولې وه چې
مردارۍ کوڅې ته ونه بهېږي.

له هر گام سره به مې د بوټانو له تليو نه پوټلنه دوره پورته کېده.
د کوڅې په منځ کې د لوېشت په اندازه نري کاږه واړه لښتي کې
ځای ځای خوسا بويي اوبه ډنډ وې.

کنارابونه د ټولو کورونو نوي شوي وو. د هر کناراب په سر کې د
هواکش غونډې سمټي بلول لگول شوی و چې سر يې په جالۍ
پوښلی و. د يوه تشاب پر دېوال مې د هبيټات د موسسې لوحه
ولیده، نو پوه شوم چې دا تشابونه موسسې ورته جوړ کړي دي.
د اکا کور ته چې ورسېدم، زړه نا زړه شوم چې ورشم که بېرته
وگرځم. بيا مې وويل چې څه نو اوس خو راغلی يې. د وره په
ځای کې د پلاستيکي گونيو نه جوړه پرده څرېدلې وه. د پردې په
لاندې کونجونو کې يې تيرې تړلې وې چې باد يې پورته نه کړي.
پرده مې لږ لرې کړه چې ور وټکوم خو ور مړ نه و. ښه نو اوس
څه وکړم. که همداسې ورننوځم خدای خبر چې د اکا اولادونه به
مې پېژني که نه. ناره مې وکړه: څوک شته؟

اكا ناوې له كړكې نه سر را وايست: چا سره دې كار دى؟ څوك
يې؟

ومي ويل: اكاناوې! گلاب يم.

چې څنگه يې زما نوم واورېد، په يبلو پښو يې د وره خوا ته منډې
كړې.

انگره ته ورننوتم.

د ټيكرې يو سر يې پر سر پروت و، بل سر يې په ځمكه څكېده.
په غېږ كې يې ونيولم. ويې ژړل.

زما سترگې هم را پكې شوې. مور را ياده شوه. خو ځان مې ټينگ
كړ.

اكا ناوې وويل: راځه زويه!

انگر يو مخ سپېره و. پخوا به مو په كې تركارى كړلې، د گلابو څو
لوى بوټي مو هم درلودل خو اوس يې هېڅ درك نه و. د څا پر سر
گردونه پراته وو او خالي څرخ يې زنگن ښكارېده.

پنځه شپږ قد او نيم قد ماشومانو د دالان له دروازې سرونه را
ايستلي وو.

اكا ناوې پرې غږ كړ: هلى! د اكا زوى مو دى، سترې مه شي
وركى.

يو بل ته يې سره وكتل او يو په بل پسې سوکه سوکه را روان
شول.

څو پورې چې يو بل ته سره رسېدلو، د کور دېوالونه مې له نظره تېر کړل. چاود چاود وو او ځای ځای کاهگل يې رږېدلی و. د لگېدلو مرميو سوري په دېوالونو کې داسې ښکارېدل لکه د «کوي» يا چيچک د ناروغ مخ.

د اکا بچيانو مې لاسونه ښکل کړل.

اکا ناوې وويل: پلوشې! منډه که، نيالۍ لږه وڅنډه چې دورې ورباندې نه وي.

پر کرکيو خیرن، په لمر کې وراسته شوي پلاستيکونه لگېدلي وو. لمر د کرکيو د لرگيو رنگ پيکه کړی و. يوازې د چوکاټ په ځينو ځايونو کې د سپين رنگ له نښو نه معلومېده چې يو وخت به په سپين روغني رنگ رنګېدلي وو.

د کوټې پر غولي نيلې رنگه پلاستيکي تړپال وېر و او په بر سر کې يې درې دانې نرۍ نيالۍ پرتې وې.

اکا ناوې مخکې شوه. تکيه يې را ته سمه کړه. ويې ويل: راشه زويه دلته کېنه.

هر څه بدل وو او بد رقم بدل وو.

د کوټې دېوالونه داسې خیرن چې اصلي رنگ يې ورک و او ډېر ځايونه يې ټاپ ټاپ. داسې ښکارېدله چې پلستر يې لوېدلی وي او بيا يوازې خټې پرې لگېدلي وي. چټ ته مې وکتل. د منځ دوه لاري (تيران) يې مات وو او لاندې خوا ته کاږه وو. پر سر يې د

ونې ښاخونه اچول شوي وو. د مسطحې آثار هم په چټ کې نه ښکارېده.

اکا ناوې ټوله کیسه را ته وکړه: زویه! ته چې کراچی ته ولاړې، دلته بیا جنگونه ډېر سخت شول. گلبدین د دوستم او مزاری سره یو خوا ته شو او رباني او مسعود او نور یې بله خوا. دلته د گلبدین خلک وو او په بالاحصار کې دوستمیان وو. له هغې خوا د رباني کسانو زموږ کورونه ویشتل. د کوټې په چټ باندې د هاوان مرمۍ ولگېده. دېوالونه یې سوري سوري کړي وو. موږ یوازې سرونه وایستل، مال حال مو ټول همداسې پاتې شول. چې بېرته راغلو، یو پیاله هم نه وه راپاتې چې چای په کې وڅښو. زویه کیسه یې اوږده ده څه سر به دې خوږوم. شکر چې راغلې. زه چې اوس ژوندۍ یم، د تا له خیراته یم.

ومې ویل: خیر یوسې اکا ناوې. شکر چې ښه شوې او شکر چې هر څه په خیر تېر شول.

ساعت لا نه و تېر چې اکا مې راغی. هغه هم د خپلو اولادونو غوندې وچ کلک و، ته وا یوازې هډوکي او پوستکي لري.

اکا ناوې د وطني چرگ ښوروا پخه کړې وه. هم یې ډېر خوند راکړی و او هم مې له ستوني نه تېرېده چې دوی د سبا بېگا نه لري او ما ته یې چرگ پوخ کړی. چې دا به یې له کومه کړی وي. خو د اکا ماشومانو داسې شخوند واهه چې ما یې په کتلو خوند اخیست.

ډوډۍ مو چې وخوړه، اذان وشو. اودسونه مو وکړل.
اکا وویل: زه به جومات ته لارم شم. کور ته چې راتلم، ملا صاحب
ولیدم. اوس که ورنه شم، بیا مې غیر حاضر وي.
ومې ویل: حاضري لری؟

- هه هه هه هه. هو والله. دې ظالمانو په هر جومات کې
حاضري اچولې ده. که څوک جماعت ته ورنشي، بیا
طالبان کور ته ورپسې ځي، سپکوي یې. ها بله ورځ هغه
دوکاندار چې د کوڅې په سر کې یې دوکان دی، د
ماسپښین لمانځه ته نه و راغلی. ملا مو له دوو طالبانو
سره ورغی، مخ یې په سکرو ورتور کړ. د دوکان مخې
ته یې درولی و. د کارتن په یوه توتیه یې لیکلی و چې «هر
کس که به نماز جماعت نیاید، جزایش مثل من میاشد.»
بیا یې دغه کارتن په غاړه کې ورتورولی و. بېچاره یې
سخت زهیر کړ.

لمونځ مو چې وکړ، اکا ته مې وویل: زه تر ښاره پورې یو چکر
ځم، بېرته راځم خو شپه درسره نه کوم.
هغه ډېر را ته ټینگ شو چې شپه وکړه، خو ومې نه منل.
د باغ قاضي منډیې ته ولاړم. یوه بوجۍ اوږه، څو منه وربچې، یو
تیم غوړي، لږ چای او بوره، صابون او څه نور شيان مې په موټر
کې واچول او بېرته ولاړم.
اکا او ښځې یې ډېرې دعاوې را ته وکړي.

زما کار او بار هم چندان ښه نه و. ډېرو کمو خلکو به درېسته
ټکسي نیوله. اکثره خلک پر بایسیکلو ګرځېدل. سړکونه هم ټوک
ټوک وو او کله د موټر جمن خرابېده، کله یو ځای کله بل ځای
خو بیا هم شکر پیسې مې لرلې او د کابل خلکو ته چې به مې
کتل، ځان را ته خان څه چې پاچا ښکارېده.

زړه مې په دې کار داسې خوشحاله شو چې هېڅ کله داسې
خوشحال نه وم. باور مې نه کېده چې په ښو کې دې دومره خوند
وي. خو اکا ته مې غوسه هم راغلې وه. ته یې دغې نیستی ته
وګوره او شپږ اولادونه یې وګوره. زه چې تلم، دوه بچي یې وو، په
دې پنځو کلونو کې یې څلور نور زېږولي وو. په کراچۍ کې یو
خوار سوالګر و، اته اولادونه یې وو. د کوتې یوه ملګري مې چې
هغه ولید، را ته ویې ویل: «پوهېږې؟ د غریبۍ درې ډانګه دي. په
یوه ډانګ دې په سر وهي چې لاره روده درنه ورکه شي او ماغزه
دې هېڅ کار ونه کي چې ژوند څنګه جوړ کي. بل ډانګ دې په
نس لګېږي چې د دنیا خوراکونه په کې واچوي، دی نه پکېږي. په
درېیم ډانګ تر نامه لاندې ګوزار درکوي چې بس بل کار دې نه
وي او درګرده به بچي زېږوي.» اوس چې اکا ته ګورم، هماغه
ټوکه پرې شوې ده.

د پسرلي آخرې ورځې وې. یوه ورځ د هوتخېلو پر سړک روان وم
چې یوې ښځې لاس راکړ. موټر مې ودراوه. ویې ویل چې تر
میکرویانو پورې ځم.

نورو خلکو به چې موټر دراوه، په چنو به يې سترې کړم. که ما به ورته پنځوس زره افغانۍ ويله، دوی به ټينگ و چې دېرش زره، پنځه دېرش زره ... خو دې بشخې بېخي پوښتنه و نه کړه چې کرایه دې څو روپۍ کېږي. چادری او جامې يې نوې غوندې وې. موټر ته چې را وخته، د عطرو بوی يې راباندې ولگېده.

د اوو - اتو کالو نجلۍ يې په څنگ کې کېناسته. د برقي د جالۍ غارونه يې لږ لوی غوندې وو. په هېنداره کې يې تورې سترگې د برقي له جالۍ څخه سمې ښکارېدې. څه کافرې سترگې يې وې. په زړه کې مې لا حول ولله وويل.

تبليغ مې ورته شروع کړ: گوره بي بي! لمونځ به قايموې. هر لمونځ چې کوې، الله تعالى دې له دې لمانځه نه مخکې ټول کړي گناهونه در معافوي.

بشخې وويل: خير يوسي.

څو شېبې غلې وه. پښه يې د موټر پر غولي تړپوله. خوله يې درگرده خوځېدله. يو يو ځل به يې له ژاولې نه زورور ټک و ايسته. څو ځله مې په هېنداره کې ور وکتل. دې هم راکتل. سترگې يې را نه نه لرې کولې. په هېنداره کې يې سترگې را پورې بشخې کړې وې. هر ځل به مې چې ور وکتل، زړه به مې سست شو.

ويې ويل: رشتيااااااا، ملا صاب! نه کېږي چې دا زما لورکۍ ته سبق ووايي؟

حيران شوم چې څه ووايم.

بيا يې وويل: گوره! دا غرمه تېم کې گرمي پېره وي، سپرلی هم نه وي. نو موټر دې غرمه کې ودره، هره ورځ رايشه زمونږ کور ته. يو سات، دوه ساته مې لور ته سبق ووايه. چې هوا ماته شوه، بيا ورځه. شکرانه به دېم وي. څنگه؟ خوښه دې نه ده؟

- ولله، نه پوهېږم.

د ژاولې ترکا يې وايسته. په خندا کې يې وويل: هم خرما، هم ثواب.

- اممممم. بده خو دې ولله که ويلي وي.

- نو، راځه. همدا اوس به مې کور در وبښم. سر له سبا به هر ماسپښين راځې. سمه ده؟

په زړه کې مې وگرځېدل چې هسې نه کړايې ته يې چل جوړ کړی وي او ما به په دې خبرو تېر باسي چې کړايه ورته پرېږدم، خو چې کښته کېده، پنځه دانې لس زريز نوټونه يې را ته ونيول. ومې ويل: دا خو پېرې دي.

ويې ويل: پروا نه کيي. په تا ورکې نه دي. مخې ته دې رڼا.

يوه پښه يې چې له موټره وايسته، مخ يې راواړوه، ويې ويل: او سبا خو به راځې؟ رښتيا نوم مې ښاپېرۍ ده. ايندغه اول منزل کې مو کور دی.

په لاس يې خپل کور را وبښود.

د کور د روغو پاکو ښيښو او رنگېدلو کړکيو نه يې ښکارېدله چې ښه ماره خلک دي.

او څه ښکلی نوم يې و، ښاپېړۍ. نوره خو مې نه وه ليدلې خو سترگې يې رښتيا هم د ښاپېړۍ وې.

چې موټر مې روان کړ، په هېنداره کې لا هم د ښاپېړۍ سترگې را ته ښکارېدې چې د چادری د جالۍ له شا نه را ته گوري.

کور يې د دريم میکرويان په يوه بلاک کې و. هلته د پنځو- شپږو پوړونو بلاکونه يو په بل پسې او يو د بل په څنگ کې کتار وو. د هر بلاک مخې او شا ته د ولو دومره دنگې ونې چې سرونه يې د بلاک آخري پور ته رسېدل. دلته هوا د نورو ځايونو هومره گرمه نه وه. خو بلاکونه اوس هغسې منظم او ښايسته نه وو چې تر جنگونو مخکې وو. اوس يې د ډېرو کورونو برنډې په لوگيو تورې وې. په ډېرو کړکيو کې د ښيښو پر ځای پلاستيکونه لگول شوي وو.

په يوه نيمه برنډه کې د سکرو نغري او د اوبو د اېشولو سماوارونه بل وو. د کړکيو له پاسه د دېوالونو ځينې ځايونه تورو پلنو ليکو چې د بخاريو له نلونو به راوتلي وو، بدرنگه کړي وو. چې راوگرځېدم، لارې ته مې په ځير وکتل چې را نه غلطه نه شي. د دوی له بلاک سره د عمومي سړک پر غاړه، د بايسیکلو د مستري اوسپنيزه غره ايښې وه.

سبا پوره يوه بجه ور ورسېدم. ته وا دا به خبره وه چې همدا شېبه ورځم، تياره د دروازې شا ته ولاړه وه. لا مې ور نه و ټکولی چې دې خلاص کړ.

همدا چې مې يې تورو سترگو او سرو شونډو ته وکتل، د لړزې
يوه نرۍ څپه راباندې راغله.

په کټ کټ خدا يې وويل: راځه کنه، ولې ولاړ يې؟
خدا يې لا بله بلا راباندې راوسته. د غرمې په هماغه گرمۍ کې
مې يخ وشو.

ورننوتم. دهلېز پاک صفا و. د سنځلو د عطرو نرۍ خوشبويي په
کې خپره وه. پر غولي سره غالی هواره وه. بوټونه مې وکښل. د
وره په څنگ کې د بوټونو کم سورې ټيټه المارۍ ولاړه وه. بوټونه
مې په کې کېښودل.

ښي لاس ته بل ور پرانيستی و.

ښځې په لاس اشاره وکړه: مهرباني، ښه راغلې.
چې څنگه پر بخملي توشکې کېناستم، هماغه لورکۍ يې سپپاره
په لاس کې راغله. د مور غوندې ښکلې وه. د لاس روغېر يې را
سره وکړ. مخې ته مې کېناسته.

د ښي لاس په ورغوي يې لوند پيکۍ تر ځادر لاندې پټ کړ.

سپپاره يې پر غالی کېښوده.

بالښت يې د توشکې له سره را واخيست، زما مخې ته يې کېښود.
سپپاره يې له ورېښمين دسمال څخه را وايسته او پر بالښت
باندې يې وغوړوله.

پوښتنه مې وکړه: څومره دې ويلې ده؟

د مور غږ يې راغی: زرمينې! يو سات صبر وکه چې دمه يې جوړه

شي. ملا صاحب، ډوډی دې خوړلې ده؟

- هو. خوړلې مې ده.

- که دې نه وې خوړلې چې شرم ونه کې. خپل کور دې

دی.

- خير يوسې. خوړلې مې ده.

بېرته ولاړه.

په سبق لگيا وو چې پتنوس په لاس کې راغله. ملا يې کړوپه کړه.

پتنوس يې زما مخې ته کېښود.

ور ومې کتل. د سره کميس له ارت گرېوانه يې هر څه را ښکاره

شول.

دا لکه چې پوهه شوه چې سترگې مې ورته نيولې دي. چپ لاس

يې گرېوان ته پورته کړ. کميس يې په ټټر پورې ټينگ ونيو.

سترگې مې ځمکې ته ونيولې. ساه مې بنده وه. خوله را باندې

ماته شوه.

له چيني پيالې څخه د شنو چايو تاو د لاجي (هېل) له وږم سره

يو ځای پورته شو.

پر دوو پښو کېناسته. له نکلي لوبښي نه يې يو چاکلېټ را

واخيست. زېر پوښ يې، چې د غوا عکس ورباندې چاپ و، خلاص

کړ خو بېخي يې ايسته نه کړ. هماغسې د گوتو په سر يې ما ته را

وړاندې کړ.

په ژوند کې چا دومره نه وم نازولی.

چاکلېټ مې خولې ته کړ. داسې نرم چې پخپله کرار کرار وېلي شو. کټ مټ لکه هلته چې د انارو دانې او منې په خوله کې وېلې کېدې.

نجلی تکره وه. دوه وارې مې ورته سبق تېر کړ، نوره پخپله لگیا شوه.

چای دومره خوندور و چې ټوله چاینکه مې وڅښله. د دېوالونو فیروزه یي رنگ داسې روښانه او سوتره و چې ته وا همدا پرون یې رنگ کړي دي. پر اورسۍ د فیروزه یي رنگ دوې ټوکرینې پردې له زري لیکو سره په دوو خواوو کې او په منځ کې یې د نسبتاً تن فیروزه یي رنگ جالۍ ځوړندې وې. دې رنگونو، د عطرو نازکې خوشبویۍ او د کوټې آرامې فضا عجیبه سکون راکړی و. هم مې د پردیتوب احساس کاوه، هم د خپلوۍ. هم خوشحاله وم، هم وېرېدم. خوشحاله په دې وم چې داسې سکون، آرامي او ښکلا مې په نصیب شوي وو. وېرېدم په دې چې هسې نه دا هر څه یوازې د یوې ورځې وي. زړه مې غوښتل چې ټول ژوند په کې تېر کړم خو په پردي کور کې نو کله کېږي.

نجلی ته مې وویل: مور ته دې وایه چې ملا صاحب ځي.

مور یې له بډ وهلو لستونو سره راغله. ویې ویل: ځې؟

- ولاړ به شم. د زرمینې سبق خلاص دی.

- سبا ته خو به راځي؟

- ان شاء الله.

لاس يې په تور خادر باندې وچ کړ. گرېوان ته يې ننه ايست. خو داني لس زريز نوټونه يې راوايستل. ويې ويل: هه، دا در واخله. ومې ويل: پروا نه کيي. د پيسو په خاطر خو نه يم راغلی.

- ولې به پروا نه کيي؟ زحمت وباسې. د خپل کار و بار نه پاتې کېږې نو شکرانه خو دې حق کېږي.

- ښه نه ده. پيسې نو څنگه در نه واخلم؟

- که يې وا نه خلې، بيا زه درنه خپه کېږمه. هله، زړگيه!

پيسې مې چې ځنې واخيستې، گوتې مو سره ولگېدې.

بيا هماغسې لړزه را باندې راغله. دې ته مې وکتل. موسېدله.

له کوره يې ووتم خو لکه يو شی چې مې په کې ورک کړی وي، ناکراره وم. تر سبا ماسپښينه پورې مې هره گړۍ د هغې خبرې يادېدلې: که يې وا نه خلې، بيا زه درنه خپه کېږمه. هله، زړگيه.

«زړگيه!» او! په دې کلمه کې څه وو چې داسې يې بې واره کړی وم.

هره گړۍ مې د هغې تودې گوتې احساسولې چې زما پر گوتو لگېدلې وې. گوتو ته به مې وکتل. گوتې به مې لمس کړې. لکه د هغې گوتې چې وي، همداسې خوند يې راکاوه. د هغې سترگې به مې سترگو ته درېدلې چې په مينه را گوري. د موټر په هېنداره کې هم د هغې سترگې را ته ښکارېدلې. دا نه وه خو ما يې د عطرو بوی احساساوه. د موټر پر غولي د پښو د تړپولو دربا مې يې

اورېدله. د ژاولې ترکا مې يې غوږونو ته راتلله. ان په لمانځه کې مې هم سترگو ته ولاړه وه.

د شپې مې ږوږۍ ته چندانې زړه نه کېده. ټول ویده وو خو زه په بستر کې لټ په لټ اوښتم را اوښتم. پوه نه شوم چې کله خوب یوړم خو سهار چې څنگه راوینس شوم، دا مې په ذهن کې وه.

وروستۍ جمله مې يې په ذهن کې تاوېده را تاوېده: «که يې وا نه خلې، بیا زه درنه خپه کېږمه. هله، زړگيه!»

په ژوند کې چا زړگی نه وم بللی. ان خپلې مور به هم یوازې گلاب بللم. خو ښاپېرۍ راته ويلي وو «زړگيه».

څومره خوږ آواز يې و.

«زړگيه»

اخځځ! دا خوندوره کلمه مې له ذهنه نه وتله. په یادولو سره يې بیا بیا خوشحالېدم او په زړه کې مې خوشحالی راتوکېدلې.

وخت ولاړ و. هره گړۍ به مې ساعت ته کتل خو ستني يې داسې ورو ورو خوځېدلې لکه د ساه لنډۍ ناروغه ږوږۍ. زړه مې غوښتل چې په وخت پسې کوټک را واخلم او ويې غُغولم.

ږوږۍ ته مې زړه نه کېده. یوې بجې ته نه شوم معطل. دولس نیمې ورغلم.

لور يې دروازې ته راغله: څوک يې؟

- ملا صاحب یم.

د بل وره له شا څخه يې د مور تن آواز راغی: زرمينې! ور ورته خلاص که. په کوټه کې يې کېنوه، زه در وځم.

څو شېبې په کوټه کې ناست وم. د کوټې ور خلاص و. د اوبو شړپا راتله. څو شېبې وروسته مخامخ ور خلاص شو. ښاپېری را ووته. سپينه توليا يې پر سر باندې پيچلې وه. په خندا کوټې ته راننوته. کوټه د شامپو او صابون په خواږه بوی ډکه شوه.

ويې ويل: وبخښه، زه په تشناب کې وم. گرمي ده، که سړی هره ورځ ونه لامبي، خوسا کېږي.

په زړه کې مې وگرځېدل چې زه خو يوازې دا جمعه بله جمعه لامبم.

دغسې بې سينگار ه هم پوره ښايسته وه.

- ډوډۍ به دې نه وي خوړلې؟
- ډوډۍ؟ امممم
- شرمېږې ولې؟ گوره زړگيه! ما خو درته وويل چې خپل کور دې دی. چې هر څه ته دې زړه وشي، را ته وايې به يې. پوه شوې که نه؟ هرررر څه.
- ډېره مهربانه يې.
- دا خو ده.

کت کټ په خندا شوه. سترگې يې را نه نه اړولې. نېغ يې را ته کتل.

زړه مې په ټکان شو. د زړه دربا مې غوړو ته رسېدله.

سترگې مې ټيټې کړې.
خوله مې وچه وه. ژبه مې په تالو پورې نښتې وه. ته وا د اوړي د
روژې مازديگری دی.
پاڅېده. دغسې چې زما له مخې تېرېدله، په ويشتو کې يې گوټې
را تېرې کړې، ويې ويل: ډېر شرميندوکی يې.
د غوړيو د سره کولو ځأ راغله. د زېړو غوړيو خوندور وېرم تر
ما را ورسېد. وړی وم. اشتها مې نوره هم را وپارېده.
زرميني دسترخوان راوړ.
مور يې پتنوس په لاس کې راښکاره شوه.
درې دانې هگۍ په چيني هوار قاب کې، مالگه او مرچ په ښيښه
يې بوتلونو کې، د کاغذ غونډې سپين دسمال.
هگۍ يې داسې پخې وې چې سپين يې ټينگ پوخ شوی و خو زېړ
يې د لمر غونډې په منځ کې اوبلن ولاړ و.
ويې ويل: دا د وطني چرگانو هگۍ دي، فارم والا نه دي. په زېړو
غوړيو کې پخې شوې دي.
د هگيو رنگ او خوند دواړه ښه وو. په کراچۍ او لاهور کې مې دا
دومره کلونه داسې خوندورې هگۍ نه وې خوړلې.
له کوره يې چې راووتم، په يکه توت سيمه کې نايي ته کېناستم
چې ويښتان مې جوړ کړي. د برېتونو څوکې مې ورباندې داسې
بياتي کړې چې شونډه مې جوته شي. د نايي د دوکان په آخر سر

کې درې څلور واړه یو نفري حمامونه وو. ورغلم او خیري مې له ځانه لرې کړل.

له حمامه چې راووتم، د نايي د دوکان هېندارې ته ودرېدم. په ویښتانو مې گوتې تېرې کړې. ځان راته ښه ښکاره شو. د دوکان ور بېرته شو. لس دولس کلن سپېلنيو والا هلک راننوت. په تیمګي کې یې سپېلني واچول. دوکان په لوګیو او د سپېلنيو په بوی پک شو. نايي ورته په غوسه وویل: ووځه! خلک مه په عذابوه.

ما یو زرګون له جېبه را وایست، ومې ویل: مه کوه، وبال دی.

هلک په بېره زرګون رانه واخیست او ووت.

د واسکت غاړه مې سمه کړه. نايي ته مې وویل: څو روپۍ درکم؟ ویې ویل: پروا نه کيي.

د اوو اتو کلونو خوارینجوکې نجلۍ په دروازې راننوته.

نايي را ته کړه: هن! چې یوه ته دې پیسې ورکړې، بیا بله درلېږي.

ځغله د سپي لورې! ورور خو دې پیسې یووړې.

نجلۍ د جړو خیرنو ویښتو له منځه را وکتل.

ورته موسکۍ شوم. په لاس مې د راتلو اشاره ورته وکړه. زرګون

مې ورکړ.

نجلۍ موسکه شوه او په منډه له دوکانه ووته.

بیا د پل خشتي جومات خوا ته ولاړم. د جومات د دواړو خواوو

سرکونه له خلکو پک وو. پر کراچيو باندې لاسي ساعتونه،

راډیوګانې، تېپونه او د اسلامي ترانو کېستونه، وړې تېزابي بېټرۍ

او واره نيون څراغونه چې په بېټرۍ چالانېږي، د خياطي زاره ماشينونه، کمپلې او د کور نور مستعمل سامان پراته وو او کراچۍ داسې کتار کتار ولاړې وې چې پر سړک باندې يوازې دوه موټرې څنگ په څنگ تېرېدلې شوای خو دغه تنگ سړک هم له لارويو داسې پک وو چې موټروانان مجبور وو پر هارن باندې لاس همداسې ټينگ ونيسي چې خلک ورته لاره وکړي.

د جومات له دېوالونو سره جوخت په پياده رو کې د بشپړه سړپوښ والا په هوارو لرگينو صندوقونو کې چا د نسوارو سپين او ژر د غميو والا ډبلي خرڅول؛ چا چرې، ساتووي او وطني لويې بياتۍ؛ د چا مخې ته لرگينې تسبيح، مسواکونه، دنداسې او جاينمازونه پراته وو. يو څو کسانو عطرونه خرڅول. د درې څلور کلن ماشوم د خچې گوټې په اندازه نړيو بشپړه بوتلونو کې رنگ رنگ عطرونه وو. يوه ته يې ودرېدم. ما وې يو ښه عطر خو راکه.

د يوه بوتل سړپوښ يې لرې کړ. پلاستيکي خلی يې له عطرو راوايست. ويې ويل: لاس دې را داسې که.

په مړوند باندې يې عطر راته ولگاوه. تېز بوی يې له لرې هم پوره زورور و خو ده وويل چې پوزې ته يې نژدې که.

خوښ مې نه شو.

بل او بل يې راباندې بوی کړ.

چې رښتيا شي، زه په عطرو نه پوهېدم. هېڅ کله مې عطر نه درلود. زړه نازړه وم چې کوم يې واخلم.

سړی لکه چې راباندې پوه شو، يو بل بوتل يې راپورته کړ چې په منځ کې يې د اوبو غونډې بې رنگه خو ټينگ غونډې عطر و. ويې ويل: دا واخله، خالص د گلابو شيره ده.

دا يو يې په ورمېړ باندې را ته وواهه. بوی يې تېز و خو بد راباندې نه لگېده. پيسې مې ورکړې او بوتل مې په جېب کې واچاوه.

سبا چې د هغې کره تلم، هغه نوي سپين کالي او تور واسکت مې واغوستل چې نور کله به مې يوازې د جمعې په لمانځه کې اغوستل. د گلابو عطر مې په کاليو وواهه. تلو ته مې ډېره تلوسه وه. د میکرويانو چوک ته چې ورسېدم، د طالبانو پاتکيانو ودرولم. لاندې باندې يې را وکتل. راکښته يې کړم. پوښتنې گروېږنې يې وکړې چې څوک يې څه کار کوې. ما چې وويل ټکسيوان يم، نو يو بل ته يې سره وکتل، ويې ويل: ټکسيوان نو دغسې وي لکه تا؟ کالي خو دې د خانانو دي.

ومې ويل: د چا واده ته روان يم.

ويې ويل: لوی الحمد تېر که بيا ورځه.

ورته شروع مې کړه «الهم انا نستعينک و نستغفرک و نوءمنوبک ...» تر نيمايي پورې مې چې ورساوه، ويې ويل: بس، صحيح شو. ورځه.

جالبه وه. نور كله به چې خیرن پیرن گرځېدم، هېچا نه درولم خو
نن چې مې سر و صورت او کالي پاک وو، ایسار یې کړم.
ښاپېری چې څنگه ور پرانیست. سر یې لږ شا ته کړ. پوزه یې
غونجه شوه، شونډې یې بوڅې کړې. د ټیکري پیڅکه یې پوزې ته
ونیوه.

ومي ویل: د عطر بوی درباندي بد لگېږي.
- د هر عطر نه، خو دا مې خوا گرځوي.
- وبخښه. ما ته معلومه نه وه.
- خیر دی زرگيه! خو که خپه کېږې نه، نور دا د مري عطر
په ځان مه وهه. خلک دغه عطر د مري په کفن باندې
وهي چې د مري بوی په کې ورک شي.
څو پورې چې زه کېناستم، دې د کړکۍ پله خلاصه کړه.
ځان ته غوسه وم چې ولې مې داسې عطر وهلي دي.
زرمینې ته مې زر زر سبق ووايه.
دا بېخي کوټې ته رانغله. ځان سره مې وویل چې زر باید پښې
سپکې کړم.
تر سبا یو شواخون راباندې تېر شو. هسې نه چې رانه خپه شوې
وي. نه، نه. خدای دې نه کوي. که خپه وي نو بیا؟ ټوله ورځ او
ټوله شپه له ځان سره لگیا وم.

سبا چې تلم، جامې مې بدلې کړې. سپین کالي مې چې وایستل لا هم د هغه مردار عطر بوی هماغسې تېز په کې پاتې و. واسکت مې هم بل واغوست.

چې ویې لیدم، په خندا یې وویل: آفرین زرګیه! دغسې مې خبرې منه کنه.

زه یې دې خبرې ته داسې خوشحاله شوم لکه ماشوم چې څوک وستایي.

چې بېرته راتلم، یوه قوطۍ یې راکړه. عطر په کې و. د سنځلو د ګلو نرم وږم ترې لټېده.

نور به نو یا هره ورځ یا یوه نه بله ورځ لامبېدم. د ښاپېرۍ کره چې به تلم، اول به مې د هغې راکړی عطر پر ځان واهه. کله کله به مې ږوږۍ هم ورسره خوړله. چای، د ماسپښین لمونځ او اودس، هر څه مې هماغلته وو. هسې مې هم د تلو لپاره بل ځای نه درلود. یو مې تره و خو هغه مې هم نه خوښېده. ډېر ظلمونه یې را باندې کړي وو. مور و پلار مې چې مړه شول، د ده په کور کې قیامت راباندې تېر شو. زما خو زړه پرې وسو که نه د لاسنیوي لایق خو ولله که و. اوس یې څه کوم چې سړیتوب راسره کوي، اوس خو نو مجبور دی.

د شپې به له تبلیغیانو سره په جوماتونو کې څملاستم. غرمه به مې له ښاپېرۍ سره وه. یوه نیمه ټوکه به یې را سره کوله. په

مهربانو سترگو به يې را ته کتل. ورځ تر بلې مې په زړه کې ورته مینه زیاتېدله.

بله ورځ غرمه چې ورغلم، په کوټه کې یوازې را ته راغله. توره اوږده چینه یې اغوستې وه. د ږوږۍ پوښتنه یې وکړه. ومې ویل چې خوړلې مې ده. چای یې راوور.

د زرمینې پوښتنه مې وکړه.

ویې ویل: هغه خو نن د ماما کره تللې ده. کور کې یوازې یمه.

- چې داسې ده نو زه به لار شم.
- چېرته ځې. زه خو یم. یوه گړۍ به سره خبرې وکو.
- سمه ده.

- رښتیا یوه دیني پوښتنه.

لارې مې تېرې کړې: وایه کنه.

- شرم خو به نه وي؟

- نه. ملایان وایي په شرع کې څه شرم؟

- هغه ده، ما وې، په ښځو باندې غسل کله اوړي؟

له دې پوښتنې سره یې پر شونډو باندې شوخه موسکا تېره شوه.

ژبه مې په تالو پورې نښتې وه. په سختۍ سره مې خوله په ناږو

خیشته کړه. ومې ویل: هغه ده، د حیض و نفاس نه وروسته او د

کوروالايي نه وروسته.

پر توشکه لږه را وښویېده، لږه رانژدې شوه.

ويې ويل: په څه رقم كوروالايي؟
گومان مې كاوه چې له مخ نه مې لږه پورته كېږي. په خوله كې
مې ناره وچه وه. نه پوهېدم چې څه ووايم.
لږه نوره هم رانږدې شوه. څنگ ته مې كېناسته. په بنده بنده ژبه
يې وويل: مطلب مې — دا دی چې — كه سړی — خوند وا
نه خلي — نو بيا؟
نور نو د دواړو حوصله ختمه شوه.
شېبه وروسته سست او بې حاله پروت وم.
د دې له مخه تود وږم پورته كېده. د گوتو سرونه يې د ويشتانو
په منځ كې او ورغوي يې غمبورو ته نيولي وو. خوله يې نيمه
غوږېدلې غوټۍ ته ورته شوې وه.
په كراره مې له ځانه لرې كړه.
بد بد يې را ته وكتل. ويې ويل: وحشي!
زه د خبرو د كولو نه وم. مړ پر پروت وم.
پاڅېده. ويې ويل: جگ شه. تشناب ته لار شه. په سطل كې مې
تودې اوبه اچولې دي. وحشي يې كنه! هسې دې خرابه كړم. وچ
په وچه دې غسل را باندې واړاوه.
اوه. دا څه اورم؟ دا خو هماغه خبرې دي چې د هېندارو ښاپېرۍ
يې را ته كړې وې.
دا هماغه ښاپېرۍ ده؟ كه هغه همدغه ښاپېرۍ ده؟

شا ته مې وکتل. د هېندارو د کوټې ور هماغسې خلاص و. ورننوتم. هماغه کوټه وه. چارچاپېره هېندارې، هېندارې، هېندارې وې او زه وم.

سخت غوسه وم، پېښمانه وم، خپه وم.

پيغور مې اورېدلی و. وحشي، يعنې ته په معامله نه پوهېږې. يعنې ته کمزوری يې. يعنې ته زړ نه يې، نارينتوب نه لرې.

په گناه اخته شوی وم. هلته مې خلکو ته تبليغ کاوه او دلته پخپله د گناه په مرداريو کې لوېدلی وم.

خو خبره همدومره نه وه. نو بيا؟

نور مې هېڅ نه يادېدل، لکه د بل چا کيسه چې اورم يا دا چې فلم گورم. تلوسه مې وه چې وپوهېږم وروسته به څه کېږي. نه، هغه خو تېر وختونه وو؛ تلوسه مې وه چې وپوهېږم چې وروسته بيا څه شوي وو. بېرته مې د هېندارې ور پرانيست. ور ننوتم.

په کابل کې وم. له هماغې ورځې بيا د ښاپېرۍ کور ته نه وم تللی. شپږمه ورځ يې جمعه وه. مولانا صاحب له کراچۍ نه راغلی و.

ټوله هفته مې په استغفارو، په توبو تېره کړې وه.

مولانا صاحب چې وليدم، ويې ويل: جي، سنگه چل دې؟ ولې داسې خپه غوښتې ځکاري؟

سترگې مې ټيټې کړې، ومې ويل: هېڅ. نشته څه.

ويې ويل: دا سترگې خو دې بل سه وايي. جي، ما نه به خبره نه پټوي. زه خو دې يار يم كنه.

دې خوا ها خوا مې وکتل. زړه نا زړه وم چې ور ته ويې وایم که نه.

زما بنی لاس یې د دواړو لاسونو په ورغویو کې ونيو. وبې ویل: گوره! چې هره خبره وي، را ته کوه یې. په ما بروسه وساته. سه وساته؟ بروسه وساته. په ما باندې هم ځواني تېره شوې ده کنه. هله نو، د ره خبره وکه.

په غوږ کې مې ورو وړ ته وويل: گناه را نه شوې ده، لويه گناه.

تر لاس يې ونيولم. خنډې ته يې کړم. ويې ويل:

آخر انسان هو می، فرشته تو نهی

انسان نہ کریگا تو خطا کون کریگا

- که گناه لویه وی نو بیا؟

- چي هر سه وي. الله مهربان ذات دي. الله سه دي؟

مهربا! ان ذات دے۔ دا مونزونه یی ہمدے لہ را نازل کرے

دي چي گناهونه مو پاڪ شي ڪنه.

صفا خبره مي ورته وکړه چې زنا مي کړې ده.

تسلي يي راکړه چې د جمعي په لمانځه کې کبيره گناهونه معاف

کبدي شي. څو اوراد يي راوښودل چي هره ورځ يي تڪرار ڪړم.

بیا یی را نه پوښتنه وکړه چې: څه نو ته خو را له اووايه چې چا

سرہ؟ سنگہ؟ پہ کوم زای کی؟

ټوله کيسه مې ورته وکړه.

بيا يې را ته وويل: نو شابه مام درسره بوزه چې هغې بي بي له هم سه اوراد وخيم.

سبا غرمه ورغلو. ښاپېری يوازې وه.

مولانا مې ور ته معرفي کړ.

مولانا څو دقيقې ور ته نصيحت وکړ. بيا يې را ته وويل: گلابه! بچيه ته خو عيدگاه جومات له ورشه. هغه د ما بېگ درسره راوړه. شابه.

زه ووتم. مولانا پاتې شو.

چې بېرته راغلم، مولانا را ووت. د تورخم ادې ته مې ورساوه.

په لاره کې يې تسلي راکړه: گوره چې خپه نه شې. سومره چې سړی خدای ته نيگدې کېږي، هغومره شيطان ور له زان نيگدې کيږي. اوس نو ته را له اووايه چې شيطان په کفارو باندې ولې کار نه لري؟

زه غلی وم. د ده خوله موسکه وه.

ويې ويل: خو هغوی پخپله بې لاري دي که نه. سه دي؟ بې لاراړي دي. کفار خو به هسې هم جهنم له ورزي. شيطان خو غواړي همدا چې د خدای بندگان دوزخ ته واچوي. چې چېرته يې واچوي؟ دوززرخ ته يې واچوي. نو چې سومره يو سوک خه مسلمان وي، شيطان هماغومره خواري کيږي چې د لارې نه يې

اوباسي. خو الله تعالى لوی مهربان ذات دې. د غفوي پېرې لارې
يې را له خودلې دي.

نه پوهېدم چې څه ووايم.

پر ورانه يې ټس راکړ، په خوند خوند يې ترنم شروع کړ:

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي

خکې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي

سه به وي؟

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي

خکې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي

مولانا مې په دې انداز کې نه و ليدلی. عجب ښايسته غږ يې و.

په خدا يې وويل: هله نو شابه! ټېم راسره اووايه کنه.

دواړه لگيا شوو:

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي

ښکې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي

له اډې سره چې کوزېده، د گوليو يوه قوطۍ يې راکړه.

ويې ويل: هه، دا درواله. که بل وخت شيطان درباندي غلبه اوکړه

او د هغې بي بي خوا له ورغلې نو يوه دانه به يې په خوله کې

اچوې. سه به کيې؟ په خوله کې به يې اچوې.

پر قوطۍ د توغول شوي راکټ رسم و چې بره خوا روان و.

ماغزه مې سخت ستړي وو. گومان مې کاوه چې سر مې پرسېدلی

دی. کوټې ته ورغلم. ستوني ستغ وغځېدم. خوب يووړم.

خوب وينم چې ښاپېری ته ورځم. کور يې د سرک په غاړه دی. کور يې بل رقم دی، د دوکان غونډې ښکاري. موټر دروم. د وره خوا ته حرکت کوم. د کور ښيښې تورې دي. غواړم پر زنگ گوته ټينگه کړم. گورم چې د ننه په ښي لاس کې دوه نارينه پر چوکيو ناست دي او ما ته گوري. زړه نا زړه يم چې زنگ ووهم که نه.

ور پرانيزم. گورم چې مولانا صاحب او د ښاپېری مېړه سره خوا په خوا ناست دي. د ښاپېری ماما او لوني او زامن يې ټول هماغلته دي. دسترخوان وېر دی. مولانا د دسترخوان بر سر ته تېرېږي. ما ته په خپل څنگ کې ځای جوړوي خو زه وایم نه، تاسې مهرباني وکړئ، زه به وروسته راشم.

همدغه ځای کې چې دسترخوان وېر دی، بل ښيښه يې ور دی. د ښاپېری د کوټې ور. غواړم ور پرانيزم چې هغه په منډه راشي. خوله يې له خندا ډکه وي. له مولانا او له خپلو خپلوانو سره ستري مه شي کوي، بېرته د وره شا ته ځي او داسې ښکاري چې ما ته انتظار کوي.

زه هم ورځم. لاس راکوي. پر شونډو يې موسکا خوره ده. سور کورتي دامن يې په تن دی. د عين رنگ او ډيزاين کالي يوې بلې هم اغوستي دي. دواړه څنگ په څنگ ولاړې دي.

ناڅاپه د ښاپېری خندا تبښي. تندۍ يې تريو شي. کورتي وباسي، پر ځمکه يې ووهي. راته وايي: تا دومره نه ويل چې په دې څو

ورځو کې به په دې باندې څه تېر شوي وي؟ ته دا پوره هفته چېرته وې؟

هم خپه کېږم چې هغه مې خپه کړې، هم خوشحاله يم چې داسې څوک لرم چې وريادېږم او ديدن ته مې ناقرار ده.

گورم چې ښاپېرۍ تر کورتي لاندې هېڅ شى نه دى اغوستى. خو جالبه دا ده چې ټول بدن يې په لنډو ويشتو کې پټ وي، لکه ډيره چې جگ ماشين شوې يا لکه چمن چې په ماشين رېبل شوى وي. ان تيونه يې هم همدغسې وړو تورو ويشتانو پوښلي دي. مخ ته يې گورم، مخ يې هم عين شى. خو هېڅ بده نه ښکاري. هماغسې د پخوا غوندې ښکلې را ته اېسي.

يو دم وېره رالوېږي چې څوک يې په دې حالت کې ونه وينې. زه او خورلنه يې په يوه وار ورته وايو: اول دې کورتي واغونده، بيا به خبرې وکو.

کورتي بېرته اغوندي. هغه او خورلنه يې د باندې وځي. زه يې د خوب له تخت سره پر ځمکه کېنم. گورم چې هلته ممپلۍ پرتې دي خو تکې تورې لکه وطني جېغوزي. زه لکه ماشوم ورته کېنم. پښې مې د ۷ په شکل پرانيستي. يوه يوه دانه ممپلۍ سپينوم او خولې ته يې اچوم. لپه مې له پوستکو ډکېږي. وايم دا به چېرته غورځوم. څنگ ته مې کتابونه او کتابچې پرانستي پرتې دي. يو کتاب را اخلم. پوستکي ورباندې اچوم. گورم چې د کتابچې پر

مخ د زرمينې نوم ليکلی دی. ځان سره وایم: ښه نو دا خورلنه یې
زرمینه ده.

حیرانېږم چې زرمینه نو څنگه دومره لویه شوې ده او بله لا دا
چې هغه خو یې لور ده نو خورلنه یې څنگه شوه؟
بیا وېره راپیدا شي چې که څوک راشي او ما د ښاپېرۍ د خوب په
کوټه کې وويني نو بیا؟

همدې وخت کې د کوټې ور خلاصېږي. مولانا وي. پوښتنه کوي:
ښاپېرۍ د کورنۍ لاندې سه اغوشتي وو؟

حیرانېږم چې دی نو څنگه خبر شو. بیا له ځان سره وایم چې
زرمينې به ورته ويلي وي.

ځواب ورکوم: نه.

وايي: نو دا به هماغه جامې وي چې ما د کراچۍ نه ورته لېگلي
دي.

راوینښ شوم. چورت وړی وم چې دا نو څه رنگه خوب و. گنگس
وم.

بېرته مې سترگې سره ورغلې.

چا را باندې غږ وکړ: راځه! نور دې بس دی.

شا ته مې وکتل. د هېندارو ښاپېرۍ د وره په خوله کې ولاړه وه.

حیران حیران مې ور وکتل.

ومي ويل: دا دې څه وکړل؟ ځان را نه هېر و. دنيا را نه هېره وه.
ښه په خوندونو کې پوب وم. هېڅ مې نه وو په ياد. نو ولې دې دا
هر څه را باندې وکتل؟

ويې ويل: ما خو درته ويلي وو چې رازونه مه سپره. خو ته پخپله
راپسې راغلې. رشتيا يې ويلي دي چې «انسان عجول دی»
هاهاها! بني آدم يې نو په هر څه کې تلوار کوې. خو غم مه کوه.
هر څه به سم شي. په ما پسې راشه.

د هېندارو کوټې ته ورغلم.

دې تر لاس ونيولم. روانه شوه.

د هېندارو له سمڅې ووتو.

پر سترگو يې لاس را تېر کړ. سترگې مې پټې شوې. دغومره
پوهېدم چې مخ په بره روان يم او لاس مې د هغې په لاس کې دی.
د اوبو شرپا شوه.

سترگې مې پرانيستې.

بېرته د هماغه چينې پر غاړه وم. شا و خوا ته شنبلي، د سنځلو د
گلو وږم، پسته هوا.

لکه تازه چې له موره زېږېدلی وم، حافظه مې تشه وه. هېڅ شی
مې نه يادېده.

د هېندارو ښاپېرئ وويل: ورشه، زرگيه! خوند واخله، بس خوند
واخله او خوند واخله.

پستې گوتې يې زما پر گوتو وښويږي. لاس يې زما له لاسه
وايست خو خوندوره گرمي يې په لاس کې را پاتې شوه.
نيلي سترگې يې زما په سترگو کې ښخې وې. دوه درې گامه شا
ته لاړه. همداسې يې شا ته ځان خطا کړ. د اوبو شړپا شوه او دا
په چينه کې ورکه شوه.
د چينې اوبه بېرته سره ورغلې، هوارې شوې، هېنداره ځنې جوړه
شوه خو يوازې زه په کې ښکارېدم.
په چمن کې گرځېدم او گامونه خوندور وو، هر پل مې خوندور.
ساه گانې خوندورې او هر ځل يې خوندور.
چې تلمه تلمه، خوړل او څښل وو، چکر وهل وو. خوب او آرام وو،
شراب و، جام و. نه اندېښنې وې، نه ارمانونه؛ نه مې کوم زخم، نه
يې دردونه. هره شېبه مې وه خوندوره.
د سنځلو د عطر په وړمو راوېښ شوم. د هېندارو ښايېږي مې
سر ته ناسته، زما په وينستو کې يې پستې پستې گوتې تېرولې.
له نيلي سترگو يې مهرباني وړېدله. د نړيو گلابي شونډو موسکا
يې د مينې په بې پايه سمندر کې گرځولم.
د ښايېږي د ښکلي جسم له هرې ذرې څخه مې خوندونه
واخيستل.
دا ولاړه.
ما ته خوب راغی.
لمره ورکه شوه. خاموشي ترورمې په خواږه خوب ويده کړم.

راوینښ شوم. لمره هماغسې نېغه ولاړه وه. وړی وم.
سر مې را پورته کړ. د امو ونه مې مخې ته ولاړه وه. چې څنگه
مې لاس ور وغځاوه، یو دانه یې را جلا شو. په هوا کې ودرېده.
یوه تراره ځنې بېله شوه، خولې ته مې راغله. په خوله کې مې
کرار کرار وېلي شوه. ورپسې بله او بله تراره.
عجیبه وه، ام زړی نه درلود، پوستکی یې هم نه و، ټوله غوښه.
بل ام مې وخوړ. بل، بل ... شمېر یې را نه ورک شو چې شومره
مې وخوړل خو نس مې هماغسې سپک و.
روان شوم. پښې مې پر شنه ځمکه داسې لگېدلې چې ته وا پر
ورېښمین ټوکر یا د سپنج پر تختې گرځم. د چمن ټکیو مې د پښو
تلي تخنول او لکه چاپي چې یې وکړي، دغسې یې خوند راکاوه.
گرځېدمه. گامونه چست، وجود لکه بېکه، اندامونه نرم نرم او هوا
د خوند نرې.
الوتمه. د نیلي آسمان تر څوکو، تر ځلاندي لمرې پورې، له
سپوږمۍ سره لیدنه.
لامېېدنه. د رڼو اوبو په تل کې، د خوږو اوبو په منځ کې، د
خوندونو په بې پایه سمندر کې، له څپو سره مزلونه.
وخت ولاړ او دنیا لویه. آزادي مې بې له حده، هره چاره مې په
خوښه او خوندونه بې حسابه.
زما تنده ازلي وه، زما تنده ابدی وه. لذتونه ازلي وو او خوندونه
ابدی وو.

خوب راغی. رڼا ولاړه. او د خوب هره شېبه مې د خوندونو
دنیاګۍ وه.

د سنځلو د گلو عطر.

لویه ساه مې واخیسته. سترګې مې رڼې کړې. د هېندارو ښاپېرۍ
مې سر ته ناسته. سر مې را پورته کړ. لږ بره وڅکېدم. سر مې د
هغې پر پاسته وړانه باندې ولگاوه. داسې نرم لکه د ښکو بالښت.
بېرته مې سترګې پټې کړې.

خوږو گوتو یې زما په ویشټو کې لارې جوړولې. د گوتو سرونه
یې زما د سر له پوستکي سره لګېدل او گوتې یې ورو ورو له
تندي څخه د سر څېرې ته او بیا خټ ته تېرېدلې.

پوښتنه مې وکړه: زه څوک یم؟ دا کوم ځای دی؟ او ته څوک یې؟
مستانه خندا یې وکړه، ویې ویل: ته د خوندونو تېرۍ، دا د
خوندونو نړۍ، زه د خوندونو فصل. هاهاهاهاه. دلته درد او الم
نشته. خوښۍ ډېرې خو غم نشته. دلته وېرې ته خواږه دي، دلته
تېرې ته اوبه دي. دلته خوند دی، دلته ژوند دی. دلته زه یمه او ته
یې، دلته بس دغه پیوند دی.

له ځان سره مې فکر وکړ. رښتیا یې ویله. زما نور هېڅ څه نه
یادېدل، یوازې خوند، یوازې تنده، یوازې حسن، یوازې مینه.

بیا مې په زړه کې را تېر شول چې داسې به نه وي. دا دومره ارته
دنیا، دغه بې پایه نړۍ، دغه پراخه ځمکه، دغه په ونو او گلانو
ښایسته شوي چمنونه، دا تر هسکو هسکو پورې آسمانونه، دغه

لوی سمندرونه، او د خوندونو دغه لویه دنیا، دغه هر څه نو
یوازې زما لپاره؟

شونډې مې تودې شوې، خوږې شوې. له شونډو څخه مې دغه
خواره خوند ټول بدن ته لاره وکړه او لکه وینه مې په رگونو کې
وبهږېده. ټول بدن مې په خوندونو کې ډوب شو.

سترگې مې پرانیستې. د ښکلې ښاپېرۍ تودې شونډې مې پر
شونډو وې او خمارې سترگې یې نیم کښې. بدن یې تود و. ډېر
تود.

زنگون یې زما د سر له لاندې څخه په کراره را وایست. پر ځای یې
خپل ځنگل کېښود. پښه یې را باندې واړوله.

ټول بدن مې تود شو. خوندوره تودوخه وه. خوندونه د سمندر د
څپو په شان یو په بل پسې تلل را تلل او زما بې پایه تنده یې په
ورو ورو هم زیاتوله، هم یې ماتوله.

پوه نه شوم چې څومره وخت په دې خوندونو کې ډوب وم. زمان
ولار و. لمره د آسمان په منځ کې نېغه ولاړه وه.

مر پر غځېدلی وم. زړه مې غوښتل چې تل تر تله دې همدا ښکلې
د هېندارو ښاپېرۍ وي، همدا تنده همدا خوند وي، همدا زه وم.

خو نه پوهېدم چې دا خوند هم ختمېدونکی و. ښکلې پاڅېده. په
نیلي سترگو کې یې پخوانۍ مهرباني نه ښکارېده. تندي یې تریو
و.

زړه مې ولرژېد. داسې نه چې ښکلې را نه مروړه وي.

ويې ويل: ناځوانه!
او همداسې روانه شوه.
اوچت پاڅېدم.
«ناځوانه»، «ناځوانه»! په غوږونو کې مې دغې کلمې انگازې
کولې.
ولې يې ناځوانه را ته وويل؟
کومه ناځواني مې کړې وه؟
نه، دې را ته نه دي ويلې.
بل چا، هو بل چا ويلې دي. دغه غږ خو د دې نه و.
خو چا؟
ولې داسې فکر کوم؟
ولې دا کلمه او دا غږ را ته آشنا ښکاري؟
دا خو د هېندارو د ښاپېرۍ غږ نه و. دا څو شېبې مخکې يې چې
د خوندونو خبرې را ته کولې، غږ يې دا وړ نه و.
نو دا غږ د چا دی؟
ولټېدم. په ښکلې پسې راون شوم.
هغه بې له دې چې شا ته وگوري يا زما په نارو غوږ وگروي،
همداسې روانه وه. داسې چُسټه، داسې چابکه چې ته وا په هوا
کې گرځي، نه پر دې ځمکه.
د هغې د هر گام په ځای کې د سنځلو واړه واړه څر او ژېړ گلونه
راتوکېدل. او زه ورپسې وم.

گامونه مې چټک کړل.

دا هم تېزه شوه.

منډه مې واخيسته خو هغه چينې ته رسېدلې وه. ځان يې خطا کړ. د اوبو شړپا شوه. هوا د سنځلو د گلو له لاندې وېرېدې شوه خو هاغه پخوانی خوند په کې نه و.

د چينې اوبه بېرته سره ورغلې، هېنداره ځنې جوړه شوه. هماغلته، د چينې پر غاړه کېناستم. چينې ته مې وکتل. يوازې زه په کې ښکارېدم. توره اوږده نرۍ ږيره مې له نړيو برېتونو سره لگېدلې وه. رنگ مې سپين و، نوراني وم. شفاف پوستکي، نرۍ مخ، نرۍ پزه. ځيرې وروځې، ځيره بانه، سترگې برابرې، نه غټې، نه ډېرې وړې.

خدای خبر چې څومره وخت مې هلته تېر کړ. خو په دې ټوله موده کې مې په ذهن کې يوازې يوه خبره گرځېده: «ناځوانه». ډېره هڅه مې وکړه چې دا کلمه هېره کړم خو مه دې شه. دې کلمې له ما نه لاس نه اخيست. د گناه غوندې را پورې نښتې وه. پاڅېدم. روان شوم خو نور مې پښو پر شنه چمن له لگېدلو خوند نه اخيست. هوا بې خونده وه. رنگونو خپل ښايست بايللی و.

روان وم خو لکه هېڅ چې نه يم. مخې ته مې گلونه راغلل، ونې او باغونه، خو هر څه بې روحه، هر څه بې مالگې، هر څه بې خونده. په خوا کې مې د شاتو او شيدو لښتي بهېدل خو تنده نه وه.

وخت ولاړ و، خو دا ځل يې زړه را تنگاو. زړه مې غوښتل چې وخت را باندې ژر تېر شي. که هر څه کېږي، ودې شي خو چې دا حالت نور نو تمام شي.

خو نه، وخت هم د «ناخوانه» د کلمې په شان ځای پر ځای ولاړ و. ولاړ نه بلکې له ما چاپېر و. دواړو لاسونه سره يو کړی و چې ما وځوروي. وخت د لېوه يوه ژامه او د «ناخوانه» کلمه يې بله ژامه او زه يې تر منځ د بېسمل د غاړې غونډې.

وخت ناخوان، هوا ناخوانه، فضا ناخوانه، هر څه ناخوان. لمر هم په ځوروونکي لمر اوښتې وه. نوره هغه مهربانه لمر نه وه چې تودول يې زده وو خو سوځول نه. د هغې پر ځای لمر راغلی و چې سترگې يې برېښولې او وړانگو يې بدن سوځاوه.

نه مې په گرځېدو کې زړه ښه کېده، نه په ناسته، نه په ملاسته. خوب هم نه راته چې له دې بلا مې وژغوري.

مرمرينه ماڼۍ مې را ياده شوه. ور رهي شوم.

ماڼۍ هماغسې شانداره وه خو ما ته د خټينې کلا د کنډوالي هومره هم ښکلې نه ښکارېده.

د شرابو د حوض خوا ته کېناستم. جام مې پکې خولې ته مې ونيو. ساه مې بنده کړه او په يوه ساه مې له ستوني تېر کړ.

لويه ساه مې واخيسته. بل جام مې را پکې کړ. لا مې جام په لاس کې و چې ورو ورو مې بدن تود شو، سر مې دروند شو. په سر کې مې خوندوره گنگسي پيدا شوه.

له جام نه مې وړوکی غړپ وکړ. شراب مې د ژبې پر سر وسائل او
لږ لږ مې څاڅکی څاڅکی په کراره تېر کړل. د ژبې هره ذره مې د
شرابو له خونده پکه شوه. دغسې ستونی، مری، معده.
بل غړپ مې وکړ.

بل.

سترگې مې درنې شوې.
خوندور کیفیت مې په بدن کې وغځېد. سستي، گنگسي، بې غمي،
خوښي.

لا هم د «ناخوانه» کلمې را نه لاس نه و اخیستی، خو ځورول مې
نه.

پرېږده یې چې ناخوانه مې وبولي.

څه ناخواني مې کړې ده؟

هېڅ.

نو ولې به زړه ورته خورم؟

ښه خبره ده. خپل عیش به ولې خرابوم؟

د رنډۍ لورې! ته لا څوک یې چې ما ته وايي «ناخوانه»؟

پاتې نیمایي جام مې په یوه وار په سر واړاوه.

لویه ساه مې واخیسته. خوند یې راکړ.

پرېوتم. لاس مې تر سر لاندې بالښت کړ.

گنبدې ته مې سترگې واوښتې. وه مرمینه، خو د ښیښې غوندې

شفافه. د لمر وړانگې ځنې تېرېدې خو وړانگې یوازې زېږې نه

وې. شنې، زرغونې، سپينې، سرې، نارنجي او نيلي وړانگې،
گلابي، بنفشې، زېرې وړانگې. سل رنگونه په کې گډ وو.

رنگارنگې وړانگې د گنبډې او غولي تر منځ نڅېدلې. سره
گډېدلې، نوي رنگونه يې جوړول، نوي شکلونه يې جوړول. بېرته
له يو بله بېلېدلې. بربوکی غونډې تاوېدلې. د ورېځو په شان
غونډېدلې، بېرته خورېدلې.

وړانگې د سرو شرابو تر ډنډه پورې را کښته کېدې، تر ما را
تاوېدې او بېرته پورته خوا تللې. هره وړانگه جلا عطر، په هر
رنگ کې يوه بېله خوشبويي. د گلابو، د سنځلو او نارنجو د
گلونو، د شبيو، د چنډو، د لونگو خوشبويي.

د دې وړانگو او رنگونو خوشبويي مې د شرابو په شان په ټول
بدن کې غځېدله او زه يې په خوندونو کې ډوبولم.

وړانگې به را کښته شوې. له ما نه به چاپېرې شوې. بربوکی به
شوې. زه به يې پورته کړم. تر گنبده به يې ورسولم. بېرته به يې
خوشی کړم.

وړانگې سره تاوې را تاوې شوې. دوه د رنگونو او د خوشبو پري
ور نه جوړ شول. ټال ځنې جوړ شو، زه يې په کې کېنولم. دومره
اوږد، دومره لوړ ټال چې ته وا سر يې ان آسمان ته رسي. ټال د
مانۍ له دېوالونو داسې تېرېده را تېرېده چې ته وا دېوالونه هسې
رنگونه دي، ورېځې دي يا لړې يا د بوډۍ ټال رنگونه. د دېوالونو

بيا ځان ته خوشبويي وه. له هرې ټالۍ سره به مې د هوووووو،
هيييييي، نارې کولې.

زه وم او شراب وو، رڼاگانې او عطرونه.

د ښکلې ښاپېرۍ خبره را ياده شوه: مه سپړه رازونه چې خراب به
شي. پاتې وي خوندونه، په عذاب به شي.

دا خبره مې بې اختياره له خولې وتله. ورو ورو يې د ترنم بڼه
خپله کړه، لکه خوږه سندره په ښکلي طرز کې. د ټال هره ټالۍ د
طبلې ضربونه وو، په هوا کې تېرېدل يې ټول سرونه.

تر هغې پورې چې په سد وم، بس همدا سندره مې زمزمه کوله:
مه سپړه رازونه چې خراب به شي. پاتې وي خوندونه، په عذاب به
شي.

د مرغیو په ښکلو غاړو راويښ شوم. ځنگل مې تر سر لاندې و او
ستوني ستغ پروت وم.

عجيبه وه. مخکې مې مرغیو ته څنگه پام نه و شوی؟

هغه رنګارنګې وړانګې چې له گنډې را تېرېدې، په حقيقت کې
رنګارنګې مرغۍ وې چې سره غاړه غړۍ کېدې، له يوې بلې لرې
کېدې، کښته راتلې، پورته تلې، مختلفې بڼې يې جوړولې او هره
يوه يې بېله خوشبويي خپروله. د هرې يوې غاړې جلا خوند او
جلا رنګ درلود. خو ټولو غږونو په ګډه بله ښکلا جوړوله. لکه
داسې سندره چې شعر او طرز په کې له مختلفو سازونو سره

غاړه غړۍ وي، هر شی یې جلا جلا اثر ولري، جلا خوند ولري او ټول یې په ګډه د خوندونو بله مجموعه جوړه کړي.

کېناستم. لکه د برېوکۍ په منځ کې چې ایسار شوی وم، مرغۍ چارچاپېره را نه تاوېدې را تاوېدې.

لاس مې ور وغځاوه. څو مرغۍ مې له لاس سره ولګېدې خو لکه دوی چې رنګانې او لاس مې رڼه ښیښه وي، په یو بل کې او له یو بله تېرېدل.

لاس مې راټول کړ. حیرت اخیستی وم. لاس مې سترګو ته رانږدې کړ. له ګوتو مې د ګلابو بوی لټېده. مړوند مې د سنځلو د ګلو بوی کاوه. لېچه مې د نارنج گل له بویه ډکه وه ...

زړه مې نه غوښتل چې دا خوندونه یوازې پرېږدم. زړه مې غوښتل چې تل تر تله یې مل وم.

مدهوش ومه، نشه وم. خوندوره مې نشه وه او څه ښکلې تماشه وه.

خدای زده چې څومره وخت به دغسې ناست وم. سترګې، غوږونه، پوزه، لاسونه، د بدن هر غړی مې د خوندونو په بې پایه سمندر کې.

غوږونه ورو ورو وت شول. رنګونه پیکه او وړانګې کمزورې شوې. لکه د اور په پای کې چې لوګی کرار کرار کمېږي او بیا یو مخ ختمېږي.

ولټېدم. د باندې راووتم. لا مې په سر کې د خوندور دروندوالي
تټې څپې پاتې وې.
يو ځل بيا مې د هوا په تنفس خوند واخيست.
وړی وم. په مېوو کې بيا بې پايه خوند پيدا و.
خوړل، څښل، خوند اخيستل.
وگرځېدم. والوتم. ولېږدم. هر څه بېرته د پخوا غوندې وو.
ښکلې مې را ياده شوه، د هېندارو ښاپېرۍ.
را ورسېده. خو، نيلى سترگې يې نه ځلېدې.
په تندې کې يې گونځې ښکارېدې.
شوندې يې ځړېدلې وې.
د پخوا غوندې يې د سنځلو د گلو عطر شينده خو مهرباني يې نه
خپروله.
دغسې مې له څنگه ښويه تېره شوه. ته وا زه يې بيخي ليدلى نه
وم.
غږ مې ورباندې وکړ: د هېندارو ښاپېرۍ!
را ويې کتل. خو کاش چې را کتلي يې نه وای. سترگو يې د
ملاعتۍ دز را باندې وکړ. وچ پر زړگي يې وويشتم.
بېرته يې مخ را نه واړاوه. داسې روانه شوه چې ته وا په هوا کې
گرځي.
څه گناه مې کړې وه؟

هېڅ نه پوهېدم خو ځان را ته پر ښکارېده. د ملامتۍ دروند بار مې پر سينې ايښی و. گومان مې کاوه چې زړه مې درېدلی دی. ساه مې ډوبه وه، سينه مې درنه. ته وا چا مې پر مری باندې منگولې ټينگې کړې دي.

ورپسې رهي شوم. خو چې څومره زه چابکېدم، هماغومره دا رانه لرې کېده. منډه مې واخيسته خو خبره لا خرابه شوه. لکه له لرې چې د غره خوا ته روان وې او چې څومره مزل کوي، هماغومره غر هم لرې کېږي او داسې درته ښکاري چې غر به در نه تښتي. په ټول قوت وځغاستم.

ښاپېرۍ هوا ته ټوپ کړ. کښته ولوېده. د لوېدو له ځايه يې د اوبو جوپې هوا ته پورته شوې، بېرته را ولوېدې.

چې ور ورسېدم، په هغه ځای کې هواره گرده هېنداره وه او په هېنداره کې يوازې زما تصوير. وينستان مې گډوډ وو لکه له خوبه د پاڅېدلي کس وينستان. تر سترگو مې شنې کړۍ تاوې وې. رنگ مې تور اوښتی و. شونډې مې وچې وې.

تصوير مې وار په وار سره تټېده. آخر ورک شو. خو زه لا پر خپل ځای وم. عجب وه، هېندارې هم را نه مخ اړولی و.

د هېندارو ښاپېرۍ ولې را نه خپه وه؟

څه مې ورته ويلي وو؟

هېڅ مې ذهن ته نه راتلل.

خوړند سر روان شوم. گامونه مې داسې درانه وو لکه د سربو غونډاري چې ورپورې تړلي وي.

بيا هوا بې خونده شوه. سترگې مې له ځمکې څخه نه پورته کېدې. په هر گام کې د هغې نيلې سترگې را ښکاره کېدې خو قهرجنې، گرمونکې.

سر مې پورته کړ. د ونو په پاڼو کې قهرجنې نيلې سترگې ځلېدې. آسمان ته مې وکتل. ټول آسمان سترگې سترگې و. په هر څه کې د هغې سترگې وې. د پناه لپاره مې هېڅ ځای نه و. له هرې خوا د ملامتۍ ږلۍ را باندې ورېدله.

خو، ولې؟

دا څه رنگه پليته ده؟

ولې مې داسې خوړوي؟

حال را ته ولې نه وايي؟

له شا څخه مې د زگيروي په شان آواز واورېد: «ناخوانه»

د غږ لوري ته مې وکتل. څوک نه وو.

له بلې خوا چا په لور غږ ناره کړه: ناخوانه! اي ناخوانه!

نارې انگازې وکړې. له هرې خوا د «ناخوانه»، «ناخوانه» غږونه راتلل.

ځای پر ځای ودرېدم. غږونه ورک شول.

روان شوم. له هر گام سره مې له چمنه همدا غږ پورته کېده.

د شیدو د لښتي څنگ ته کېناستم. شرهارو ته یې غوړ شوم. شرهار نه و. بل څه و. غوړونه مې ور ته څک کړل، ښه ورته ځیر شوم. د شیدو له بهېدو څخه تښت آواز پورته کېده: «ناخوانه»، «ناخوانه»

آوازونه وار په وار سره تېز شول، چیغې شوې، فریاد شو. پاڅېدم. منډه مې کړه خو خلاصون مې ځنې نه و. د ونو له پاڼو، د گلانو له عطره، د هوا له چلېدو، له ځمکې، له آسمانه، له لمر او سمندرېس همدا غږونه راورېدل: «ناخوانه»، «ناخوانه» ... په غوړونو کې مې گوتې کېښودې. له گوتو مې هم همدا کلمه راوتله.

نه پوهېدم چې چېرته وتښتم. بس منډې مې وهلې. مرمړینې ماڼۍ ته ورسېدم. چې څنگه ور ننوتم، غږونه ورک شول. آه! کراره کراري شوه.

لویه ساه مې وایسته. مطلقه خاموشي وه. یوازې مې د خپل زړه دربا اورېدله او بس. داسې هوسا شوم لکه په ځنگله کې چې له هرې خوا زمریان، پړانگان او لېوان درېسې وي، هر یوه تېرې داړې درته نیولې وي او غره‌ارې وکړي، هر یو یې فقط یو گام در نه لرې وي او ناڅاپه د امن ځای ته ورسېږي او چې شاته وگورې، هېڅ هم نه وي. لکه له سخت وېروونکي خوبه چې راوینښ شي او د کابوس اثر درباندي وي، خو د وېرې منبع نوره نه وي.

د شرابو ډنډ ته ورغلم. گنبدې ته مې وکتل. نه رڼاگانې وې، نه هغه وړانگې، نه هغه مرغۍ او نه يې سندرې.

بيا زه وم، بيا شراب وو، بيا مستي وه، بې خودي وه، بيا د هر څه هېرول وو، د خپل ذات بيا رغول وو.

بدن مې سپک شو، ذهن تش.

زړه مې غوښتل چې تل تر تله همداسې وپايم. که خوند نه وي نو عذاب هم نه وي. بې غم له خير و شره او نه فکر، نه سودا.

جامونه ډکېدل، تشېدل او شراب مې په رگونو کې ځغستل. لاس مې د شرابو ډنډ ته ورکښته کړ چې وروستۍ جام را پک کړم. گورم چې په سرو شرابو کې يوه جوړه نيلې سترگې را ته گوري.

ښه ورته ځير شوم. خرمایي ويښتان يې را ښکاره شول. گلابي شونډې يې وخوځېدې، په کراره يې وويل: ناځوانه!

نبغ را کېناستم. د سنځلو د عطر خوشبويي وه. خوشبويي وار په وار زياتېدله او په شرابو کې تصوير ورسره دم په دم را نژدې کېده. د نيلې سترگو په څنگ کې مې خپلې سترگې وليدې.

تت غږ مې تر غوږ شو: ناځوانه!

ښۍ خوا ته مې وکتل. پخپله وه. په ملا کړوپه، زما څنگ ته وه ولاړه. تر لاسه مې ونيوله.

ويي ويل: چېرې را نه تښتې؟

- زه؟ زه در نه نه تېستم. دا خو ته وې چې وتېستېدې. د

هېندارو په چينه کې دې ځان غيب کړ. وايه، څه ناځواني

مې کړې ده؟

- رېستيا! غواړې چې وپوهېږې؟

- خود.

- مه سپړه رازونه چې خراب به ...

خبره مې ځنې ونيوله: مه سپړه رازونه چې خراب به شې / پاتې

وي خوندونه، په عذاب به شې. مه سپړه رازونه چې خراب به شې،

خو دا ته مې نه پرېږدې. ته مې زړه ته سودا را اچوې. ناځوانه،

ناځوانه. ولې مې ناځوانه بولي؟

غېږه يې خلاصه کړه، په مهربانه غږ يې وويل: راشه، غېږې ته مې

راشه.

د ماشوم غوندې يې په غېږ کې ونيولم. د شرابو حوض ته يې ور

ټوپ کړ. ما داسې گڼل چې دغه حوض به د يوه زنگانه قدر ژور

وي خو چې ور ولوبېدو، دغسې پسې کښته روان وو، روان وو،

روان وو، تل ته يې هېڅ نه رسېدو. لکه له الوتکې څخه چې له

پراشوت سره مو ځانونه خطا کړي وي، همداسې په مدار مدار

کښته خوا تللو.

آخر د ځمکې تل ته ورسېدو. بيا مې مخې ته د هېندارو دره وه.

پورته مې وکتل. سره شراب نه وو، سره هېنداره وه.

بناپېرې مخته شوه، ويې ويل: راځه ناځوانه!

يوې خونې ته ورننوته. زه ورپسې جوخت ورننوتم خو دا غيبه شوه. هرې خوا ته هېندارې وې او زه وم. چت له هېندارو جوړ و، غولی هېنداره، دېوالونه ټول هېندارې. خو شېبې چوپتيا. بيا د يوې هېندارې له شا څخه آواز راغی: «ناخوانه»

د آواز لوري ته ورغلم. هېندارې ته مې لاس ور وړ. هېنداره د اوبو په شان پسته وه او په منځ کې بېله شوه. ورننوتم. شا ته مې وکتل. هېنداره بېرته د اوبو په شان سره ورغله.

مخ مې واړاوه. د سراجې موټر جلو ته ناست وم. د کابل هوايي ميدان په لاره کې سرک سخته گڼه گوڼه وه. په يو ساعت کې ايله له وزير اکبر خان مېنې څخه د صحت عامه تر چوکه رسېدلی وم، يعنې تقريباً يو کيلو متر لاره مې په ساعت کې وهلې وه.

موټرې داسې شا په شا په دريو لیکو کې ولاړې دي چې د تسبیح مرئ به هم داسې سره جوختې نه وي. پنځه - شپږ دقيقې چې تېرې شي، موټرې لږ لږ خوځېږي، يو څو متره وړاندې ځي او بيا درېږي.

وزير اکبر خان مېنه د کابل د عصري او شتمنو خلکو ځای و. کورونه او کوڅې يې په نقشي برابري، منظمې. لوی انګړونه او دوه پوريز کورونه، سرکونه او کوڅې کانکرېتي. د هرې کوڅې په سر کې نمبر. د سيمې په مرکزي برخه کې يو لوی ښايسته پارک له دنگو ونو، ښايسته چمن، سميتي چوکيو سره. د امريکا، جاپان،

کوریا، جرمني، او ځینو نورو ملکونو سفارتونه ټول همدلته دي، د لویو موسسو دفترونه هم ورسره. په همدې خاطر یې ډېرې کوڅې بندې کړې دي. د هرې کوڅې په سر کې یې دنگ سمیټي دېوالونه درولي دي. یو څو کوڅې چې خلاصې دي، هلته یې هم دروازې لگولې دي او یوازې کارت والا موټر ور ته پرېږدي.

په پخوانیو حکومتونو کې چا ته اجازه نه وه چې تر دوو پوړونو لوړ کورونه جوړ کړي خو اوس نو د وزیر اکبر خان مېنې په څنگ کې په شېر پور سیمه کې نوي کورونه پنځه - شپږ پوړه دي او هر کور د گاوندې د کور د رڼا او لمر مخه یو مخ نیولې ده. اکثره کورونه د پېښور د حیات آباد په نقشي جوړ شوي دي، ودانۍ ډېره لویه خو د رڼا او لمر درک یې نشته. د هرې کوټې مخې ته دوه - درې متره راوتلې برنډه چې د لیندۍ غونډې نیم دایره یې بڼه لري. د ځینو کورونو پر دېوالونو رنګارنګې وړې وړې بښې او هیندارې لګېدلې. د کورونو دروازې غټې پلنې اوسپنیزې چې دوه موټره په کې تېرېدای شي.

موبایل ته مې زنگ راغی. ښاپېرۍ وه.

- څه شوې؟

- دا دی په لاره کې يم. لار بندي ده.

- ژر راشه چې را باندې ناوخته شو.

- درځم، درځم. ته ودرېږه چې د دې شین سترگو موټرې

تېرې شي، بیا لاره خلاصېږي.

ټیلیفون بند شو. د امریکایانو موټرې چې تېرېږي، نه پوهېږم چې
څه چل کوي، ټول موبایلونه یو دم بند شي.

شل دقیقې نورې ووتې. د څلورم میکرویان مارکېټ ته ورسېدم.
د هوایي میدان سړک پخوا یو لاین او پېر کم سوری و، ایله لس
متر به یې سور و خو اوس څلور لاینه دي دوه سورور لاینونه په
منځ کې چې هره خوا به یې دېرش متره وي او دوه فرعي لاینونه
یې په څنډو کې، خو بیا هم کله کله دومره گڼه گوڼه په کې وي
چې هرې خوا ته یې پنځه شپږ کتاره موټرې په یو بل پسې د
مېږیو د لام غونډې ولاړې وي.

د څلورم میکرویانو سړک یې هم ښه ښایسته رغولی دی. هغسې
چې د طالبانو په وخت کې کند و کپر و، اوس هغسې نه دی.
موبایل مې بیا وشرنگېده. پخپله وه. ویې ویل: څه شوي؟

- در ورسېدم.

- د شیريخ د دوکان مخې ته ولاړه يم.

ورغلم. ویې ویل: راځه چې یو شیريخ وخورو.

- بودا چېرته دی؟

- کور کې. ویده دی. دوا چې وخورې، بیا گنگس شي. په

دنیا نه وي خبر.

- نو زما کار به څنگه شي؟

- وبه شي. ماښام چې جومات ته ولاړ شي، بيا يو ساعت پسې ورک وي. ډاکتر ورته ويلي چې گرځې به. يو شی مې درته اخیستی.
- رښتيا؟ څه شی؟
- په دسکول کې يې لاس ورننه ایست. يوه قوطۍ يې را وایسته. د موبایل عکس ورباندې و.
- ما ته دې اخیستی؟
- نو چا ته به مې اخیستی وي؟ گوره، ښه کامره هم لري. يو درې ساته يې چارج کې کېده. سبا چې راغلې، بيا به يې کمالونه دروښییم.
- له يوه دوکانه يې نانځکه واخیسته. سره سپینه ښکلې ناوکی. چې سویچ يې ټینگ کړې، گرد چاپېره تاوېږي او سندره بولي.
- نانځکه يې ما ته راکړه، ويې ويل: ماښام چې راغلې، دا زرمینې ته ورکه چې خوشحاله شي. ها بله ورځ چې ته ولاړې، تندۍ يې تريو و. ويل يې چې دا ملا صاحب به تر کله داسې وخت نا وخته زموږ کور ته راځي؟
- بوډا ته خو به يې حال نه وي ویلی؟
- نه، نه، نه، نه. هسې خو هوښیاره ده. پارولې مې ده چې که پلار ته دې څه ووايې، ما به وژني او بيا به ته بې موره پاتې کېږې. هسې خو يې له پلار سره هم نه ده جوړه. پلار يې هر وخت ورباندې غالمغال او پټکې کوي

چې هله دا راوړه، هله دا وکه، وه نجلۍ څه شوې- یوه
خوږه خبره ورسره نه کوي.

- دغه مو په گټه ده.

د جمعی له لمانځه نه وروسته مولوي صاحب څنگ ته کړم: گلابه
بچو! یو سو ورزې به دې موټر همدقلته دروې.
زرې جامې، شکېدلی واسکت، او خیرنه خولۍ یې له تور ډبرین
کجکول سره راکړل.

ویې ویل: نور به دغسې خیرن گرزې، په زان به گوتې نه وهې. د
وزیر اکبر خان په گلیو کې به گرزې. کور په کور به یې معلوموې
چې سوک په کې اوسېگي، کومه موسیسه ده، کوم دفتر دې په
کې. د کسانو د تگ راتگ وخت به یې راملوموې.
موبایل ته مې زنگ راغی. بند مې کړ.

ویې ویل: تېچ موبایل دې؟

- هو.

- ته یې دې خوا که. هممممم! دا خو نورم خه شوه. نو

تصویرونه به یې هم الې. گوره، د تصویرونو د پټولو چل
درزي؟

- نه.

چل یې راوښود چې تصویرونه په دغه فولېر کې واچوه، دغسې
پسورډ ورکه.

هر فولدر ته مې جلا جلا پسرېدونه ورکړل.

بناپېرې ته مې زنگ ووايه چې يو څو ورځې نه شم درتلی. داسې ورسره عادت شوی وم چې بې له هغې شېبه راباندې کال تېرېده خو څه مې نه شول کولی.

د وزير اکبر خان د ډېرو کورونو مخې ته پيره داران ولاړ وو. هېڅ چېرې يې درېدو ته نه پرېښودل: اې ملگنه، دلته به نه درېږې. څه ورځه. هله.

هر چا به شړلم.

تر مازديگره په سپين سترگۍ سره په يو څو کوڅو کې وگرځېدم خو ډېر څه مې بود نه کړل.

ماښام مولوي صاحب پوه شو چې داسې نه کېږي. ويې ويل: يو سو ورزې صبر وکه چې د خلقو هېر شې بيا به دې په بله جامه ور ولېگم.

دا ځل يې ډيره راباندې لنډه کړه. تورې غټې عينکې، سپينې جامې او نوی واسکت يې راکړ. قاتېدونکې سپينه لکړه يې په لاس راکړه. يو دوه ورځې مې د ږندو په شان د تگ تمرين وکړ، بيا مې کار شروع شو.

يوه ورځ به په اوله کوڅه کې گرځېدم، بله ورځ په اخره کې، بله ورځ په دويمه ... يو يا دوه واره به په يوه کوڅه تېرېدم خو ډېر په کراره. هر څه به مې په ځير څارل.

دې حالت ته خوښ په دې وم چې ښاپېرۍ ته ورتلی شوی.
جامې مې پاکې وې او مجبور نه وم چې خیرن وگرځم.
عکسونه مې ډېر په چل سره اخیستل. په جېب کې به مې د موبایل
موزیک چالان کړ چې گواکې زنگ راته راغلی دی. بیا به مې
موبایل مخې ته ونيو او مخکې له دې چې غوږ ته یې ونیسم،
عکسونه به مې اخیستل.

په عکسونو کې هغه د تورو ښښو بې نمبر پلټنه تور کروزیڼګ
چې دوه سپین لنډ کروزره ورپسې وو، د مولوي صاحب په درد
لگېده.

بله ورځ یې د نسوارو د غټ ډېلي په اندازه یو ټایمر والا چسپکي
بم راکړ. سهار چې تور کروزیڼګ له کوره ووت، مخې ته یې
ورلولوېدم. موټر لږ ګړندی و. تر هغه پورې چې برېک یې کار
وکړي، پمپر یې معمولي راباندې ولګېد. تر موټر لاندې ولوېدم. تر
څو پورې چې خلک له موټره کوزېدل، بم مې یې په فرېم پورې
ونښلاوه.

ټوپک والو راپورته کړم. عینکې مې پر سرک لوېدلې وې. ما مې
سترګې مخامخ وچې نیولې وې او سترغلي مې ژر ژر رپول. په
لاس مې مځکه ټپوله چې امسا مې پیدا کړم.
یو چا مې عینکې را په سترګو کړې، بل مې لکړه په لاس کې راکړه.
په توره دریشۍ کې سره نیکتایي والا سړي مې لاس ونيو، ویي
ویل: ژوبل خو به نه یې؟

په بېره مې وويل: نه، نه، بلا وه برکت يې نه و. خدای را باندې ورحمېد.

سړي له جيبه يو زرگون راوکيښ، په ورغوي کې يې را کېښود. ويې ويل: دا درباندي خيرات که. که ژوبل يې، شفاخانې ته دې يوسو.

ومې ويل: نه، نه. يو ځای مې هم نه خوږېږي. الله مو ښاد لره. دوی مې رخصت کړل. په ټکسي کې کېناستم، سيده جومات ته ولاړم.

مولوي صاحب په کوټه کې گوښی ناست و راډيو ته يې غوږ نيولی و. په لاس يې اشاره وکړه چې څنگ ته يې کېنم. د نهو بجو خبرونه شروع شول. اول خبر يې دا و: «د کابل د لسمې امنيتي حوزې په مربوطاتو کې د چاودنې غږ اورېدل شوی دی خو د پېښې د څرنگوالي او مرگ ژوبلې په اړه کره معلومات نشته.» د څو نورو لنډو خبرونه وروسته يې وويل: «په کابل کې د چاودنې په اړه تازه جزئيات. زموږ خبريال د پېښې ځای ته ورغلی او د ټيلفون پر ليکه راسره دی.»

خبريال د چارواکو له قوله وويل چې په پېښه کې د يوې انجي او مشر او دوه ساتونکي يې وژل شوی دی.

مولانا صاحب په سترگو کې را ته موسکی شو. پر شا يې وټپولم. ويې ويل: شاباس د نر بچيه! جزاک الله، جزاک الله!

چورت وړی وم. کله مې چې د سړي په موټر کې بم نښلاوه، په کیسه کې یې نه وم خو اوس مې سترگو ته د سړي خبره درېدلې وه. څه ښکلي برېښونه یې وو. د عطرو بوی مې یې احساساوه. خبرې مې یې په غوږو کې انگازه کوله: «که ژوبل یې، شفاخانې ته دې یوسو.» هغه غریب څه خبر و چې زه به یې بلې دنیا ته لېږم. اخځ، بېچاره! زرگون یې په لاس کې راکړ چې په ځان پسې یې خیرات کم او اوس به په ده پسې خیراتونه کېږي. مولوي صاحب پر اوږه وټپولوم: گوره چې خپه نه شې. د دې خلقو وجل داسې دي لکه ماران او لړمان چې وجنې. لکه سه شي؟

زه غلی وم.

ويې ويل: لکه ماران او لړمان چې وجنې. دا خلق چې دي د لستوني ماران دي، د لستوني ماران. دا د خدای دځمنان دي. الله فرمايي چې: «ترهبون به عدو الله و عدوكم» د خپلو دځمنانو او د خدای په دځمنانو کې ډار او دهشت واچوئ. اوس به د دې خلقو په زړونو کې سخت ډار ننوتلی وي. سه پوی شوې؟ ومې ويل: له رنگه خو بد سړی نه ښکارېده.

له لاسه یې ونيولم. ويې ويل: رازه چې لگ بهر وگرزو. ته پوهېږي چې دې کس د سه شي کار و بار کولو؟ نه پوهېږي کنه. خلق یې عیسویت ته اوړول. په خپله هم اوړېدلی و، عیسوی شوی و. په شار نو کې یې لویه بنگله کرایه کړې وه. جونې او هلکان یې

راغونډول، د شرابو او شبابو محفلونه يې جوړول. دنده يې کوله. سه يې کول؟ دنده يې کوله. مسلمانې جونې به يې کافرانو له بوتلې. چا له يې بوتلې؟ کافراااانو ته.

په زړه کې مې تېر شول چې ته يې برېتونو ته وگوره او دا کارونه يې وگوره. برېتونه يې وو د غيړتي سړي خو پراته وو په دوسه خوله باندې.

ومي ويل: نو دی خو سم دم مرده گاو و.

مولانا صاحب ودرېد. پر اوږه يې لاس را کېښود: بالکل بړوا و کنه. الله په سورة التوبه کې وايي: «قاتلوا الذين يلونكم من الكفار و ليجدوا فيكم غلظة». نو الله متعال را ته امر کوي چې هغه کافران ووجنئ کوم چې تاسو ته نگډې دي او په عمل کې ورسره شدت وکړئ. سه وکړئ؟ شددددت وکړئ. نو ته را له اووايه چې عيسوی کافر دی که نه دی؟ دی که نه دی؟

ومي ويل: خود کافر دی.

- شاباس! خه نو چې سوک مسلمان وي بيا عيسوی شی؟
- هغه خو مرتد دی.
- دقسي. او مرتد د کافر نه بدتر دی که نه دی؟
- بدتر دی.
- بس نو. چې سوک د الله په امر عمل وکړي او د الله دځمنان اووجني، هغه بايد خوشحاله وي که خپه؟
- خوشحاله.

په کټ کټ يې وځنډل. په غېږ کې يې ټينگ کړم. تندى يې رابشکل کړ. ويې ويل: آفرين! د تا د جهاد په برکت به دواړه جنت ته زو. ته به زما شفاعت کيږي. سه به کيږي؟ زما شفاعت به کيږي. شفاعت به مې کيږي که نه يې کيږي؟

شرم را ته ودرېد. ومې ويل: مولانا صاحب دا څه وايي. ته خو زما استاد يې. شفاعت خو به ته را ته کوي.

ويې ويل: نه، نه، نه! داسې نه ده. د مجاهد مرتبه د هر ملا او مولوي نه زياته ده. سه پوى شوي.

په بشکلي غاړه يې ترنم کې وويل:

هلته په جنت کې بس جانان به وي مزې به وي

خکلي پېغلې حورې او غلمان به وي مزې به وي

شابه! اوس نو د خوشحالي وخت دی. موټر دې واله، سيده جلال

آباد ته ولاړ شه يو سو ورزې آرام وکه. هه، دام درواله.

د زرگونو يو بڼېل يې را ته ونيو.

موټر مې را وايست. بې اختياره مې له خولې نه درگرده دغه زمزمه راوتله:

هلته په جنت کې بس جانان به وي مزې به وي

بشکلي پېغلې حورې او غلمان به وي مزې به وي

بناپېرۍ را ياده شوه. ټېليفون مې ورته وکړ: جلال آباد ته را سره

نه ځي؟

- ولې نه؟

- رښتيا وايي؟

- خود. ها بل تللی پېښور ته. ډاکټر ورغوښتی و. درې -

څلور شپې به وکي.

دا او زرمینه مې په موټر کې کېښولې. د جلال آباد خوا ته روان شوم. ښځې او نجلی بله دا گټه را ته کوله چې له تلاشی نه بې غمه شوم. په هر چک پايښت کې به چې عسکرو څنگه وليدل چې په موټر کې راسره زنانه دي، په لاس به يې اشاره وکړه چې ورځه. په لاره کې بېروبار نه و. سړک نو نوی له سره پوخ شوی و، د ښيښې غونډې هوار.

تېر ځل چې د طالبانو په وخت کې له مولانا صاحب سره له پېښوره راغلم، داسې بد حال و، سړک ټوک ټوک و. له تورخمه سهار اوه بجې روان شوو، ايله ماښام کابل ته ورسېدو. د لارې ټکانونو داسې ځب ځب کړی وم چې ټوله شپه مې څټ او ملا خوږېدل. خو اوس نه دورې گردونه وو، نه جمپ و جول.

په مزه مزه مو د ماهیپر په غرونو او ټولونو کې مزل کاوه. کله د سیند په یوې خوا کله په بله خوا، کله د غرونو په سر کله د درې په بېخ کې روان وو. د موټر ښيښې مې ټيټې کړې وې، د سیند له څنگه چې تېرېدو، یخه هوا يې را باندې لگېده.

سروبي ته ورسېدو. د سیند په غاړه د دنگو نښترو او ناجو ونو په څنگ کې ښه رستورانونه جوړ شوي وو. پاک سوتره، د لاس مینځلو لپاره سرامیک دستشوی او ورسره د لاس مینځلو مایع.

پخوا په دې لاره کې یو څو سپېره خیرن رستورانونه وو چې پر
توشکې به یې کېناستې، گرد به ترې لټېده. د لاس مینځلو لپاره به
یې اوسپنیز وړوکی اودان لگولی و چې څو نلونه ترې راوتلي وو
او که صابون به ورسره و هم، د کالي مینځلو خیرن صابون به و
چې په سر یې د خیري، گرېس او موبلایلو تورې لیکې ولاړې
وې.

پخوا به تشنابونه نه وو او خلک به د اودس ماتي لپاره د غره ږدې
ته کېناستل یا به د سیند په غاړه کښو ته کوزېدل خو اوس
عصري تشنابونه د نارینه وو لپاره جلا او د ښځو لپاره جلا جوړ
شوي وو چې کمډونه یې په کې لگولي وو.
یوه رستوران ته ورغلو. شاگرد یې په ښي لاس کې پرده پورته
کړه. د فامیلونو لپاره بېل شوي ځای ته ور ننوتو.
ښاپېری او زرمینه پر تخت کېناستې.
زه بېرته را ووتم.

یوه زلکي اوږد پیپ په لاس کې نیولی و، پر یوه موټر یې چې د
صابون ځگونو پوښلی و، اوبه شیندلې.
ورته کړه مې: ځوانه! چې بیا د ما موټرم ومینځې.
ویې ویل: په سترگو حاجي. بې غمه شه.
هلته مو ماهیان وخوړل.
د ږوږۍ په وخت کې مې زرمینې ته پام شو. غټوکی شوې وه. په
سترگو ښه لگېده.

د هغې سر کښته و.

سترگې مې يې په ټټر پورې ښخې وې.

د ښاپېرۍ را ته پام شو. ويې سکونډلم. په ټيټ غږ يې وويل: خير
خو به وي؟

په غوږ کې مې ورته وويل: بيخي تا ته شوې ده. تا غوندې ښکلې
ده.

برند يې را ته وکتل، هماغسې په ټيټ غږ خو په غوسه يې را ته
کره: پام کوه! سترگې دې در خپلې کره. پوی شوې که نه؟

په خندا مې وويل: ما خو څه نه دي کړي. سترگې درياب دي.
په جلال آباد کې مې د دوو کوټو يو کور پيدا کړ. کرايه يې په شپه
کې دوه زره. تشناب، دهلېز او پخلنځی هم ورسره. د کور په انگر
کې د خرما دنگې ونې، ښايسته چمن او رات کي راني گلونه.

په اول مازديگر مې د کامې چکر ورکړ. د پسرلي اولې ورځې وې.
وطن شين او هوا مزېداره وه. د بهسود پل نوی کانکريټي جوړ
شوی و. د پله قبلي خوا ته د سيند په غاړه رستورانونه کتار وو.

ښاپېرۍ په پزه لويه ساه واخيسته. ويې ويل: اخخخخخ! دا د
کبابو بوی څومره ښه لگي.

ومې ويل: غم يې مه کوه. ماښام به يې درباندي وخورم. اوس به
د کامې چکر ووهو.

لس دقيقې وروسته مې د کامې له پله سره موټر ودراره.

د کونړ سيند پک بهېده. د اوبو شرهار يې له لرې اورېدل کېده.
ورېښکته شوو. خپلی او بوتونه مو وايستل.

ښاپېری اوبو ته ور ودانگل.

ژر مې له مټه راوښووه. ومې ويل: پام! اوبه تېزې دي.
زرمينه د سيند په غاړه پر دېره کېناسته. پښې يې په اوبو کې
خوړندې کړې.

يو ناڅاپه مې پر مخ د اوبو شړک شو. مخ مې واړاوه. ښاپېری په
دواړو لاسونو اوبه راباندې شيندلې او کټ کټ يې خندل.
سر مې ټيټ کړ. لاسونه مې مخې ته ونيول. اوبو ته ورېښکته
شوم. په يوه ساه مې څو لپې اوبه پرې وشيندلې. څادر يې له
سره وغورځېد. ويښتان، مخ او ټټر يې خيسته شول. چغه يې کړه:
بس، بس! توبه مې ده.

زړه مې و چې ښه يې چاره ور وکړم خو پام مې شو چې پر پله
موټرې تېرېږي او ټولې سپرلۍ موږ ته راگوري.
ښاپېری مې تر لاسه ونيوله. له سينده راووتو.

گرېوان يې سم دم لوند شوی و.

د نړيو پنجابي جامو له لاندې يې بدن جوت ښکارېده. خپل څادر
مې پرې وگرځاوه.

د سيند په غاړه گرځېدو. پستو شگو مې د پښو تلي نازول. د سيند
له پاسه نری شمال تېرېده او پر لاندۀ مخ مې خوږ خوږ لگېده.

موټر ته ور وختو. د کامې خوا ته وخوځېدو. نری پوخ سرک، دواړو غاړو ته یې کروندې او خال خال کورونه. د ځینو پټیو پر پولو د چنار او کلیپټوس ونې ولاړې. په ځینو پټیو کې غنم یوه لوېشت جگ ولاړ وو، په ځینو کې ترکاری.

یو پنځلس دقیقې مزل به مو کړی و چې د شیريخ دوکانونو ته ورسېدو. د سرک دواړو غاړو ته دوکانونه وو. شیريخ مې ورباندې وخوړ.

د تازه شیدو شیريخ او ورسره وطني پېړۍ. عجب خوند یې وکړ. لا مو شیريخ نه وو خلاص شوي چې د دوکان شاگرد لویه کاسه او یوه کاشوغه په لاس کې راغی. ویې ویل: پېړۍ درته واچوم؟ ومې ویل: نو ورته گورې. هه هه هه.

چې بېرته تله، یو سلگون مې په لاس کې ورکړ. بېرته راوگرځېدو. لمر په ډوبېدو و. د بهسودو له پله سره ښي لاس ته تاو شوم. موټر مې د یوه رستوران مخې ته ودراره. ښاپېری ته مې وویل: تاسې په موټر کې کېنئ، زه به هوټلونه وگورم. یو یو هوټل مې تر سترگو تېراوه. په یو ځای کې مې ولیدل چې یو رقم واړه مرغان په سیخونو کې کبابېږي. پوښتنه مې وکړه چې دا څه دي؟

ویې ویل: شی دی شی. مېرزان دي. دخل ته ناست هډور سړي وویل: ځوانه! واده لرې؟

ځان سره مې فکر وکړ چې که رښتيا ورته ووايم نو بيا چې
بنايپېرۍ او زرمينه وگوري، شک به کوي چې دا ښځه او نجلۍ نو
څوک دي.

ومې ويل: واده، هو. واده مې کړی.

ويې ويل: نو راشه چې مړز درباندي وخورم چې د کوروالايي په
خوند پوه شي. قسم دی چې تر سهاره به درنه ويده نه شي.
هاهاهاها.

شاگرد يې وويل: پهلوان رښتيا وايي. ده چې د مړزو خوراک
شروع کړی، دوې نورې ښځې يې کړې دي. څنگه پهلوانه؟
پر دخل ناست سړي پرې برچ وهل: ځغله خرکوسه!

په زړه کې مې وويل چې ښه شی په لاس درغلی دی.

بنايپېرۍ او زرمينه مې راسره کړې. د رستوران شا ته د فاميلونو
لپاره کوټې وې. ورغلو. د کوټې کرکۍ د سيند خوا ته وه.
خوندوره هوا په کې چلېدله. د مړزانو کباب، په سيخانو کباب
شوي ماهيان او د پسه د غوښې کړايي مې راوغوښتل.

ډوډۍ مو وخوره خو ډېر څه را نه اضافه پاتې شول.

د کوټې له څنگه سيند ته کانکرېټي زینې ورکښته شوې وې. يوه
گرۍ د سيند پر غاړه کېناستو.

د سيند اوبه د سپوږمۍ رڼا ته لکه سپين زر ځلېدې. دا ځلا د
اوبو له وړو څپو سره داسې کښته پورته خوځېدله لکه پېغله چې

ويده وي او د كميس په غاړه يې گنډل شوې اشړپۍ د ساه له
اخيستلو او ايستلو سره كېسته پورته شي او رڼا ته وپړقېږي.
د اوبو شرهار لكه ساز او د ښاپېرۍ خوږې خبرې لكه سندرې.
گومان مې كاوه چې سر مې سپك دۍ. لكه دا مې چې د ژوند اوله
شپه وي. لكه په ژوند كې مې چې هېڅكله غم او خپگان نه وي
ليدلي. هر څه مې هېر كړي وو. يوازې په همدې شېبو كې
اوسېدم. په شېبو كې ډوب وم. له هرې شېبې څخه مې خوند
اخيسته.

زرمينې وويل: مورې! خوب راځي. كور ته نه ځو؟
زړه مې غوښتل چې ټوله شپه هماغلته د سيند او ښاپېرۍ په څنگ
كې تېره كړم خو ښاپېرۍ وويل: څه چې ځو. نجلۍ سترې ده.
راولټېدو. په ښار كې د موټرو بېروبار كم شوى و.
كور ته ډېر زر ورسېدو.

ټول انگړ د رات كې راني د گلونو په خوشبويو ډك و. چې هرې
خوا ته به تلې، داسې ښه وږم په كې خپور و چې ته وا چا په ټوله
هوا كې خوشبويه سپرې شيندلې ده. كوټې هم هماغه مستوونكي
وږم په سر اخيستي وې.
زرمينه ويده شوه.

زه او ښاپېرۍ بلې كوټې ته ولاړو.
ښاپېرۍ خپل دسكول ته ټيټه شوه، ويې ويل: زړه مې! زه به مې
غابښونه برس كم.

ومي ويل: ما نه خو برسېم هېر شوی. خیر دی په گوته به یې
ومینځم.

پر تخت کېناسته. دسکول یې پر ورونو کېښود. یو نوی برس یې
ترې را وایست. په هوا کې یې وښوراوه. ویې ويل: خو ما نه یې
هېر کړی. زنده باد خودم!

ومي ويل: زنده باااااااا!

د غاښ مینځلو په وخت چې دستشوی ته ټیټ شوم، په ملا مې
نری درد تېر شو. د چپ لاس په خټ مې لږه وسولوله. یو تود لاس
ورباندي ولگېد. ښاپېری وویل: خوږېږي؟

- ټوله ورځ د موټر جلو ته ناست یم نو کله کله لږ درد وکي.
تر لاس یې ونيولم: زه به یې چاره وکم.

هماغسې لاس نیولی یې کوټې ته بوتلم. پر تخت یې کېنولم.
په موسکه خوله یې وویل: آفرررررین! همدلته کېنننه.

لکه مور چې د وړوکي ماشوم کالي اوباسي، اول یې د گړېوان
تنی راخلاصې کړې، بیا یې د لستونو. را باندې ټیټه شوه. زما له
شا نه یې لاسونه تېر کړل. د شا لمن یې را ونيوله، را کش یې کړه.
لږ پورته شوم چې لمن مې خوشې شي. ټټر یې پر مخ راولگېد. دې
نوره هم ځان راجوخته کړه. ما یې له ورنونو لاسونه تاو کړل.

دا بېرته را ښېغه شوه. مړوند یې را ونيو، گوته یې را ته وڅښله:
نه، نه، نه! بې ادبي به نه کيې.

کت کټ په خندا شوه. بیا یې زما د ښي لستونې له خولې نه ونيو. لاس مې پورته کړ. دې مې لستونې وایست. بیا بل لستونې او ټول کمیس او بنین را نه وایست. پر مخې یې پرې ایستلم. پر ملا یې لاس راتپړ کړ. څه ښه تود را ولگېد.

ویې ویل: همدا ځای دې خوږېږي.

- همم.

- یوه شېبه.

له دسکول نه یې د زیتون غوړي را واخیستل. څو څاڅکي یې زما پر څټ وڅڅول. بیا یې سولول شروع کړل. د ملا د تیر د دواړو خواوو غوښې مې داسې شخې وې چې د هغې تر لاس لاندې به دې خوا ها خوا ښویېدې لکه کچالان چې ښه نه وي پاڅه شوي او چې غواړې گوله ترې جوړه کړې، په کاسه کې ښویېږي او نیوی نه درکوي. سوکه سوکه یې په سولولو د څټ غوښې داسې را نرمې کړې چې درد مرد یې ورک شو. بیا یې ولي او تخرگونه، د ولیو سرونه او مټې یې راکېکړلې. ټوله ستړیا یې را نه وایسته.

ومې ویل: گلې! خیر یوسې څنگه ښه چاپي دې کړم. چې دا دې چېرته زده کړې؟

- وی رښتیا، تا ته خو مې نه دي ويلي. زه خو په مساج

سنټر کې شاگرده وم. خارجیان به مې مساجول.

دا خبره یې را باندې بده ولگېده خو څه مې ونه ویل.

- څنگه غلی شوې؟

- هسې.

په کټ کټ خدا يې وويل: ټوکې کوم. شل کاله کېږي چې هر وخت حاجي ځان راباندې چاپي کوي نو خود به مې زده کېږي. هله نو اوس کپنه چې سر دې درته غوړ کم.

دا مې شا ته پر گونډو کېناسته. لږ غوړي يې پر سر باندې را وڅڅول. د گوتو په سرونو يې د ويښتانو بېخ را ته مساژ کړ. ټېکونه، تندې، مغزۍ او د کوپړۍ ټول پوستکۍ او د غوړنو پوڅکۍ يې راچاپي کړل. بيا يې پرې ايستلم. وروځې، سترغلي او غومبري يې را وسولول. د ډيرې او برېتونو بېخونه يې را ته مساج کړل او بيا يې په غېږ کې ونيولم.

د پهلوان خبره رښتيا وه. بل رقم قوت را کې پيدا شوی و. تر نيمې شپې پورې مو پر يو بل خوندونه اخيستل. په آخر کې ښاپېرۍ وويل: دا څه يږ درنه جوړ شوی. بس دی نو، د تمامېدو شۍ خو نه دی. سبا او بل سبا لا دلته يو. سبا تر نهو بجو پورې ويده وو.

چې را پاڅېدم، زرمينه مې وليده چې د مور په موبایل کې گېم وهي.

ورته ومې ويل: گېم دې خوشېږي؟

سر يې هماغسې موبایل ته ټيټ و، بې له دې چې راوگوري، ويې ويل: خود.

ښاپېرۍ ته مې کړه: د ډرونټې چکر به څنگه وي؟

ويې ويل: نيکي و پرسش!

اول بازار ته ولاړو. ښاپېرئ ته مې وويل: ته راځه چې يو شى واخلو.

پوښتنه مې وکړه چې زرمينې ته د گېم لپاره څه شى واخلو؟
ويې ويل: که پلې سټېشن ورته واخلي، ډېره به خوشحاله شي خو بيه يې زياته ده.

زرمينه د پلې سټېشن په ليدو په توپو شوه. ويل يې تاسې چکر ته ولاړ شئ، زه به په کور کې گېم کوم.

خو مور يې وويل: نه، ته به هم راسره ځي. ژر به بېرته راځو.
ډرونتې ته ولاړو. هوا لږه گرمه وه خو د ډرونتې د بند هوا چې د ونو له منځه تېرېدله، يو څه به نرمه او سپر شوه. د سپرک په غاړه هوټلونه وو. يوه ته ورپورته شوو. شا ته يې انگر و او د انگر په بل سر کې کوټې. ماهيان مې راوغوښتل. داسې ښه يې ورپټ کړي وو چې په خوند يې نه مړېدم.

ښاپېرئ هم په خوند خوند ماهيان وخوړل خو زرمينې دومره ونه خوړل.

چې څنگه کور ته ستانه شوو، زرمينې د پلې سټېشن لينونه له ټلويزيون سره ونښلول او په گېم وهلو لگيا شوه.

زه او مور يې بلې کوټې ولاړو او بيا په خوندونو کې ډوب شوو.
دا ناسته وه. پښې يې غځولې وې. ما يې پر ورانه باندې سر لگولی و او ستوني ستغ پروت وم. دې په پستو گوتو زما په

ويښتانو کې لارې جوړولې. ما يې د غوړ پوڅکۍ ورو ورو
سولوله.

سر يې ټيټ کړ. زلفې يې په مخ راولگېدې. د شامپو ښايسته بوی
ترې لټېده. لويه ساه مې واخيسته.

ورته مې وويل: کاش دا خوندونه ابدې واى.

- چې زه او ته يو، نو خوندونه به وي.

- نه پوهېږم ولې مې په زړه کې وېره ننوتلې ده. پارېږم

چې هسې نه دا هر څه ختم شي.

سر يې را ټيټ کړ. په ناز يې ښکل کړم.

په څمارو سترگو يې را وکتل. ويې ويل: وېره دې د زړه نه وباسه.

خوند واخله، بس خوند واخله.

د ښاپېرۍ لوڅ عکسونه مې واخيستل.

عکسونه يې په خوند سره وکتل، بيا يې وويل: دا به ايسته کوي.

- نه، نه. دا کار به راباندې نه کوي.

- څه پې کوي؟

- چې تا پسې خپه شم، بيا به ورته گورم.

- زه خو دې هر وخت په خدمت کې يم، نور نو څه غواړې؟

ډېره راته ټينگه شوه چې پاک يې کړه خو ما وويل چې په پس ورږ

والا فولډر کې مې اچولي دي، څوک يې نه شي ليدای.

د دويمې ورځې په مازديگر منډيې ته لاړو. دې او زرمينې ته مې

يو څو جوړې جامې واخيستې.

زرمینې په موسکه خوله خپلو نویو جامو ته کتل. کور ته چې
ورسېدو، مور یې تشناب ته ولاړه.

دې له کڅوړې خپلې جامې راوايستې. د هېندارې مخې ته
ودرېده. جوړه یې په غاړه کې ونيوه. یوه شېبه یې ځان ته وکتل.
بیا یې بله جوړه ور واخیسته.

ورو ورو یې خوا ته ورغلم.
پوښتنه مې وکړه: خوښه دې شوه؟

- ډېږېږه.

لاس مې یې پر ټټر کېښود، د پنجابي کالیو پر رخت مې لاس ور
تېر کړ. ومې ویل: ډېره ښه در سره ښکاري.
څه یې ونه ویل. لاس مې په کراره ټټر ته یې ور وور.
لاس یې را پورې واهه.

کالي یې پر ځمکه وغورځول.
په لوړ غږ یې وویل: څه کې؟

د مور چیغه یې پورته شوه: څه خبره ده؟

ور ومې کتل. د دروازې په خوله کې ولاړه وه.

راغله. لور یې دلاسا کړه. بلې کوټې ته یې ور وسته.

څو شېبې ورسره ورکه وه. بیا راغله. تندۍ یې تریو و.

ویې ویل: سړیه! دا څه لیونتوب دې شروع کړی؟ شرمېږې نه،
وره نجلۍ ده.

ورپاڅېدم. په غبرگو لاسونو مې یې مټې ونيوې.

ځان يې شا ته کړ: لاس راباندې مه وهه.

- خير دی. ما خو څه نه دي کړي.

- نور به نو څه وکړي؟ لږ وشرمېږه خو که شرم وپېژني.

چې هر څه مې وکړل، بڼه پخلا نه شوه. په دې شپه نو يوازې پاتې شوم. دا له لور سره په بله کوټه کې ځملاسته.

سخت پېښمانه وم. خوب نه راته. ځان ته به مې کنځلې کړې چې ولې دې داسې وکړل.

لت په لت اوښتلم. پالنگ خوړلم. فکر مې کاوه چې د پان پر ژى پروت يم او که مې سترگې پټې شي، وبه لوېږم.

اوووف! ولې مې داسې بې باکي وکړه؟

ښاپېرۍ مې ولې خپه کړه؟

له ځان سره په جنگ وم.

چورتونو خوب ته نه پرېښودلم.

پاخېږم. د هغوى د کوټې خوا ته ولاړم. ورو مې د وره دستگير تاو کړ.

ور يې قلف کړى و.

په کراره مې ور وټکاوه.

په دهلبز کې دې خوا ها خوا لږ وگرځېدم.

چا ور خلاص نه کړ.

په ټيټ آواز مې ناره کړه: ښاپېرۍ! وه ښاپېرۍ! خير دی، دروازه خلاصه که.

چا ځواب را نه کړ.

پخلنځي ته ولاړم.

له یخچاله مې یخې اوبه واخیستې.

اوبه مې وڅښلې.

بېرته ستوني ستغ پر تخت پرېوتم. سترگې مې پټې کړې خو
خوب رانه تښتېدلې و. خوب هم د ښاپېرۍ غوندې را نه مرور و.
هڅه مې کوله چې پام مې بلې خوا ته شي خو هره گړۍ به هماغه
صحنه را یادېدله چې ښاپېرې ویل: دا څه لیونتوب دې شروع
کړی؟ شرمېږې نه، وره نجلۍ ده.

اوووووف! دې خبرو څومره ځورولم.

خدای زده چې نیم ساعت به هماغسې پروت وم که یو ساعت خو
خوب رانغی. بېرته پاڅېدم. سر مې دروند و او سینه مې نیولې.
لکه د غوریو دوه منۍ ټیم چې مې پر ټټر پروت وي.

انگر ته ووتم.

هوا د رات کي راني له عطره ډکه وه خو هغه پخوانۍ خوند په کې
نه و. دې خوا ها خوا وگرځېدم. پښو مې سستي کوله. لکه د دوی
زړه هم چې نه وي چې ملگرتیا راسره وکړي.

د برنډې پر ژۍ کېناستم. له دهلېزه په قلف کې د کونجې د
تاوېدو غږ مې تر غوږ شو. ور خلاص شو.

ښاپېرۍ وه.

څو پورې چې زه پاڅېدم، دا په تشناب ننوته.

ورغلم.

د تشناب وره ته نژدې ودرېدم.

څو شېبې وروسته راووته. بې له دې چې را ته وگوري، چابکه د کوټې خوا ته روانه شوه.

له مړونده مې راونيوله.

لاس يې تاو کړ چې له منگولو مې يې خلاص کړي.

پر منگولو مې زور ور وکړ.

دې هم په زوره لاس تاو کړ. په تروه ټنډه يې را وکتل.

دې ډول کاته يې سخت وځورولم. لاس مې سست شو. په يوه جټکه يې مړوند زما له منگولو وايست. هېڅ يې ونه ويل او په دوو

گامونو يې ځان د کوټې وره ته ورساوه.

ورنژدې شوم. پر اوږه مې يې لاس کېښود.

ومې ويل: خير دی. داسې مه کوه.

اوږه يې کېښته کړه. لاس مې ورو راوښويېد. له ولي سره يې ولگېد او همداسې کېښته راغی.

غوږونه مې په دواړو لاسو ونيول. ومې ويل: هن! دا دی توبه مې وکړه.

خو هغه کوټې ته ننوته او ور يې په ځان پسې قلف کړ.

خدای خبر چې تر کله پورې ويښ وم خو په آخر کې خوب وړی وم.

سهار وختي دربی شو. سر مې جگ کړ. له انگره د سفري بکس د
تیرونو د گرځېدو گرېبهار راته.

په بېره پاڅېدم.

ورمنډه مې کړه.

گورم چې ښاپېرئ د بکس لاستی په لاس د حویلی د دروازې خوا
ته روانه او زرمینه هم ورپسې ده.

ورغږ مې کړ: خیر خو به وي؟

هماغسې چې روانه وه، ویې ویل: موږ څو.

زورکي خندا مې وکړه. زړه مې ډاډه و چې تلی خو نه شي. په دې
چې د وره کونجي زما په جیب کې وه.

دې خپله خواري وکړه خو کله چې پوهه شوه چې ور قلف دی،
بېرته راوگرځېده.

ومې ویل: گوره! بې آبي به نه جوړوې.

ویې ویل: بې آبي خو تا جوړه کړه.

ومې ویل: پرېږده چې له دې ځایه په آب و پرده ولاړ شو. پردی
وطن دی. نه ما بې آبه کوه، نه ځان. بیا به په کابل کې خبرې
وکو.

موټر مې چالان کړ.

حرکت مو وکړ. په لاره کې ټول غلي وو.

ومې ویل: چای په کوم ځای کې څښئ؟

چا ځواب رانه کړ.

د درونټې د بند له کاسې سره مې موټر ودراره.
زرمينې ته مې وويل: وگوره، اوبه څومره ښې ښکاري، تکې شنې.
مخ يې بلې خوا ته واراوه.
حرکت مې وکړ.
تر سروبي پورې مې په چوپه خوله مزل وکړ.
له يوه هوټل سره ودرېدم.
- چای درته همدلته راوړم که کوزېږي؟
ځواب مې وانه ورېد.
کښته شوم. د هوټلي د شاگرد په لاس مې کباب، ملايي او چای
ورولېږل. پخپله هوټل ته ورننوتم. ډوډۍ مې راوغوښته خو ټوله
را نه پاتې شوه. ايله يو دوه گولې به مې ورنه کړې وي.
چې موټر ته ورغلم، يوازې د ډوډۍ خامې څنډې او سوې ټوټې له
څو ټوټې وازدو سره په پتنوس کې پرتې وې.
زرمينې ته مې د ژاولو پورۍ ونيوه.
وايې خيسته.
مور ته يې کړه: تشناب ته ځم.
مور يې هغه تشناب ته بوتله. خپله د تشناب د دروازې څنگ کې
ودرېده. پسې ورغلم.
- خپه يې؟
ښاپېرۍ ځواب رانه کړ.
غوږونه مې په گوتو ونيول: دا دی، توبه مې وکړه.

دې مخ سيند ته واراوه.

- مه کوه، دومره ظلم ښه نه وي.

غلې وه.

زرمينه راووته.

روان شوو.

تر کابله پورې بيا يوازې وم، چا خبرې نه کولې.

د څلورم ميکرويانو له سرکه تېز تېر شوم. د هوايي ميدان سرک

خوا ته روان وم.

ښاپېرۍ غږ وکړ: ودرېده، چېرته مو وړې؟

ځواب مې ورنه کړ.

موټر مې لا گرندۍ کړ.

- وه سريه، په سد يې؟ زموږ له بلاکه راتېر شوې، ويې

دروه.

اکسلېټر ته مې پښه ټينگه کړه. د سرک جمپونو ته مې هم ونه

کتل. د زرميني سر په ښيښي ولگېد. مور يې په خوا پورې ونيوله.

سر يې ور وسولاوه.

- څه درباندي شوي، وه سريه، دا څه کيې؟ لېونی يې که

څه بلا؟

- درې واړه وژنم.

- مه کوه، د خدای د پاره. په کراره، هله چې لاری سره

لگېږې. وی، خدایه! ته مو وساتې.

د دواړو د ژړا غږ پورته شو.

موټر مې ورو کړ. د سړک څنډې ته شوم. د برېک کغهار شو.

موټر مې ودراره: خبرې راسره کوي که نه؟

ژړا يې سوکه شوه.

- تا ته وایم. ولې راسره نه غږېږي؟

په سلگو کې يې وویل: خدای ته وگوره، لږ راباندې رحم وکه. په

ما خو دې مرگ تېر کړ.

- هر څه دې له خپله لاسه وو.

- بد مې کړي. نوره به داسې نه کوم.

- اوس صحيح شوه.

موټر مې روان کړ. د هوايي میدان خوا ته وگرځېدم.

- چېرته ځي؟

- د غرمې ډوډۍ به په لیسهء مریم کې درباندي وخورم.

دوی لا ډوډۍ خوړله چې زه د باندې ووتم. هوټل ته مخامخ د

زرگرانو دوکانونه وو.

بشاپېړۍ ته مې د سرو زرو گوته واخیسته، لور ته يې وړوکې

غاړه کۍ.

چې بېرته میکرویانو خوا ته تلو، دواړه خوشحالي وې.

زرمینې غاړه کۍ په غاړه کې اچولې وه. یو وار يې زنځیر ته کتل،

یو وار يې د پتنگ په بڼه جوړ شوي زر ته. خوله يې موسکه

موسکه کېدله.

مور يې وويل: گوره! چې پلار دې يې درنه ونه وينې، ښه.
کور ته يې ورسره لاړم.
زرمينې ته خوب ورغی.
چای مې له ښاپېرۍ سره پر پالنگ وڅښه.
ساعت وروسته لامېدلی راووتم.
موټر مې هم مينځلو ته ودراره.
د مولانا صاحب زنگ راغی: بچیه، چېرته يې؟
راياد مې شو چې ما ته يې د يوې هفتې ويلي وو. ومې ويل: جلال
آباد کې يم.
- دا شور د سه شي دې؟
- د بهسودو له پله سره يم. د موټرو آوازونه دي.
- شابه چې رانه شې.
- بې غمه اوسه، مولانا صاحب.
موټر مې په يوه سراي کې ودراره. پخپله د تره کره لاړم. له لارې
مې يو څه چای، بوره، گوره، غوړي او وريجې راسره واخيستي.
پېره موده وروسته ورتلم. د طالبانو په حکومت کې چې يو وار
تللی وم، بيا خدای زده چې مولانا صاحب څنگه خبر شوی و. ما
ته يې کره چې څوک به په ځان نه خبروې چې دلته يې. تره ته
دې ووايه چې بېرته لاهور ته ځم.

مولانا صاحب راسره منلي وو چې وخت په وخت به د خوړو مرسته ورسره کوي. چندان تره خو مې ولله که و خو زړه مې يې په بښځې او بچيو سوځېده.

دا وار چې ورغلم، قدر مې لا زيات شوی و. همدا چې تينداره مې خبره شوه، د حويلۍ وره ته يې رامنډه کړه. پر مخ يې ښکل کړم. لوبو زامنو ته يې وويل: هلې، د لالا له لاسه مو کڅوړې واخلي چې ستړی به وي.

دا مخته روانه شوه. د کوټې په بر سر کې يې پر يوې نيالۍ بالښت ورسم کړ. گردونه يې په لاس سره وڅنډل.

کور يې يو څه بدل شوی و. دېوالونه، کرکۍ او درې يې رنگ شوي وو. چت ته يې چينايي مسطح ورکړې وه. کرکيو ته ښيښې اچول شوې وې.

يوازې د دوی کور نه و بدل، په کوڅه کې چې تېرېدم هر څه بدل وو. د کوڅې غولۍ کانکرېټ شوی و او تر پخوا را ته لوړ ښکاره شو. د کوڅې د سر دوکان نوی شوی و. هغه زړه لرگينه دروازه او د خامو خښتو دېوالونه يې نه وو، پر ځای يې سم کانکرېټي دوه منزله تعمير و. لاندې لوی دوکان چې الماری او ويټرينونه يې ښه پک ښکارېدل. په څنگ کې يې درملتون و او پاس په دوهم منزل کې يې د ډاکټرانو معاینه خانې.

د کوڅې اکثره کورونه دوه او درې منزله شوي وو او د پخوانو وړو دروازو پر ځای لويې لويې اوسپنيزې دروازې چې موټر په کې تېرېدای شي، لگول شوې وې.

په کوڅه کې څو ماشومان مخې ته راغلل. پاکې نوې جامې يې وې. غوړ غوړ مخونه يې وو او هر څوک چې به مې ليدل، مست او خوشحاله به راته ښکارېدل.

د اکا اولادونه هم غټ شوي او هم مزي شوي وو.

تيندارې مې چای راوړ.

په لور باندې يې غږ وکړ: وه نجلۍ! دا ميراث مری لږ ټيټ که چې سړی خبرې واوري.

لور يې په ريموټ د ټلويزيون غږ راټيټ کړ.

تيندارې مې دعا راته وکړه. ويې ويل: خدای دې ارمانونه پوره که زويه! هغه د طالبانو په پاچهۍ کې چې راغلی وې نو زموږ حال خو دې ليدلی و. بيا ته چې پسې ولاړې، د مولانا صېب کسانو د ډوډۍ دوه کارټونه راته راوړل. دلته موسسو نانوايانو ته اوږه او پيسې ورکولې چې ډوډۍ پخې کي. موږ ته يې دانه په زر روپۍ راکوله، ښې غټې ډوډۍ به وې.

تيندارې ښی لاس په هوا کې او چپ لاس يې له ښي مټ سره ونيو، ويې ويل: دومره دومره ډوډۍ به وې. په هر کارت به يې شپږ شپږ ډوډۍ راکولې. زموږ خو نو شپږ ډوډۍ بس وې، شپږ نورې به مو په پنځه پنځه زره خرڅولې. په هغو پيسو به مو چای او

گوره او نور شيان اخيستل. مولانا صېب به کله کله څه غوري او وريچې او لوبيا هم رالېږل. خدای دې ورسره ښه وکي.

ومي ويل: آمين! استاد مې ډېر ښه مسلمان دی. ساعت ته مې وکتل، لمانځه ته لږ وخت پاتې و. اودس مې بايد تازه کړی وای.

تشناب ته ورغلم. عصري تشناب يې نوی جوړ کړی و. غولي او دېوالونو ته يې کاشی ورکړې وې. کموډ او دستشوی په کې لگېدلي وو. په نل کې اوبه راتلې. د دست شوی په هېنداره کې مې ځان ته وکتل. ځان هم را ته غور غوندې ښکاره شو. تازه وم. کوڅه مې په ذهن کې تېره کړه، د هغو پخوانيو کنارابونو هېڅ درک نه و. په يوه کور کې مې هم هغسې کناراب ونه ليد. د خلکو ژوند ښه شوی غوندې و.

تره مې په کور کې نه و. ښځې يې وويل چې د شپې په يوه موسسه کې چوکيداري کوي، د ورځې بيا دوکان کې کينې. د کوڅې په بل سر کې يې د پرچون دوکان کړی و. څه کم اته بجې وې چې ډوډی تياره شوه. ښې وريچې يې د چرگ له زېمې سره پخې وې.

د تيندارې راپام شو چې د چرگ په غوښه مې ځکه نه ده کړې. ويې ويل: زويه، ونيسه کنه دا غوښه ورسره خوره.

- دا به نو حلاله وي؟

- ولې به نه وي؟

- ته څه خبره يې چې په اسلامي طريقه ذبح شوي دي که نه؟ دا چرگان خو د خارج نه راځي. په ماشين يې سرونه غوڅېږي. نه څوک پرې الله اکبر وايي، نه ښه نه بد.
- اکاناوې په خندا وويل: خدای مې دې نه گناگاروي، زه خو چې هر شی پخوم، په بسم الله يې پخوم. نو که هلته چا خدای نه وي ياد کړی، زه خو يې يادوم.
- ومې ويل: په دې خبرو نه کېږي. د مال د حلالولو شرط دی چې الله اکبر به پرې وايي.
- هماغه لورکی يې چې مخکې ټلويزيون ته ناسته وه، وويل: د قصابۍ په غوښې نو څه ايتبار. سړی څه پوهېږي چې چا ورباندې الله اکبر ويلي دي که نه؟
- خود به يې ويلي وي. قصاب خو څه کافر نه دی.
- نه، هسې وایم که يې د ياده وتلي وي نو سړی څه پوه شي.
- په زړه کې مې وگرځېدل چې ته يې قد ته وگوره او خبرو ته يې وگوره. مکتبۍ ده کنه.
- ومې ويل: اودس په شک نه ماتېږي. دا چرگان خو معلومداره دي چې د کافرانو د ملکونو نه راځي.
- نو د دې په کارتن يې هم حلال ليکلي دي. ولې به شک ورباندې کوو.
- تيندارې خپلې لور ته سترگې برگې کړې، هغه غلې شوه.

تیندارې وویل: کاشکې پوهېدلای، تا ته به مې ژوندی چرگ
اخیستی وای. کلونه پس د موږ کره راغلی یې.
ومي ویل: پروا نه کوي.

زه خو هسې هم موږ وم خو هغې گومان کاوه چې خپه شوی یم.
د شپې مې عجیبه خوب لیده. له مولانا صېب سره موټر کې ناست
یم. زه جلو ته ناست یم، دی مې څنگ ته. کم سوری پوخ سرک
دی. داسې را ته ښکاري لکه د قرغې له بند نه چې د پغمان خوا ته
ځي. دغسې روان وو چې ناڅاپه مولانا صاحب راباندې غږ وکړ:
پام کوه، پام! دا نو سه بلا ده؟

گورم چې پر سرک د چینجي غوندې یو شی اوږد غځېدلی پروت
دی. له رنگه شین خو په سټه غټ. ته وا د ملخ نیکه دی.

زړه مې و چې موټر پرې وڅېژوم خو کتل مې چې شی ورو ورو
غټېږي، غټېږي. اول د کپشپ قدره وي، بیا د تمساح په اندازه شي.
دغسې لا پسې غټېږي او لوړېږي. دایناسور ورنه جوړېږي. یو دم
خوله خلاصوي. نژدې وي چې موږ له موټر سره له ستوني تېر
کړي.

ژر مې موټر رپورس کړ. د بلا خوله دومره لویه وه لکه د ماهیپر
د ټونل خوله.

خو ښه وه چې بلا ډېره درنه وه. ژر ژر خوځېدای نه شوه.
د موټر مخه مې وگرځوله. اکسلېټر ته مې لټه ورکړه. چې ښه لرې
شو، موټر مې سوکه کړ.

له يو چا مې پوښتنه وکړه چې هاخوا ته بله لاره نشته.
ويي ويل: ولې نه، دغسې لنډ راتاو شه، ښي لاس ته د کورونو په
منځ کې لاره ده.
سبا مې تر مازديگره پورې چورت واهه چې د دې خوب تعبیر به
خه وي خو ذهن ته مې څه نه راتلل.
له تره سره په دوکان کې ناست وم. سرمايه يې ډېره زياته نه وه
خو گوزاره يې پرې جوړه وه. مازديگر يې دوکان بند کړ. د دخل
پيسې يې وشمارلې، پنځه دانې يوازې زرگونونه په کې وو.
د کارته نو تر سړکه ورسره لاړم.
ده يو ژوندی چرگ واخيست. په دوکاندار يې حلال کړ. چرگ يې
زوی ته ورکړ چې کور ته يې يوسي. پخپله نوکرۍ ته ولاړ.
څلور شپې ورځې مې د ده په کور کې تېرې کړې.
د مولانا صېب زنگ راغی چې راځه نو.
تيندارې ته مې پنځه زره افغانۍ ورکړې چې ماشومانو ته جامې
وکړي.
د تگ په وخت کې مې ورته وويل: دا نجونې دې مکتب نه وباسه،
بې لارې کېږي. دلته لنډ، کور ته نږدې مدرسه لرئ. ولې يې
مدرسې ته نه لېږئ.
هېڅ يې ونه ويل.
چې روان شوم، غږ يې راباندې وکړ: زويه، کله کله راځه. خپل
کور دې دی.

هغوی ته مې ويلي وو چې بېرته لاهور ته ځم چې سبقان مې پاتې دي.

د هوتخېلو په جومات کې مې مولانا صېب وليد. له لرې يې راته وخنډل او غېږه يې خلاصه کړه.

نوي سپينې جامې يې راکړې: واله بچيه، کاتن والا دې. دا مې خاص تا له د سعودي نه راغوختې. د کابل د گرميو چاره به درله وکي.

دوه ښايستوکي ځوانان ورسره ناست وو. ويې ويل: دې ملا صېبانو له مو اوس اوس پگړۍ تړلې. مېرانشاه کې يې مدرسه ختمه کړې.

نرۍ ږيرې، سپين مخونه. ما ته د بل ځای ښکاره شول. همداسې و. نجم الدين د تخار و، ضياءالحق د بدخشان. فارسي خو يې هسې هم خپله ژبه وه خو پښتو او اردو يې هم ډېره ښه زده وه. داسې وزيرواله پښتو يې ويله چې ان زه پرې سم نه پوهېدم. د شپې مو تر ناوخته مجلس کاوه. ښه مجلسي هلکان وو. سهار بيا مولانا صاحب راته وويل چې دوی په کابل کې بلد نه دي او ته به يې په ښار کې درسره گرځوې.

چېرې چې اوسې، هلته هر څه درته عادي ښکاري خو که څوک له بل ځايه ورته راشي نو داسې څه په کې ويني او داسې خبرې درته کړي چې بيا به له ځان سره وايي: «امممم. دا خو رښتيا وايي نو ما ولې په دې سترگه نه وو ورته کتلي.»

دا څو کاله مې په کابل کې وخت تېر کړی و او له هر څه سره یې عادت شوی وم خو نجم الدین او ضیاءالحق داسې نه وو. د غازي ستېدیم خوا ته روان وو. د فوټبال له ستېدیم سره، له یوه بس څخه په ورزشي جامو کې یوه ډله پېغلې نجونې راکښته شوې.

نجم الدین وویل: ای بر پدر مو لعنت شه په دې کفري کارونو! ضیاءالحق وویل: لا حول ولله! ته یې تیونو ته وگوره چې بوټ بوټ راوتلي دي.

نجم الدین ورغبرگه کړه: عمداً یې هلکانو ته ښيي چې شهوت یې وپارېږي. ورته گوره! تنگ تنگ پتلونونه یې وگوره چې کوناتي یې ترې وتلي دي.

ما په ټلويزيون کې او دې خوا ها خوا ورزشکارې نجونې ډېرې لیدلې وې خو دا اول ځل و چې دې شي ته مې ورپام شو. دوی رښتیا ويل.

تر غرمې پورې مې نیم کابل ورباندې وکوت. دوی به په هر ځای کې داسې بدعتونه او داسې نارواوې لیدلې چې ما هر وخت لیدل خو په دې سترگه نه.

غرمه مې جومات ته ورسول.

جماعت نه وروسته، مولانا صاحب راته وویل: گاږی دې همدقلته ودروه. هن دا چاپي واله، هغه ترک ویني.

په لاس يې د سرک پورې غاړه کې ولاړې لارۍ ته اشاره وکړه:
ترک چالان که، میکرويانو له يې بوزه. د مسلخ په خوا کې چې
هغه ناتمام بېلېښک دي، هماغلته يې ننه باسه.
په لارۍ کې سمېنت بار وو.

پوښتنه مې وکړه: مولانا صاحب! دې سره څه کوي؟
ويي ويل: هلته چې ورسېدې بيا به پوی شي. هله نو ورزه له
خيره؟

موټر مې روان کړ. له درانه تگ نه يې معلومېدل چې ډېر درانه
شيان پرې بار دي.

د بېلېښک شاوخوا ته په شين ټوکر پوښلي جالۍ گرځېدلې وه.
چوکيدار زما انتظار کاوه. چې څنگه ور ورسېدم، د بېلېښک مخې
ته ولاړ و او د موټر په ليدو يې ژر دروازه بېرته کړه.
ورننوتم.

چوکېدار په بېړه ور بند کړ. کړکۍ ته رانږدې شو. ويي ويل: د
موټر مخه وگرځوه. ليورس راشه.

د موټر شا مې د بېلېښک پوريو ته برابره کړه.
پنځه - شپږ تنه ځوانان له بل چته راکښته شول. د موټر له شا
څخه يې د سميتو بوجۍ لاندې وغورځولې. د سمېنتو بوجې يې
سر په سر سره کېښودې او پورۍ يې ځنې جوړه کړه. چې گورم
د موټر په دواړو خواوو کې د سمېنتو د بوجيو دوه دوه قطاره
لکه دېوال ولاړ دی او تر منځ يې ځای خالي دی. د بوجيو پر سر

يې لرگي او درې اچولې وې او د ډرو د پاسه سمېنت خو لاندې
ټوله وسلې. پي کا، راکټ، د مرميو صندوقونه، لاسي بمونه ...
دوی د وسلو او مرميو په خپږولو بوخت شول. چوکېدار راته کړه:
ستا کار تمام دی. ورځه له خیره.

لارم. د هوتخېلو په یوه هوټل کې ډوډی ته کېناستم. ډوډی مې
تمامه کړه، چای مې څښل چې د میکرویانو له خوا د ډزو غبرونه
راغلل.

د باندې ووتم. ډزې د میکرویانو د پله له خوا کېدې.
دوې امریکایي هیلې کوپټرې د میدان له خوا راغلې.
بېرته هوټل ته ورننوتم. د هوټل په ټلویزیون کې خبر راغی چې
وسله وال کسان یوه ناتمام بېلډینگ ته ننوتی، د امریکا پر سفارت
او د ایساف پر قوماندانۍ ډزې کوي.

د مولانا صېب زنگ راغی: بچو سه شوې؟
ورغلم. بیا یې پر شا وټپولوم: اوس به د غازیانو کاروایي گورې.
سه به گورې؟ د غازیانو کارروایيیي. شل - پنځه ویششت
امریکنان یې مردار کړي دي.

ومي ويل: د زړه نه؟

- خود. راشه چې درله خکاره یې کم.
کوټې ته ننوتو. کمپیوتر یې چالان و. له یوه لوړ ځایه لاندې
ځایونه ښکارېدل. د ډزو پر له پسې غبرونه وو.
د الله اکبر، الله اکبر نارې وې.

هله لري يو ښايسته بېلېنگ ښكارېده.

په غولي كې يې څو كسان پراته وو. تصوير رانږدې شو. دوه

سرتوري ښځې په پتلونونو كې پرمخې پرتې وې.

څو امريكايي عسكرو مخامخ پزې وكړې، ته وا چې د كمپيوټر

له شا څخه موږ ولي. دوه نور يې په منډو د پرتو ښځو خوا

ته ورغلل. په همدې وخت كې دوى هم دواړه ولگېدل او

ولوېدل.

مولانا صېب چيغه كړه: الله اكبر. دوه نور يېم ور له مردار

كړل.

پوښتنه مې وكړه: دا كوم ځاى دى؟

په موسكه خوله يې وويل: خو همدا دې كنه، د امريكې

سفارت.

ومي ويل: دا څنگه ستا په كمپيوټر كې ښكاري؟

ويې خندل: ههههههه، بچو! هلته مو كېمره لگولې ده. هر سه

په انټرنټ كې به راه راست راځي. دغه دې خوا ته بېلېنگونه

وينې؟ دا د ايساف والا دي. اوس به وگورې چې سنگه ورنه

درز باسي.

په كمپيوټر كې كله د سفارت تصويرونه راټل، كله د ايساف،

كله د ميكرويانو د سړك او بلاكونو. له هرې خوا پز و پوز

روان وو.

ښاپېړۍ مې راياده شوه. د هغې کور هم په ميکرويان کې و.
خدای دې خير کړي. زړه کې مې سل خبرې تېرېدې. هسې نه چې
خدای مه کړه د هغې کور ولگېږي. خدای دې نه کوي.
مولانا وويل: بچو، سه سوچ کيې؟
ومي ويل: هېڅ. لږ سترۍ غوندې يم.
ويي ويل: ورزه نو ته دې دمه جوړه که.
په دې څلورو ورځو کې مې دوه درې ځله ښاپېړۍ سره په
تيلفون خبرې کړې وې خو تر دې مې زرمينه ډېره يادېدله.
خدای زده چې ولې مې يو ناڅاپه وړپام شو.
دا د مور غوندې جادوگره وه. سحرگرې سترگې يې وې، اثرناکې.
زړه يې رانه وړۍ و. حيران وم چې څنگه يې راخپله کړم.
يوه ورځ مې ښاپېړۍ ته وويل: زرمينه به رضا کوي گنې هغه لوڅ
عکسونه به دې مېړه ته وښييم.
خو شېبې لکه بوت غلې پاتې شوه. ان يې سترگې هم نه ځمبلې.
دغسې مخامخ يې راته سترگې نيولې وې. بيا يې په آرامۍ سره
وويل: نه، دومره ناځوانه به نه يې.
- قسم دی چې ورښکاره به يې کم. دوکان يې را معلوم دی.
تر لاسه يې ونيولم. ويي ويل: راځه ناځوانه! زه به جوړه درسره
لاړه شم. ناځوانه!
حاجي مې وليد چې له جوماته راووت. د ښاپېړۍ مېړه يادوم.
ما هلته څه کول؟

دی د کور خوا ته روان و. زه هم ورسره روان وم. لمر څرک وهلی و.

د لمر تټې سپینچکې رڼا ته د بلاکونو په دهلیزونو کې د بلو څراغونو رڼا لا پوره تته او ژېړبخونه ښکارېده، لکه د ملامت او شرمېدلي سړي مخ.

حاجي ورو ورو روان و او له هر گام سره یې امسا پر مځکه لگوله. تر شونډو لاندې یې تسبیح ویله «استغفر الله، استغفر الله، استغفر الله». یا به یې په زړه کې ویله خو ما اورېدله.

- حاجي په خیر راغلي.

حاجي له غږه وپېژانده چې د مخامخ کور گاونډی یې دی. بې له دې چې ورته وگوري، ویې ویل: خدای دې وبخښه. گاونډي غاړه تازه کړه، ویې ویل: حاجي گله! یوه خبره مې درته کوله.

- وایه کنه.

- اممممم. هسې ما وې ته چې نه یې، واړه دې هم چېرې تللي وو که څنگه؟ هېڅ غږ و غوږ یې نه و.

- هو. جالبات ته تلي وو. په قریبانو کې یې مری شوی و. گاونډي نارې تېرې کړې. څو گامه چوپه خوله روان و. بیا یې وویل: رښتیا یوه بله مې کوله.

حاجي ودرېد. مخ یې ده ته واړاوه. سترگو ته یې ځیر شو.

گاوندې په ټيټ غږ وويل: ولله څه ووايم نو. خلك درپسې خبرې كوي. وايي دى چې په دوكان كې وي، يو ځوان يې كور ته راځي.

اوه! دا څه اورم؟ هغه خو زما خبره ورته كوله. دا څنگه زما په مخكې دا خبره كوي؟ نو ما ته ولې گوته نه نيسي چې دغه ځوان دې كور ته راځي؟

حاجي په ملامتوونكو سترگو گاوندې ته وكتل.

گاوندې سترگې ورنه واړولې.

حاجي په چوپه خوله نېغ ورته كتل.

سړي اېخوا دېخوا وكتل. بيا يې د حاجې سترگو ته وكتل. ژر يې سترگې كښته واچولې.

حاجي وويل: ظالمة! همدا اوس د جومات نه راووتې. تا خو ماشالله سبقم ويلي. ته خو پوهېږې چې د بهتان گناه څومره ده؟ ولې په خلكو باندې بد گومان كوي. هغه څوك چې ته يې يادوي هغه مې د باجه زوى دى. پوه شوې كنه؟

اوه!

دا يې لا بله. نو دى په هر څه خبر و او هسې يې ځان ناگاره اچولى و. او څه ښه پلمه يې جوړه كړه. زه يې د خپل باجه زوى وبللم. حيران وم چې گاوندې ما څنگه نه ويني؟

ځاوندې د خواخوږۍ په انداز وويل: ته وگوره، دا دله گان هسې
لگيا دي. هي هي نو! خير دى ته مه خپه كېږه. ما ويل خبر دې
كرم چې خلك دې پسې شا داسې خبرې كوي.
- خير يوسې. هر چا ته دې خداى انصاف روزي كي. د هر
چا خولې ته خو برغولى نه شو نيولى.
- ولله چې رښتيا وايي. خلك خپل هېڅ كار و بار نه لري،
هسې په نورو پسې خبرې كوي. رښتيا دا هلك مو پخوا
نه و ليدلى. د كوم باجه زوى دې دى.
- ته يې نه پېژنې. مور و پلار يې مړه دي. دى لا بيخي
وركوتى و چې يتيم شو. تره لوى كړى دى. دا څو كاله په
پاكستان كي و.

دواړه د بلاك په دهلېز ننوتل. پر زينو چې ختل، ځاوندې وويل:
حاجي گله! چې د ما نه يې ونه گنې.
حاجي ودرېد. ستمى يې كېده. څو وارې يې ساه سمه كړه، بيا يې
وويل: نه، نه. په تا مې باور دى. ځاوندې خو لكه ورور وي. ورور
نو كله داسې كار كوي.
ځاوندې وويل: راځه ناشته د ما سره وكړه.
حاجي د خپل اپارتمان د وره په قلف كې كيلى وڅرخوله. ويې
ويل: كور دې ودان.

چې ور يې پرانيست، د سرو کړيو زېرو غوړيو وړم مو په سپړمو
ولگېد.

ورننوت.

ښاپېرۍ له پخلنځي څخه غږ وکړ: راغلې په خير؟ هگۍ درته څه
رقم پخې کړم؟ ستاره يي، که بل رقم؟

حاجي لويه ساه واخيسته، ويې ويل: نه يې خورم.

کوټې ته ور ننوت. امسا يې له وره سره پر دېوال تکیه کړه. چې
څنگه کېناست، غږ يې وکړ: ما ته يې واپشوه.

نوزه چېرې وم؟ ده نه لیدم، گاونډي يې نه لیدم، خو ما هر څه
لیدل، هر څه مې اورېدل. هسې نه چې زه دی وم یا مې روح د ده
په کالبوت کې ننوتلی و.

د زېرو غوړو وړم تېرو وختونو ته یووړ.

د واده د شپې په سبا يې مور په زېرو غوړيو کې هگۍ پخې کړې
وې او په پتناسه کې يې د دوی کوټې ته راوړې وې.

اخځنځ! څه دوزخي شپه يې تېره کړې وه.

ده ته خو ځان له پخوا نه معلوم و خو ښه خبره دا وه چې بل
څوک پرې نه پوهېده. اوس يې نو ښځې ته هم هر څه ور معلوم
شول.

بده يې لا دا چې په زړه کې يې ورتېر شول چې ناوې يې په پټه ورته پسڅېږي. ورپورې خاندې.

کاش مور يې خبره منلې وای. د څلوېښتو کلونو و چې دسمال يې ورته راوړ. پوره شل کاله يې مقاومت وکړ خو په آخر کې يې مور خپل کار وکړ. مور به هر وخت ورته ټينگه وه چې څوک درته وکړم، څوک دې خوښه ده. خو ده به ويل چې نه يې غواړم.

مور يې ويل: شکر تجارت دې شته، خپل کور لرې نو دا دومره جايداد به چا ته پرېږدې؟ ولې يې په لوی لاس ميراث کوې؟ ده به ايلې بهانې کولې.

خو مور يې يوه ورځ خپل کار وکړ.

دی بېخي ناخبره وو چې د ښاپېرۍ دسمال يې ورته راوړ. او ده نو نور انکار نه شو کولی.

واده يو غم، اولاد پيدا کول بل غم.

په هره مياشت کې چې به د ښاپېرۍ جامه شروع شوه، مور به حاجي ته ويل چې ولې دې ښځه ډاکټر ته نه بيايې، علاج يې ولې نه کوې. سبا به مړه يم او د لمسي ارمان به مې گور ته وړی وي.

آخر يوه شپه حاجي په ټيټ سر ښاپېرۍ ته ودرېد: گوره! ما خو واده نه غوښت. مور را ته په زوره وکړې. زه خو د خدای په غضب ککړ يم خو ته خپله چاره پخپله وکه. زما د خوا در ته اجازه ده. خو قول راسره وکه چې دا راز به چا ته هم نه وايي.

ڀاڻپريءَ ۾ ٺاهيلي انداز را ته وييل: ناڻواڻه! وڏي ليدل؟ شل ڪاله
مڻي دغه راز پٽ ساٿلي و خو تا ٻي لوظه ڪرم. اوس به حاجي ته
۾ ڪومو سترگو گورم؟ ڊپر ناڻواڻه ٿي، ڊڀڀڀر.

پر حاجي مې زړه خوږېده. څومره سخته ده چې سړی دې داسې خبره وکړي. په خپل کار پېښمانه وم. د ښاپېرۍ سترگو ته مې وکتل. غوسه نه وه، خو خپه وه، سخته خپه. خو کاش غوسه وای. ويې ويل: زما و د تا نو نوره نه کېږي. زه د ناځوانو سره نه جوړېږمه. يو وار مخکې دېم ناځواني کړې وه خو ما ويل څه خیر دی په ناپامۍ کې به ورنه شوی وي خو دا وار.

اسویلی یې وکینن: ااااا! نور مو سره نه کېږي. څه په مخه دې
نه شه!

عذر مې ورته وکړ. توږې مې وایستې. یاسین شریف مې له جېبه وایست، لاس مې پرې کېښود، قسم مې وکړ چې بیا به داسې بد نه کوم.

خو ښایېری نوره نه یخلا کېده.

ولي مي داسي وکړل؟

او بل وار مې څه کړي وو؟ دې ويل يو وار مخکې دې هم
ناخواني کړې وه. کومه ناخواني يادوي؟ هغه په بلا وهه خو دغه
اوسنۍ ناخوانۍ به دې څنگه شی؟

حان ته مي زيارتي ڪرلي.

را نه ولاره.

یوازې پاتې شوم.
د موټر جلو ته کېناستم.
موبایل مې له جېبه را وایست. زنگ مې ورته وکړ.
ټیلیفون یې بند و.
لاس مې د موټر پر کیلي اېښی و خو د چالانولو متره یې را کې نه وه.
څه وکړم؟ چېرته لار شم؟
ځمکې ځای نه راکاوه. ساه مې ډوبه وه. پر سینه مې دروند بار پروت و. هېڅ شي خوند نه راکاوه.
«ناځوانه!» «ناځوانه!»
دې کلمې را نه لاس نه اخیست.
رښتیا مې لویه ناځواني کړې وه، نو دا مې حق و چې د «ناځوانه» کلمه مې دې همداسې وځوروي.
موټر مې چالان کړ. فول اکسلېټر مې ورکړ.
د تیرونو کغهار یې شو.
مخې ته مې لارۍ روانه وه.
موټر مې پسې تېز کړ.
نیت مې و چې تر لاندې یې ننوځم او هر څه ختم کړم.
موبایل ته مې زنگ راغی.
خدای دې وکړي چې ښایېږی وي.

اکسلېټر مې پرېښود. موټر لږ څه سوکه شو. گېر مې را کم کړ.
موټر چې ورو شو، د سړک څنگ ته مې ودراره.

موبایل مې پر له پسې زنگونه وهل.

مولانا صاحب و. ویل یې چې زر راشه په کار مې یې.

ورغلم.

ته وا بزرگ دی. وار له واره یې پوښتنه وکړه: جي سنگه چل دې؟

دومره خفه مې کله هم نه وې لیدلې. ولې خفه یې؟

ومې ویل: نه یم.

- خو سترگې دې داسې نه وایي. په عاشقي کې هم گیلې

وي هم جنگونه جانانه. هههههه. دنیا به سه وي او

عاشقي به یې سه وي؟ گوره بچو! حال را ته ووايه. سه

شوي دي؟ هن؟

- دنیا نه مې زړه تور دی. مرگ غواړم.

- خه خه، نووو خبره داسې ده. د خاپېړۍ سره خو به دې

ورانه شوې نه وي؟

په زړه کې مې تېر شول چې دی نو څنگه خبر شوی. لکه بزرگ

چې وي. دا اول ځل نه و. څو وارې داسې شوي دي چې ما ورته

خبره نه وې کړې خو دی پرې خبر وي.

ویې ویل: گوره بچو! ته یې مه وایه خو زه پوهېږم.

ټوله کیسه مې ور ته تېره کړه.

له لاسه يې ونيولم. کوټې ته يې بوتلم. ور يې پورې کړ. کوټه کې تياره شوه.

ويې ويل: خه نو! ته که حورې وگورې نو بيا به سه کيې؟ هن؟ دا خاپېرۍ ده که سه بلا ده، د دې او د حورو مقابله خو نو کله هم نه شې کېدی. دنيا به سه وي، خزې به يې سه وي او خوند به يې سه وي. اصلي خوند خو په جنت کې وي. چرته وي؟ په جنننت کې وي.

هلته په جنت کې بس جانان به وي، مزې به وي
خکې پېغلې حورې او غلمان به وي، مزې به وي
زه غلی وم.

ويې ويل: د تا يادېگي چې ما در ته ويلي وو چې زما شفاعت به هم همدا ته کوې؟ يادېگي دې که نه؟

- هو. يادېري مې.

- ولې مې دقه خبره درته کړې وه؟ په دې چې د تا په تندي

کې مې د جنت نور وليدو. تندي مې دې هماغه وخت کې
چپ کړو که مې نه کړو؟

- بالکل. په تندي دې بڼکل کړم.

- بس نو. ما ته معلومه وه چې ته به يو ورز افضل الجهاد

کوي او د شهادت درجه به گټې، جنت له به ورځې او بيا
به د ما شفاعت هم کوي. الله تعالى په سورة المحمد کې،
قربان يې شم، فرمايي چې: «ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ»

مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ ۖ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ
 اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ» يعنې كه الله تعالى وغواړي د
 كافرانو نه غچ اخلي خو غواړي چې تاسې له يو بل سره
 په امتحان كې واچوي او سوک چې د الله په لاره كې وجل
 كېځي الله به يې اعمال هېسكله نه ضايع كوي.

ځان را ته تكره ښكارېده. د فخر او غرور نړۍ احساس را كې
 پيدا شوى و. لكه څوك چې په امتحان كې كامياب شوى وي.
 هغه شېبه مې سترگو ته درېدله چې د خداى په امتحان كې
 كامياب يم او خداى پاك مې نازوي.

مولانا صاحب وويل: ته يې نه وينې خو قسم په رب دى چې دغه
 اوس ستا له جبين نه نور راوړي نور. سه راوړي؟ نووور
 راوړي. دغه كوټه يې داسې رڼه كړې ده لكه زر سراغونه چې په
 كې لگېدلي وي. سو سراغونه؟ زرررر سراغونه. هله نو. همدا يې
 موقع ده. داسې كار وكه چې هم گناهونه دې پاك شي او هم د
 جنت حورو له ورسېږي. داسې حورې چې يو وار ورسره
 كوروالايي وكې، د دنيا ټولې خزې او جونې او ټول خوندونه به
 در نه هېر كې. سه به كي؟ درنه هېبېر به يې كي. كه يې خوند
 وسكې، په ځان به غوسه شې چې مړه ولې لس كاله مخكې ور له
 نه راتلې. ځان له به وايې چې ولې مې هسې خوشې چټي په دنيا
 كې جوند وكو. د حورې داسې خوند دى چې ويې گورې، بيا كه
 دغه خاپېرى ده كه سه بلا ده، هغه كه پېغله هم شي، نه به يې

غواړې. او ولې به یې غواړې؟ تا ته خو دوه اويا حورې مقررې دي. سو حورې مقررې دي؟ دوه اويا.

څه چې ده ويل، زما سترگو ته درېدل. ځان مې د دوه اويا حورو په منځ کې لیده.

پر اوږه یې لاس را کېښود، وېې ويل: نو داسې سه وکه چې خرما هم ده، ثواب هم.

بې له دې چې ور وگورم، ومې ويل: څنگه؟

- استشهد! رسول اکرم صلی الله علیه و سلم فرمايي چې

أَشْرَفُ الْمَوْتِ قَتْلُ الشَّهَادَةِ

هر څه تیار و. د یوه ټوښس موټر کیلي یې راکړه.

موټر مې رهي کړ. موټر داسې دروند و لکه د لارۍ بار چې دې په کې اېښی وي. چې څومره رېز مې ورکاوه، موسم یې نه اخیست.

د پل چرخي په سرک روان وم. د میکرویان له څنگه چې تېرېدم، د ښاپېرۍ د بلاک خوا ته مې وکتل. په زړه کې مې وویل: د رنډۍ لورې! ما پسې به ارمان کوي.

له لرې د امریکایانو کتار راښکاره شو.

ورنډې شوم.

نیم کتار تېر شوی.

اکسلېټر مې ټینگ کړ. شټرینګ مې چپ ته تاو کړ. بټن مې ټینگ کړ. گړز شو ...

له شا څخه مې د زگیروي په شان آواز واورېد: «ناځوانه!»

د غږ لوري ته مې وکتل. څوک نه وو.

له بلي خوا چا په لوړ غږ ناره كړه: ناځواللله! نه!

ناري انگازې وکړې. له هرې خوا د «ناخوانه»، «ناخوانه» غبرونه راتلل.

حَای پر حَای و در بدم. غرونه ورک شول.

روان شوم. هر قدم چي به مي کښنود، له چمنه همدا غږ پورته کيده.

د شیدو د لښتي څنگ ته کېناستم. شرهارو ته یې غوږ شوم. شرهار نه و. بل څه و. غوږونه مې ور ته ځک کړل، ښه ورته ځیر شوم. د شیدو له بهېدو څخه تـت آواز پورته کېده: «ناځوانه»، «ناځوانه»، «ناځوانه»

آوازونه وار په وار سره تېز شول، چيغي شوې، فرياد شو.

پاڇېدم. منډه مې کړه خو خلاصون مې ځنې نه و. د ونو له پانو، د گلونو له عطره، د هوا له چلېدو، له ځمکې، له آسمانه، له لمر او سمندرې بس همدا غرونه راوړېدل: «ناځوانه»، «ناځوانه» ...

په غوږونو کې مې ګوتې کېښودې. له ګوتو مې هم همدا کلمه اورېدله.

نه پوهېدم چي چپرته وتبستم. بس منډې مي وهلي.

بده لا دا چې دا ځل پوهېدم چې ولې مې ناځوان بولي. خپله ناځوانی را ته معلومه وه.

د چينې غاړې ته ورغلم. گونډې مې پر ځمکه ولگولې. سر مې
خړېدلی و. نه پوهېدم چې څه ووايم. څنگه بخښنه وغواړم چې
ومي بخښي.

په نرمه غاړه مې غږ ور وکړ: ښاپېرۍ!

چا ځواب را نه کړ.

ومي ويل: ښاپېرۍ! پوهېږم چې غږ مې اورې. خير دی، دا ځل
مې وبخښه!

هماغسې خاموشي وه.

بيا مې وويل: بد مې کړي دي. قسم دی، بيا به داسې نه کوم.
گوره! دا دی غوږونه مې نيولي دي. توبه! توبه! توبه! صحيح
شوه؟

غږ يې نه کاوه.

غږ نه کول يې سخت ځورولم. ان که يې زيارې را ته کولای،
سپکې سپورې يې را ته ويلای، دومره به يې نه ځورولم خو چې
مازي خبرې يې راسره کولای.

توبه مې وکړه، معافي مې وغوښته، نور نو څه وکړم چې رضا
شي؟

کېدای شي چې دلته نه وي. هلته په مانۍ کې د شرابو په حوض
کې به وي.

هلته پسې ورغلم.

د حوض پر غاړه څملاستم. په ځير مې ور وکتل. شراب داسې راڼه
وو چې د حوض تل جوت بشکارېده خو بښاپېرۍ په کې نه وه.
وي به. هغه به په شرابو کې ځان حل کړی وي. چې خبرې ور ته
وکړم، را پيدا به شي.

ومې ويل: بښاپېرۍ مې! خدای ته وگوره، نور مې مه ځوروه. هرې
جزا ته حاضر یم. جزا راکوه خو خپگان دې نه شم زغملی. خیر
دی خبرې را سره وکړه. زیارې وکړه. بد رد را ته ووايه. سپک مې
کړه. دا مې حق دی. خو خبرې دې را نه مه درېغوه!
چوپه چوپتیا وه.

ان زما خپلو خبرو هم په گنبد کې انگازې نه کولې، بېرته نه
راگرځېدې.

کېناستم. چارچاپېره مې وکتل.

بيا مې په زوره ناره کړه: بښاپېرۍ!

گورم چې د مانۍ ټولو ډبرو خولې خلاصې کړې دي او زما خبره
له ستوني تېروي.

د شرابو څاڅکي په چينجيو بدل شوي وو. زما له خولې به چې
خبره ووتله، دوی به پرې حمله وکړه. شل پنځه ويشته اروا وږو
چينجيو به زما د خبرو پر هرې کلمې را چاپېر شول. پر هر توري
به پنځو شپږو چينجيو خوله واچوله. توري به يې ذرې ذرې
کړې.

ما به چې څومره خبرې کولې، چينجي به هماغومره چاغېدل، غټېدل، خولې به يې غټېدې او لا به زما د خبرو په خوړلو کې تکره کېدل.

اوس پوه شوم. ښاپېرۍ چې مې ځواب نه راکوي، وجه يې دا ده چې نارې مې تر هغې پورې نه رسېږي. گنې دومره زارۍ به مې بې اثره نه وای.

پر چينجيو مې بريد وکړ. د لاس په مخ او څټ مې چينجي ووهل.
- ځۍ! ورک شۍ!

چينجيو هوا ته ټوپ کړ. په هوا کې يې زما خبرې وخوړې.
- لرې شۍ! اې خرکوسانو!

څو چينجيو ان زما شونډو ته راټوپ کړل.

لا مې له خولې نه کلمه پوره نه وه وتلې چې دوی يې يو يو توری په غابښونو وچيچل او ويې ژدويل.

نور مې خبرې نه پوره کېدې. چې خبرې مې کولې، بې معنا غږونه ور نه جوړېدل.

چينجي دومره اروا وږي وو چې ان زما پر کنځلو يې حملې کولې. ما به چې هره کنځا وکړه، دوی به خوړله.

په دواړه لاسونو مې له مخې نه چينجي پورې وهل. لکه مچان يا غومبسې چې شړې. خو دوی را نه لاس نه اخيست.

منډه مې کړه.

له مانۍ نه ووتم.

چينجي ورک شول.

ودرېدم. اسويلی مې وکېښ. شا و خوا ته مې سترگې وغړولې.

راون شوم. بېرته د چينې غاړې ته ورغلم.

ښاپېرۍ د چينې په تل کې ناسته وه. زنگونه يې په ټټر پورې

جوخت نيولي لاسونه يې له زنگونو چاپېر کړي وو. سر يې پر

زنگو اېښی و. ويښتان يې د مجنون بېد د څانگو غوندې په هوا

کې څرېدلي وو او دا يې پټه کړې وه.

غږ مې پرې وکړ: ښاپېرۍ!

هماغسې غلې ناسته وه.

- گوره! ومې ويل چې بد مې کړي دي. توبه مې وکړه. نور

مې نو ولې ځوروي؟

ويده خو نه وه ځکه چې ما وليده چې ځان يې نور هم را غونج

کړ.

- يو څه خو ووايه! آخر انسان هو مین، فرشته تو نهی /

انسان نه کړیگا تو خطا کون کړیگا

پاڅېده. زانگه وانگه د هېندارو خونې خوا ته روانه شوه.

ناره مې کړه: ښاپېرۍ! ته و خدای که داسې وکې.

پاس يې را وکتل. سترگې يې نه ځلېدې. غوسې او خپگان تتې

کړې وې.

بېرته يې مخ واړاوه. چابکه شوه.

- ښاپېرۍ مې! گراني! داسې مه کوه!

- هماغسې بې پروا روانه وه. د هېندارو خونې ته ور ننوته.
- چينې ته مې پسې ور ټوپ کړ. سر مې پر کلکې هېندارې ولگېد.
- پر تندي مې څړيکه وشوه.
- د چينې اوبه کنگل شوې وې.
- تندي مې په ورغوي وسولاوه. درد او سوي سره گډ وو.
- سيوري مې را ته کړه: پرېږده چې لاړه شي. دا نو په دومره زارۍ ارزېدله؟
- ومې ويل: خود! ډېره راباندې گرانه ده.
- څه بابا! ولې ځان ورته دومره سپي سپي کوي. داسې رنډۍ په زاريو نه ارزي.
- نه. هغه رنډۍ نه ده. هغه مې ملگرې ده.
- سيوري مې کټ کټ وخنډل. ويې ويل: هسې خو يې نه دي ويلي چې د ميئن سترگې رنډې وي. دا خو يوازې تا سره نه وه جوړه. تا غوندې يې ډېر انډيوالان لرل.
- خو زه تر هر چا ورباندې ډېر گران وم. ما ته يې ډېره مينه راکوله، ډېره زياته.
- هغه د سپي گومان هم درباندي نه کوي، ته وايې مينه يې راکوله. خپل کار يې درباندي سماوه. مېړه يې د کار نه و، ځان به يې په تا سراوه. داسې خبرې کوي چې ته وا بېخي پرې خبر نه يې. دا حرامونې لور يې چې د هغې په

سر په تا باندې نخرې کوي، د هغه ډاکټر لور نه ده چې
دا به يې کلينیک ته ورتله؟
رښتيا يې ويل. کومه بي بي ښځه خو نه وه چې دومره نازونه
کوي. لور يې هم حرامونې. په دواړو کې يې ومنډم له دومره
نخرو سره.
تمه مې ځنې وخته.
روان شوم. گورم چې نور د «ناخوانه» غږ را باندې نه کېږي.
آرامه آرامي وه.
واه! د تمې په پرې کولو کې څومره لوی سکون دی. تر هغه وخته
پورې چې مې ورته تمه وه، يو وار به مې ځان سره ويل چې
زارۍ به مې ومني او بخښنه به را ته کوي، بيا به مې ويل «نه، نه
به دې بخښي» نو ډېر ناقرار وم، ډېر ځورېدم. خو اوس چې مې
لاس ور نه ومينځل، يو دم هوسا شوم. زړه مې ډاډه شو چې
خبره نوره خلاصه ده. لکه د مردار دانې زوه چې وباسې او درد
يې تسکين شي. کله کله ناهيلي هم بلا خوند لري.
خو د ناهيلۍ خوند هم ډېره موده پاتې نه شوه.
روان وم خو په بې خوندۍ کې ډوب. نور نو د ښاپېرۍ يادونو نه
ځورولم خو خوندونه هم را نه تښتېدلي وو.
رښتيا، مخکې له هغې چې په موټر بم کې ځان والوځوم، يوه بله
پېښه هم شوې وه.

زرمينه په پلې سټېشن کې په گېم لگيا وه. زه ورته مخامخ د کوټې په بل سر کې ناست وم.

لاسونه يې په هوا کې خوځول: وا وا! مېشن مې پوره کړ. ورنژدې شوم. د ټلويزيون پردې ته مې وکتل. رنگ رنگ پوکانې پورته خوا تلې. په انگليسي يې څه ورته ليکلي وو. زرمينې وويل: دا ډېر سخت مېشن و، خو پوره مې کړ. ومې ويل: آفرين! پنجه که!

د لاسونو ورغوي مو سره وجنگول.

- يو بل گېم نوی راغلی دی. وايي ډېر ښه گېم دی.

- در ته وا يې خلم؟

مور ته يې وکتل.

مور يې د نه په معنا سر وخوځاوه.

ما زرمينې ته سترگه ووهله.

کله چې يې له کوره وتلم، زرمينې غلې يو ټوټه کاغذ د واسکت په جېب کې را واچاوه.

بله ورځ چې ولاړم نوی گېم مې زرمينې ته ورکړ. رنگ يې وغوړېد. موسکه شوه خو کله يې چې مور ته وکتل، شونډې يې سره ورغلې.

د ښاپېرۍ ورغوى مې په گوتو ټينگ کړ.

را ويې کتل. په سترگو يې وپوهولم چې دا کار مې بايد نه واى کړى.

زرمينه په بله کوټه کې په گېم بوخته وه. ښاپېری تشاب ته ننوته
چې ولامبي.
زرميني ته ورغلم.
په ټيټ غږ يې وويل: پېره مننه!
څنگ ته يې کېناستم.
- خوښ دې شو؟
- پېررررر.
لاس مې پر سر ورتېر کړ.
موسکه شوه.
په دوو گوتو مې يې غومبري ټينگ کړ.
څه يې ونه ويل.
څو ځله نوره مې هم همدغسې ونازوله.
بله ورځ يې چې د گېم مېشن پوره کړ، ورغوي مو سره وجنگول.
بيا مې پر مخ ښکل کړه.
سترگې يې کښته واچولې خو بده پرې نه وه لگېدلې.
لاس مې يې په لاس کې ونيو. گوتې مې يې ونازولې. ورغوی مې
يې ټينگ کړ.
غلي وه.
ورو ورو زړور شوم.
بله ورځ ښاپېری وويل چې ماسپښين به د چا کره ځي او زه دې
يې کور ته نه ورځم.

شیطان وسوسه کړم. را ته ویې ویل چې همدا یې ښه وخت دی.
ورغلم. زرمینې ته مې بل گېم اخیستی و.
د گېم په خاطر یې دروازه خلاصه کړه خو ویې ویل: مور ویلي
دي چې دروازه به چا ته نه خلاصوي.
ومې ویل: پروا نه کوي. هغه دومره زر نه راځي او که را هم شي،
زما په خاطر څه نه در ته وايي.
دا په گېم اخته وه.
ما یې بدن نازاوه. ویښتان، غومبري، مټې، لاسونه.
بیا مې یې ټټر ته لاس ور وړ. رنگ یې سور اوښتی و. ساه یې
تېزه شوه. اول یې په کراره زما لاس پورې وواهه. ما یې څو شپې
اوږدې د گوتو په سرونو کېکاږل.
بیا مې یې ټټر ته لاس ور وړ. دا ځل یې څه ونه ویل.
څو شپې وروسته د دروازې د خلاصېدو غږ شو. لا له ځایه
خوځېدلي نه وو چې ښاپېرئ را ورسېده او په هماغه حالت کې
یې ولیدو.
خبره ورانه شوه.
خو څه به مې کړي وای. ښاپېرئ نوره خوند نه را کاوه. زه لا د
پنځه ویشتنو نه وم او هغه د څلوېښتنو نه اوښتي وه. د مجبورې
ورځې مې ورسره پالنه خو په زړه کې مې یې لور ښخه وه.
خو په هغه ورځ مې دواړه له گوتو ووتلي.

دا څو شېبې مخکې داسې ښه هوسا وم. که مې خوند نه اخیست،
ځورېدم هم نه. خو دا یادونه مې بیا ولې ذهن ته راغلل.
اوووووف!

روان وم خو په بد خوندۍ کې ډوب.
د گلونو وږم داسې ځورولم لکه د اغزیو له څوکو چې ډک وي او
چې بویوم یې په پوزه کې مې چوڅېږي، پوزه مې خېږي.
ته وا هوا د تېزابو له څاڅکو جوړه ده او پوزه مې سوځوي،
ستونی او سږي مې داسې اېشوي لکه د معدې تېزاب چې مری ته
را پورته شي او زړه دې واېشوي.

د چمن پر پستو ډکیو چې به کېناستم، لکه د مېخونو پر انبار چې
ناست يم او غږونه، د مرغیو، د چنچنو، د بلبلو، د کوترو، د
څارویو، د باد او د باران او د اوبو، ټول غږونه بس د تالندې
غږونه وو. هر غږ به مې غوږونه را خوړل.

«د خدای ډېر ډېر ذکر کوه چې زړه دې سکون ومومي!»
د بې خونديو په دنیا کې دا د خوند خبره له کومه راغله؟
چار چاپېره مې سترگې وغږولې خو څوک مې ونه لیدل.
ته را یاد شوې.

وی وی! دا دومره وخت ولې را نه هېر وي؟
پر ما به چې هره سخته راغله، ته به مې یادولې. په تا به ډاډه وم.
څومره ډېره موده تېره شوه؟

وروستی ځل چې مې یاد کړی وي، څه مهال و؟

په نرم گرم ځای کې وم. وینې مې خوراک وو. وینه مې ساه وه. را نه چارچاپېره اوبه وې او زه په کې معلق، لکه په مالوچ کې چې څه را ونغاړې. آرامه آرامي وه، بې غمي وه. مطلق سکون و. ناڅاپه له هرې خوا را باندې زور راغی. چارچاپېره اوبه له هرې خوا را پورې وهل کېدې. درز شو. کڅوړه وچاودېده، اوبه ولاړې او زه په میدان داسې پاتې شوم لکه له عسکره چې وسله او زغره واخلي او د دښمن مخې ته یې ودرې.

بیا له درېوو خواوو را باندې زور کېده. د هډوکو تونل ته یې پورې وهلم او شېبه په شېبه یې لا وړاندې تېله کولم. زه چې په ناز او نعمت پایبدلی وم او کړاو مې نه پېژانده، سخت دردېدلی وم او ته مې هماغه مهال یاد کړی وې.

ستا به یادېږي، که نه؟

ته مې چې یاد کړې، کړاو مې کم شو او شېبه وروسته په بله دنیا کې وم.

همدا سوچونه مې کول او د غږ خوا ته روان وم.

ونې ته ورسېدم. لویه دنگه زړه ونه. هرې څانګې یې بېله مېوه کړې وه. هرې مېوې یې ځان ته وربللم. په هره مېوه کې یې بلا کشش و. د هرې مېوې رنگ تر بلې ښایسته و.

سخت ورته وهوسېدم. د لومړۍ څانګې مېوه مې را وشکوله. خولې ته مې ورله چې په لاس کې مې وچاودېده، منځ یې تش و.

هېڅ هم په کې نه. له چاودلو سره يې رنگ او بڼه هم والوتل او هېڅ ترې پاتې نه شول.

د ونې بلې څانگې ته ور وختم. د هغې مېوه هم همداسې وه. بلې ته، بلې ته، د ونې د ټولو څانگو مېوې مې وازمايلې خو څه ترې بود نه شول.

لوی جماعت په يوه ملا پسې درېدلی و. زه هم ورگډ شوم. ملا «الله اکبر» وويل. گورم چې کلمې ور نه تېښتي. هره کلمه چې يې له خولې څخه وځي، په داسې منډه ځنې تېښتې لکه بندي مرغۍ ته چې د پنجرې ور پرانيږي. خو چېرې؟ په کوم لوري؟ د هېڅ خوا ته!

ملا لگيا شو «الحمد لله رب العالمين...» نورو مقتديانو سرونه ټيټ نيولي وو او سترگې يې په ځمکې پورې ښخې وې او د کلمو منډه يوازې ما ليدله.

«السلام عليكم ورحمة الله» ټولو ښي لوري ته مخ وړاوه. نيمه دنيا مې مخې ته راشنه شوه. وښو د دې کلمو په اورېدو سره مخونه بلې خوا ته واړول. لکه توند باد چې پرې لگېدلی وي. ونو د خپلو څانگو سرونه په غوږونو ورننه ايستل او سرونه يې پر ټټر باندې لږ ټيټ کړل. څارويو د غوږونو پکې راغونجې کړې او د غوږونو سوري يې پرې پټ کړل. ورپځې د سپينو او تورو آسونو غونډې وځغاستلې. د سيندونو او سمندرونو اوبو په يوه ساه

داسې لويې څپې جوړې کړې او داسې په منډه را نه وتښتېدې
چې سپېره تلونه يې رابښکاره شول.

چپ لوري ته مو سلام وگرځاوه. پاتې نيمه دنيا چپ لوري ته را نه
په تېښته شوه. موږ او هېڅ يوازې پاتې وو.

ملا زموږ خوا ته مخ واړاوه. تندۍ يې له گونځو ډک و. لاسونه يې
پورته کړل. دعا يې وکړه.

نه، دعا نه وه. ښېرا يې وکړه. دعا يې ټوله ښېرا وه. په دعا کې يې
د ډېرو خلکو تباهي پرته وه.

ټول پاڅېدل او هرې خوا ته سره تيت شول. د ټولو مخونه د ملا
غوندې وو. د ټولو څېرې ترينگلې، ټول ترخه زړي. فضا ترينگلې
شوه، تورې لوڅرې خپرې شوې او هر څه يې تټ کړل. حيران وم
چې دا څه وشول.

په لوڅرو کې شرنگا شوه. ورته ځير شوم. لنډې ږيرې توره په
لاس په خرييلې ږيرې پسې منډې وهلې او اوږدې ږيرې د لنډې
ږيرې گرېوان نيولې و.

خولۍ والا سر سر تور سر ته برگ برگ کتل. د پگړۍ والا سر
سوک پورته کړی و چې د خولۍ والا سر چيت کړي. د پگړۍ والا
سر مخې ته دستار والا سر درېدلی و او گوته يې ورته څنډله،
ويل يې: دستار همداسې وي لکه تا؟ ولې زما غوندې نه يې؟

دستار هوار او ښوی و او پټونه يې يو د بل پر سر منظم راغلي
وو. شمله يې نه وه او څوکه يې هم داسې هواره وه لکه کاغذ چې

خط کش ورباندې کېږدې او منظم او په مستقیمو کړنو یې قات قات کړې. خو د پگړۍ ولونه لاندې باندې او ټیټ او جگ وو، او شمله یې درلوده.

د هغه آمین په لاس کې لیندۍ وه چې په لمانځه کې تر الحمد وروسته په جهر ویل شوی و. په لیندۍ کې یې غشی اېښی و او هغه بل آمین یې په نښه کړی و چې خفیه ویل شوی و.

پر نامه اېښودل شویو لاسونو هغو لاسونو ته غاښونه چیچل چې پر ټټر اېښودل شوي وو. په ټټر اېښودل شویو لاسونو په هغو لاسونو پسې توره راخیستې وه چې په لمانځه کې خورند نیول شوي وو.

«ته کافر یې!»

«ته کافره یې!»

«کافره ته یې!»

«کافر خو ته یې!»

گورم چې د هر چا له ککړۍ څخه کرکه راوځي او چارچاپېره خپرېږي. کرکه په هر څه کې ګډه شوه. د هر څه رنگ یې بوین کړ. ګنده رنګونه پر هر شي کېناستل. ونو، بوټو، ژوو، مرغانو، ځمکې او هوا ټولو هڅه کوله چې له ځانه بوین رنګونه وځنډي خو نه پاکېدل، لکه په بنده کوټه کې چې جامې، قالینه، توشکې، بالښتونه، پردې او دېوالونه ټول په اوږو ککړ سپېره وي او هر

څوک ځان وڅښي خو څومره دورې چې ځنې پورته کېږي، بېرته د اوږو هماغومره گردونه ورباندې کېږي.

لږ وروسته مې هماغه خلک وليدل چې په خپلو دعاگانو پسې لالهانده وو. دعاگانې يې لوگي وو او دوی لکه ماشوم چې په کوټه کې لوېدلې رڼا پسې ځغلي، دوی هم په خپلو دعاگانو پسې منډې وهلې. چې لږ به ورنږدې شول، لاس به يې پسې واچاوه خو لوگي به يې د گوتو له منځه ونيويږي او پورته لاړ. دوی ټول سترې هلاک شول خو لوگيو نيوی نه ورکاوه.

په زړه کې مې راتېر شول چې دا خلک ولې په داسې څه پسې ځغلي چې يې لاس ته نه ورځي او د نيولو نه دي. لوگي نو چا نيولی دی چې دوی يې د نيولو هڅه کوي.

تا را نه پوښتنه وکړه: دعا ولې کوې؟

- دعا؟ دعا ولې کوم؟ خو کوم يې نو.

څه به مې ويلي وای؟ تر اوسه هېچا داسې پوښتنه رانه نه وه کړې. لږ فکر مې وکړ، بيا مې وويل: امممم، په دعا کې خپله ستونزه، خپل مشکل درته يادوم.

- يعنې زه په هر څه خبر نه یم؟

- يې.

- نو ته ولې خپل مشکل را ته يادوې؟

- هسې.

ما يو عمر دعاگانې کړې وې خو دې ته مې فکر نه و کړی چې
دغسې دعا ولې کوم.

ومي ويل: په دعا کې هغه څه در نه غواړم چې زما په وس کې نه
وي.

ته را ته داسې موسک شوې لکه پلار چې د خپل ماشوم ايلتې
اوري خو غوسه کېږي ورته نه.

ودې ويل: ولې يې را نه غواړې؟ زه پخپله نه پوهېږم چې د چا څه
شی په کار دي؟ ما ته نه معلومېږي چې چا ته څه ښه دي، څه نه
دي ښه؟

رښتيا دې ويل. د هر چا په خير او شر خو ته ښه پوهېږي.

نو موږ ولې په لوگيو پسې منډې وهو.

له دې پوښتنې سره بيا هماغه د بې خوندۍ څپه راباندې راغله.

خوړوونکې خوشبويی، خوسا رنگونه، تربتوونکې هوا، تور
خوندونه ... هر څه يو عذاب و، يو آفت و او بلا وه. رنگونو هم د
«ناخوانه» نارې وهلې، خوندونو هم.

له ځانه مې کرکه کېده.

ځان ته مې ويل چې همداسې بې خوندۍ درسره ښايي. ته يې
لايق يې.

سر بداله روان وم چې يو غږ مې واورېد، يو شرنگېدلی آواز:

باز آ، باز آ، هر آن چه هستی، باز آ

گر کافر و گير و بت پرستی، باز آ

این درگه ما، درگه نومیدی نیست

صد بار اگر توبه شکستی، باز آ

څه مستانه خلک وو. سپین اوږده کمیښونه، گردې لوړې خولۍ،
یو لاس پورته او بل کښته، د چمبې درېهار ته گډېدل. گډېدل څه
گډېدل وو، بس پر ځان راڅرخېدل وو، چورلېدل وو، تاوېدل وو.

دومره گڼ کسان په دې میدان کې گډ وو، لکه په حج کې طوافگر
چې له کعبې څخه راچورلي. ټولو په گډه د «باز آ، باز آ» سندرې
بلله او دې سندرې زه داسې د دوی خوا ته ځکولم لکه د ځړوبي
اوبه چې ځان نه شي ټینګولی او خامخا به د گرنگ خوا ته ور
درومي. لکه په فضا کې هغه تورې سمڅې چې رڼا هم ترې
تښتېدلې نه شی او هر شی په ځان کې داسې جذبوي چې په ځان
کې یې ورک کوي او د ځان غوندې یې کوي.

یو وخت مې ځان ته پام شو چې نور زه هم دوی یم. نه، دوی زه
وو. هر څوک زما غوندې وو او زه د هر چا غوندې وم.

نه، داسې نه وو. موږ ټول یو کس وو. یوازې په جامو او گډېدلو
او د سندرې په بللو کې نه، په رنگ او په قد او قواره کې هم کټ
مټ سره یو شان وو. لکه دا نور چې هېندارې وي او حقیقت
یوازې زه یم.

له گډېدلو سره مې وار په وار سره زړه او ذهن داسې سپکېدل لکه
لوند خيشت ټوکر چې په هوا کې یې وڅرخوي او ورو ورو له
اوبو څخه تش شي. لکه د سپېلنيو والا په ټیمګي کې مرژواندي

سکاره چې لوگی ترې خېژي او کله یې چې په هوا کې څرخوي،
اېرې ترې والوځي، لوگی یې وار په وار سره کم شي او بیا یو مخ
ورک شي او سکاره یې په سره انگار واوړي. زه هغه انگخور وم
چې اوس را نه سکروته سازه شوې وه.

زړه او روح مې تازه شوي وو. یو سرور و، خوشحالي وه، څه بې
غمه زندگي وه، هم نشه وه هم خمار و، تلوسه وه، هم قرار و.
داسې کیف و چې په هېڅ شي کې به نه وي.

زمان او مکان را نه هېر وو. نه پوهېږم چې څومره موده گډ وم،
بلکې گډ وو. خو دومره پوهېدم چې زړه مې له هر شي نه تش
شوی و. نور هېچا د «ناځوانه» غږونه نه کول.

د چمبې غږ غلی شو. ټول ځای پر ځای ودرېدلو. لاسونه مې د
چلیپا غونډې پر ټټر ولگېدې، بڼی لاس پر چپې اوږې او چپ لاس
پر بڼی اوږې.

گورم چې ټولو لاسونه همداسې نیولي دي. هره شېبه کې یو یو
ګام خوځېدلو او چپ لوري ته تللو.

څنگ ته مې ولاړ کس ته وکتل، هغه زه نه وم. بل ته مې وکتل،
هغه هم بل کس و. ټول خلک نور وو. زه هغوی نه وم.

ورو ورو خوځېدلو او یو وخت مې پام شو چې د اوږدې لیکې په
آخر سر کې ولاړ وم.

بیا نو یو یو ګام مخ ته تلو. معلومه نه وه چې چېرې روان یو.
پوښتنه مې هم نه کوله. سره له دې چې نور مو څېرې سره یو

شان نه وې او هغوی زه نه وم خو بیا مې هم د پردیتوب احساس نه کاوه.

لکه د سیند د اوبو څاڅکي چې په یوه لوري درومي او د هېڅ څاڅکي په زړه کې شک نه لوبېږي چې ولې روان دی، زه هم له هغوی سره پر یوه لیکه روان وم. مطلق سکون و. مطمین وم چې پر کومه لاره ځم د پښېمانۍ لاره نه ده. خو دومره اطمینان ولې؟ نه پوهېدم.

لکه تار چې پر گوټک یې وپېچې، کتار وار په وار سره لنډېده. لکه په چینه کې د منگیو کتار چې هر منگی پکېږي، کتار لنډېږي. بل شي ته مې پام شو. په کتار کې رنگ رنگ خلک ولاړ وو، تور پوستي، سپین پوستي، غنم رنگي، زېړ بخوني او سور پوستي. د چا پر غاړه صلیب، د چا په لاس کې قرآن، څوک رام رام وایي، څوک الله یادوي، د چا پر مړوند د بودایانو پنځه رنگه تارونه.

له ځان سره مې وویل چې دا تارونه ولې پنځه دي. تارونه وڅوڅېدل. یو یې د شمال خوا ته ولاړ؛ بل یې د جنوب لاره ونيوه؛ درېیم یې لمرخاته ته ځان ورساوه؛ او څلورم یې لمرلوېده ته ولاړ؛ پنځم تار یې زه شوم. څلورو نورو تارونو لاسونه سره ورکړل او تر ما په چورلېدو شول. د تارونو شین، زېړ، سور، نسواري رنگونه په چورلېدو چورلېدو کې سره ګډ شول او بیا زما غوندې بې رنگه شول.

لږ مخکې چې موږ گډېدلو، له ځانه تاوېدلو. د چورلېدو محور مو خپل ځان و. ښايي همدا وجه به وه چې په هر چا کې مې ځان لیده او ځان مې په هر چا کې لېده.

په لیکه کې تر ما وړاندې دوو ولاړو کسانو په خورا ټیټ غږ خبرې کولې خو زما غوږونه تېز وو.

یوه یې ویل: بېگا مې د بې ځایه تقلید حکایت ولوست. سخت مې ورته وخنډل. تا به نه وي لوستی؟

څنگ ته یې ولاړ کس سر وړقاوه.

هغه وویل: نو غوږ شه ورته. یوه سوداگر په کاروان سرای کې واړول. خره یې په غوځله کې وتړله او پخپله په کوټه کې دمه شو. څو تنه غله ورپسې وو. ساعت نیم پس د سوداگر کوټې ته ورغلل او څه خواړه ماره یې هم ورسره یوړل. تر خوراک وروسته، یو غل پاڅېد او په نڅا شو. سندره یې بلله چې «خره مې ولاړه، خره مې ولاړه، خره مې ولاړه» بل هم ورسره ملگری شو، درېم هم پاڅېد. څلورم غل غلی له کوټې ووت. د غلو شور او مستی پر سوداگر هم اثر وکړ. دی هم پاڅېد او له غلو سره مل شو. ټولو په یوه خوله ویل چې «خره مې ولاړه، خره مې ولاړه، خره مې ولاړه». څلورم غل خره په مخه کړه او له کاروان سرای نه یې وایستله. سهار چې سوداگر له کاروان سرایه وته، گوري چې خره یې نشته. چوکیدار یې راتینگ کړ چې خره مې څه شوه. هغه ورته وویل چې خره دې ملگري بوتله او ما ته یې وویل چې تا ورته

اجازه کړې ده. زه درغلم چې درنه پوښتنه وکړم خو ومې لیدل چې ته پخپله گډېږې او وایې چې «خړه مې ولاړه، خړه مې ولاړه، خړه مې ولاړه» نو ما فکر وکړ چې تا پخپله اجازه ورکړې ده او هغه سړی رښتیا وایي.

بل ورو ورو وخنډل. ما ته هم خندا راغله.

هغه کس چې دا کیسه یې کوله، وویل: رښتیا چې په پټو سترگو تقلید سړی خرابوي.

ځان ته مې فکر شو. زه هم له دې ډلې سره همداسې گډ شوی وم؛ بې له دې چې وپوهېږم دوی څوک دي، ولې گډېږي، څه پسې غواړي.

ما هم په پټو سترگو د دوی پېښې کړې وې. نه، زه خو دوی ځان ته ورجذب کړی وم نو زما گناه څه وه. د جاذبې قوې ته نو څوک ټینګېدی شي؟

پورته مې وکتل. کتار ختم و. وروستی کس په کې زه يم او مخې ته مې پیر ولاړ و.

پوښتنه یې وکړه: ته څوک یې؟

بې له دې چې فکر وکړم، له خولې مې ووتل: لاروی.

دواړه لاسونه یې پر ټټر کېښودل. پر ملا داسې کړوپ شو لکه

رکوع چې کوي. ویې ویل: په خیر راغلې د زړه سره.

ما هم ملا لیندۍ کړه.

ویې ویل: په څه شي پسې گرځي؟

بیا هم بی اختیاره رانه وویل شول: په حقیقت پسې.
اول حیران شوم چې دا خبره ولې رانه وشوه خو چې لږ فکر مې
وکر، خبره همدا وه. له هماغې شېبې چې د «زه څوک یم؟» پوښتنه
مې په سر کې پیدا شوه، د حقیقت په لټه کې وم.
پر شونډو یې نړۍ موسکا تېره شوه، ویې ویل: دا خو آسانه خبره
ده. سم د لاسه به ور ورسېږې.

گوته مې د هغو کسانو خوا ته ونيوه چې زه ورسره چورلېدم.
هغوی چې له دې سپین ږيري سره روغېر وکر، بېرته میدان ته
ورغلل او بیا په څرخېدو شول. بیا هم په لیکه کې ودرېدل او په
وار سره د پیر مخې ته راغلل، لک بوک شول او بېرته په گډا شول.
نو ومې ویل: چې دومره آسانه ده نو دا نور خلک څنگه لا ور
رسېدلي نه دي؟

- هغوی یې غواړي نه.
- که حقیقت ته رسېدل نه غواړي نو دلته څه کوي؟
- هغوی د حقیقت یوه ټوټه موندلې ده او گومان کوي چې
ټول حقیقت همدا دی ځکه ورته خوښ دي او درگړده
گډېږي راگډېږي. نو ته چې غواړې حقیقت کشف کړې،
والوځه او څه چې وینې، را ته ویې وایه.

والوتم. په هوا کې مې دوره ووهله. بېرته راکښته شوم. ومې ویل:
هر څه عادي وو، د پخوا غوندې. په شنه چمن کې د مختلفو مېوو
ونې، د مختلفو مرغانو ډول ډول چغهار، دې خوا ته په میدان کې

رنگارنگ خلک له ځانه چورلېږي. پاس شينکي آسمان دی او زرین
ځلانده لمر.

ويي ويل: بس نو حقيقت همدا دی خو دا حقيقت نه دی.
له ځان سره مې وويل چې دا نو څنگه کېدای شي چې حقيقت دې
همدا وي خو دا حقيقت نه وي.

دی ولې داسې وايي؟
ناڅاپه له هرې خوا نه «ولې گانو» راباندې حمله وکړه. ولې؟ ولې؟
ولې؟ ... هره ولې لکه غشي راباندې لگېده. لکه د ځنگله په منځ
کې چې ولاړ يې او د هرې ونې هر بڼاخ او هره څانگه غشي وي
او درگړده د تا خوا ته گوزارېږي او ته نه ډال لرې، نه زغرې.
زهير وم، بېچاره وم. يو عمر مې داسې کارونه کړي وو چې نه
پوهېدم ولې يې کوم او اوس دغو ټولو ولې گانو ډله ييز برید
راباندې کړی و.

ځان ته مې ويل: اوووووف! نو تا ته چا ويل چې بحث وکه. ستا
يې له دليلونو سره څه؟ بې غمه به دې خپل خوب خوراک کاوه،
خپلې مزې به دې کولې. ولې دې په لوی لاس د غومبسو ځالي ته
لاس ور وړ. ولې دې ولې گانې را وتورولې؟

زه مخکې او ولې گانې را پسې وې. هرې خوا ته مې چې مخ اړاوه،
څو ولې گانې به را ته نېغې ولاړې وې او وار به يې نه راکاوه چې
ځکه گانې ورته پيدا کړم. لا به مې يوه ځکه نه وه موندلې چې د

ولې گانو بله ټولې مې مخې ته راشنه شوه. «رېه! رېه! زما رېه!
لېونی شوم په فکرونو.»

همداسې روان وم، سرگردان وم.

يو وخت مې سر پورته کړ. گورم چې پلې پلې خلک سره پڼډ دي.
ته وا په مېلې راغلي دي. څوک يو ځای څوک بل ځای لکه د مېړو
او پسونو رمې سره راټول دي.

ورو ورو تر ټولو نژدې پلې ته ور روان شوم. ښه ورنژدې شوم.
د دوی مخونه، سترگې او بدنونه مې سهي کړل. اکثر و نرانو يې
اوږدې سپينې ږېرې او اوږدې څنې لرلې. د ځينو خو برېتونه هم
دومره غټ وو چې خولې يې په کې پټې وې.

ښځې يې دنگې نرۍ، گوريگوتي ويښتان. د هر چا سترگې کله
تورې، کله څرخې، کله شنې، کله نيلې، او کله بيا د ټولو رنگونو
گډولې.

هر څوک په خپلو خبرو کې پټ. د هر چا جامې له خپلو خبرو
جوړې وې او د هر چا خبرې په بېل رنگ. د هر چا په څېره کې د
درياب شور او د صحرا خاموشي.

اوس نو بېخي ور رسېدلی وم. موسکې څېرې يې را ته را
واوښتې.

را ته وويل شول: خدای دې راوله! په خيرونه، پلټونکيه په خير
راشې!

دا خبرې په مختلفو رنگونو هوا ته پورته شوې وې. رنگونه زما خوا ته راغلل. د ډېرې نرۍ لیکې غوندې را نه تاو شول. ايله اوس مې ځان ته پام شو چې لوڅ لغړ يم او يوازې د رنگ ډېره نرۍ کړۍ مې د پښو له ښنگرو راچاپېره ده.

ژر مې لاسونه د خپلې تناسلې آلې مخې ته ونيول، خو گټه يې ونه کړه. ته و لاسونه مې رنې ښيښې دي، هر څه ترې ښکارېدل. را ته وويل شول: موږ ستا بدن ته نه گورو، ستا فکر ته گورو. پوهېږې؟ دنيا ته ولاړو لوڅ لغړ وو او دلته چې راغلو هم لوڅ او لپړ وو. نو د بدن لوڅوالی عيب نه دی. که بدن دې په جامو پټ نه وي، پروا نه کا عيب خو دا دی چې په فکرونو پټ نه وي. دا خلک څه په گڼو وډو سر وو. حيران دريان مې شا و خوا ته کتل.

بيا را ته وويل شول: چورت ورته مه وهه. ورو ورو به په خبرو پټ شي.

زړه مې لږ کرار غوندې شو. د هغوی په خبرو مې پوره يقين وشو. لاسونه مې مړه پړه د بدن دواړو خواوو ته ايله کړل. خو حيرانۍ بيا په مخه کړم. دوی څوک دي؟ دا خبرې ولې ليدل کېږي؟ خبرې ولې رنگونه لري؟ انسان په خپلو خبرو او فکرونو څنگه پټېږي؟ وايي چې دنيا ته لوڅ تللي وو او دلته هم لوڅ راغلي يو، نو دا کوم ځای دی؟ دا دنيا نه ده؟

يوه رنگ پوښتنه وکړه: ښه، پلټونکيه! ته څوک يې؟

زما له خولې نه خبرې ووتې: زه، اشرف المخلوقات یم.

عجیبه وه، زما د خبرې رنگ خوسا و. په هر رنگ خبرې مې هلته لیدې خو خوسا رنگ یوازې زما د خبرو و.

لا عجیبه خو دا چې زما د خبرو انداز هم بدل شوی و. ته وا بل څوک زما بدن ته ننوتلی او غږېږي.

راته وویل شول: دا دعوا په څه کوي چې اشرف المخلوقات یې؟ ومې ویل: په دې چې زه خبرې کولی شم.

- خبرې خو غږونه دي. غږ خو له تیرې څخه هم راوځي. باد، باران، تالنده، او د اوبو څپه، ماتېدل او نږېدل دا ټول غږونه نه دي؟ نو، ستا د خبرو تر غږونو خو نور زورور غږونه هم شته.

ومې ویل: هغه غږونه به زورور وي، خو بې معنا دي.

- ولې به بې معنا وي؟ د لوبښي د ماتېدو غږ دا معنا نه لري چې نور ور نه کار نه شي اخیستلی؟ د تالندې غږ نه وایي چې زه او برېښنا سره ملګرې یو؟ د باران غږ د تکرار او تناوب معنا نه لري؟ په سیند کې د اوبو شرهار در ته نه وایي چې ځم، ځم، ځم؟

ومې ویل: اممم، ما دې شیانو ته فکر نه و کړی. گومان کوم اوس پوه شوم چې تاسې ولې پټ یئ او زه ولې لغړ یم.

د نړۍ موسکا رنگ هوا ته پورته شو.

ومي ويل: گورئ! زه اشرف المخلوقات په دې يم چې فکر کولی شم.

- ډېر ښه! او د فکر نښې نښانې او د فکر نتيجه دې؟
ومي ويل: زه چې هر کار کوم، د يوه فکر نتيجه ده.

- دا منې چې فکرونه هله ارزښتمن وي چې نتيجه يې
ارزښتمنه وي؟

ومي ويل: بالکل، منم يې.

- ارزښتمن کوم کارونه دي؟

لږ سوچ مې وکړ، بيا مې وويل: هغه کارونه چې گټور وي.

- ډېر ښه! اوس به راشو دې ته چې ستا کارونه ډېر گټور
دي که د ونې.

دې پر له پسې پوښتنو داسې ور خپل کړی وم چې نور خوندونه
يې يو مخ را نه هېر کړي وو. حيران وم چې ولې مې پخوا په دې
خبرو فکر نه و کړی. سره له دې چې زما هر ځواب به غلط را
وخوت، خو بيا هم پوښتنو او پر پوښتنو فکر کولو خوند راکاوه.

د ونې پر کارونو مې غور وکړ. په تشو تورو خاورو کې
زرغونېږي او رنګارنګې مېوې کوي. ونې د ډېرو مرغانو ځالې
دي، د مچيو او چينچيو گوزاره پرې کېږي، لرګي يې خپل کمالونه
لري، پانې يې خپل.

د یوولس کلن ماشوم غږ مې واورېد: «نباتات هغه موجودات دي چې زموږ فاضله مواد په مېوو بدلوي. موږ خپل فاضله مواد د ونو بېخ ته اچوو او دوی ورته مېوې جوړوي.»

ومې ویل: رښتیا چې د ونې کارونه ډېر ګټور دي، خو ونې دا کارونه په خپل اختیار نه کوي. ونه فکر نه کوي چې زه باید دا رنگه مېوه ونیسم، داسې پانې وټوکوم، داسې څانګې او ښاخونه وکړم.

- نو ونې د چا په اراده کار کوي؟ څوک ورته وایي چې داسې وکړه، هسې وکړه؟ ونې د چا په فکر عمل کوي؟
ومې ویل: معلوماتداره خبره ده چې د خدای په امر او اراده دا کارونه کوي.

د رضایت د موسکا رنگ مې ولید چې د ټولي له پاسه کړۍ کړۍ هوا ته پورته کېږي او لکه وربخ، لکه لوګی ورو ورو زما خوا ته راځي او بیا پر ما را کوزېږي، نرۍ لیکې را نه ګرځوي او د پښو خوا ته مې خوځېږي.

را ته وویل شول: ګوره پلټونکيه! دا خبره به دې نه هېروي. وروسته به مو په کار شي. اوس بل دلیل ووايه چې ولې فکر کوې چې اشرف المخلوقات یې.

فکر مې وکړ. بیا مې وویل: په دې چې زه په ډېر ښه ډول جوړ شوی یم. ښایسته یم. زه تر هر موجود زیات کامل یم.

- ښه خبره ده، خو دا هم واوره! ستا تر نظر د شاهين او د گوربت نظر خورا تېز دی. ډولفين او ماښام څکالی داسې غږونه اوري چې ته يې نه شي اورېدلی. تا کله د مېړيو او موږکانو غږ اورېدلی؟ لېوه او سپي په بويولو کې تر تا سل وارې تکره نه دي؟ ان میکروبونه وگوره، ځينې میکروبونه بې له هوا پايي، ځينې يې په ډېرو سرو اوبو کې ژوند کوي چې ته په کې يوه شېبه طاقت نه شي کولی. د شاتو مچۍ تر تا ډېرې منظمې دي. ډېر ژوي د ځان په خوندي ساتلو تر تا ښه پوهېږي. او پاتې شوه د ښايست خبره، ښايست خو په هر څه کې شته.

دغه ټول شيان چې دوی ياد کړل، زما سترگو ته ودرېدل. هر يو يې په موسکه خوله راکتل، گوندې را ته وايي چې څنگه شوې؟ بل فکر مې ذهن ته راغی، ومې ويل: دا خبرې سمې دي، خو زه عقل لرم او دوی عقل نه لري.

- ښه خبره ده. راځه چې په دې باندې سره پوه شو چې عقل دی څه شی.

ومې ويل: عقل د ښه او بد توپير کول دي. عقل سم او ناسم بېلوي او سمه لاره را ته ښيي.

- ښه څه شی دی؟

ومې ويل: ښه، ښه دی کنه. ښه هغه شی دی چې گټور وي.

ټولو جامونه پورته ونيول. د هر چا جام ته د هغه د خبرو په رنگ شراب ورتوی شول. ته وا د هر چا له پاسه د شرابو جلا جلا داسې نلونه دي چې کله جامونه ورته ونيول شي، دوی اټوماټ خلاصېږي.

زه هم تېری شوم. سخت تېری شوم. تنده مې وار په وار سره زیاتېده. ومې ویل: زه یې هم غواړم.

یو جام په لاس کې راکړل شو. سپک و. تش را ته واپسېده. منځ ته مې یې ور وکتل. د جام په تل کې د څاڅکي هومره شراب پراته وو. د جام شونډه مې پر شونډې کېښوده. نسکور مې کړ. څاڅکی ورو ورو را روان شو. ښه ځنډ وروسته مې خولې ته راولوېد. خو ته وا د اور څاڅکی و. تنده یې لس نه، سل نه، زر ځله را زیاته کړه.

نورو ځوابونو ته مې فکر وکړ. پام مې شو چې هر څومره چې فکر کوم، هماغومره مې تنده لا پسې زیاتېږي خو په عذابوي مې نه، بلکې لا زیات خوند راکوي. تندي داسې خوند راکاوه لکه د تندي ماتول.

را ته وویل شول: که د عقل کار د گټې او زیان توپیر ولري، نو هغه چا چې تا ته یې عقل درکړی، مطلب یې څه و؟ مطلب یې همدا نه و چې د گټې کارونه دې زیات وي، بلکې ټول کارونه دې گټور کارونه وي؟

ومي ويل: همداسې ده. خدای عقل د همدې لپاره راكړی دی چې
ځان او نورو ته گټه ورسوم.

- ډېر ښه. نو د خدای منظور «ښه» يعنې «گټه رسول» دي
نو په دې حساب خو ونې د خدای امر تر تا ښه ترسره
كوي ځكه چې ټول كارونه يې د گټې دي. خو ته چې ځان
اشرف المخلوقات بولي، ځان عقلمن او د ارادې څښتن
بولي، ستا څومره كارونه گټور دي؟

لا مې ځواب ته ځان نه و جوړ كړی چې را ته وويل شول: ولې
ستا ټول كارونه د گټې نه دي؟ بلكې ډېر كارونه دې تاواني دي.
ته هم ځان ته تاوان رسوي او هم نورو ته. دا ولې؟
ومي ويل: دا په دې چې زه خورا لوی دشمن لرم، شيطان. شيطان
له ما نه لاره غلطوي. شيطان مې وسوسه كوي چې په غلطه لاره
لار شم.

دا ځل د موسكا پر ځای د شرنگېدلې خندا رنگ هوا ته پورته شوه.
دې رنگ وويل: پوهېږې؟ ما ته دې د كېۍ او مونوك كيسه را ياده
كړه. د زلكيو او پېغلوتو لپاره دې كيسه كې يو زلكی ځيرك
نومېږي.

د ځيرك غږ مې تر غوږو شو چې ويل يې: زه به خپله كيسه پخپله
درته ووايم. يوه ورځ په مكتب كې استاد وويل چې انسان تر ټولو
مخلوقاتو غوره دی، اشرف المخلوقات دی. استاد ويل چې انسان

حُکمه غوره دی چې عقل لري او خدای پاک یوازې انسان ته عقل ورکړی دی او انسان یې خپل خلیفه ټاکلی دی.

ما ورته وویل چې استاده! که انسان عقلمن دی، نو ولې یو بل وژني. هره ورځ جگړه وي، چاودنې وي، بمونه وي، مرمۍ وي چې انسانان وژني. څوک چې عقل لري، نو همداسې کوي؟ بیا استاد وویل چې دا خو د شیطان کار دی، شیطان انسان غولوي.

ما له استاد نه پوښتنه وکړه چې که انسان عقل لري، نو بیا ولې د شیطان مني؟

استاد وویل: شیطان زورور دی، خورا چالاک دی، انسان خطا باسي.

ما بیا وپوښتل: شیطان زورور دی، که خدای؟

استاد ځواب راکړ: دا نو پوښتنه ده چې ته یې کوې؟ ته نه پوهېږې چې خدای هر څه کولی شي او تر هر چا بر دی؟

ما وویل: استاده! دا خو منم. پوهېږم چې خدای پاک هر څه کولی شي. خو انسان چې د خدای خلیفه دی، ولې د شیطان مني؟ څوک

چې د شیطان مني، هغه به د شیطان خلیفه وي، که د خدای؟

زما ټولگیوالو کټ کټ وخنډل. د استاد تندۍ تریو شو. مېز یې په سوک ودباوه. ټولگیوال مو غلي شول. استاد زه له غوږه ونیولم.

په خټ یې په څپېړه وهلم. له صنفه یې وشړلم او را ته ویې ویل چې څه د شیطان بچی! ستا پلار به د شیطان خلیفه وي.

د خیرک کیسه خلاصه شوه. یو ځل بیا د خندا رنگ د ټولي له پاسه په هوا کې را ښکاره شو.

بیا را ته وویل شول: ښه نو، د ونې خبره به بیا را واخلو. شیطان که زر وارې ونې ته ووايي چې مېوه مه کوه، ونه یې خبره نه مني. خو ته که یوه د خدای ومنې، لس د شیطان منې. ونې ته خدای په ازل کې ویلي دي چې دومره وده به کوي، دومره به جگېږي، دومره ځانگې او پانې به کوي، په دې وخت کې به غوټی کوي، په دې وخت کې به مېوه کوي، مېوه به دې په دې وخت کې پخوي، په مني کې به دې پانې تويوي او په پسرلي کې به یې بېرته ټوکوي. ونې د خدای هر امر هو بهو ترسره کوي، خو ته چې د خدای خلیفه یې، اشرف المخلوقات یې، ته داسې نه کوي. اوس ته گرم یې که شیطان؟

سر مې ټټر ته را ټیټ شو. په زړه کې مې ځان ته وویل چې ستا یې له دې خبرو سره څه. بې غمه به دې عیشونه کول، هسې دې ځان په دې لانجمن بحث اخته کړ.

چې څنگه مې سر پورته کړ، هغه ټولی بېخي ورک و. د هغوی پر ځای ونې ولاړې وې. ډېرې ونې، بېخي ډېرې ونې. هر رنگه ونې. د انارو، د منو، د ناک، د توتانو، د مندو، د خټکیو، د هندوانو، د هرې مېوې ونې. د مېوې د هرې ونې په څنگ کې یوه بې مېوې ونه ولاړه. داسې راته واپسېده چې د هغه ټولي ښځې د مېوو په ونو اوښتي وې او نران یې په چنار، نښتر، او ولو.

د دې نو څه معنا؟ نو دا ټولې ونې وې چې تر اوسه پورې يې سره خبرې کولې؟ دوی د ونو د گټې خبرې په همدې وجه کولې چې پخپله ونې وې؟

گنگس وم. سر مې نه خلاصېده چې څه کيسه ده. خو هغوی که ونې وې، که انسانان، خبرې خو يې سمې وې. د انار ونې ته مې لاس ونيو، خو نه يې څانگه را ټيټه شوه او نه يې انار په لاس کې را ولوبد. لاس مې پسې ور اوږد کړ، خو څانگه پورته وه. ورغلم چې ور وخېژم.

په کوچنيوالي کې به هر وخت ونو ته ختم. ونو ته ختل را ته هېڅ هم نه وو. زموږ کور ته نژدې پټي وو او د پټيو په منځ کې د ويالې په غاړه د توت ونې. د توت د ونې له پاسه د لاندې ځمکې نندارې به ډېر خوند راکاوه.

يو مازديگر مور را ته په څه خبره په غوسه وه. جارو يې را واخيسته چې ومې وهي. په يوه منډه ترې وتبستېدم او ونې ته پورته شوم. څو پورې چې دا د سرای له دروازې را وتله، زه په ونه کې ناست وم. هغې به فکر کړی و چې د دېواله شا ته پټ يم، سوکه سوکه د دېوال کونج ته ورغله، جارو يې تيار پورته نيولی و چې څنگه له هغې خوا راشم، وار را باندې وکړي. ما به له پاسه ورته کتل او پټ پټ به مې خندل.

په هغه ورځ کور ته نه ولاړم. د ماښام اذان وشو. پلار او تره مې راپسې گرځېدل او ما ځان غلی کړی و. تياره شوه. وډارېدم. ورو

ورو بشکته شوم. په دې وخت کې مې پلار لاتین په لاس تر ونې
لاندې تېرېده چې ما د ونې له آخرې څانګې نه ځان خطا کړ. درب
پر ځمکه ولوېدم. پلار مې چیغه کړه: وی! وی!
او دې سره په منډو شو. لایې دوه ګامه نه وو اخیستي چې
وغورځېد. لاتین یې له لاسه په ویاله کې ولوېد. سخته خندا راغلې
وه خو له پاره مې ونه خندل. غږ مې وکړ: آغا! مه پارېږه، زه یم.
دا چې نور څه وشول، تاسې به پخپله پوهېږئ.
خو د دې انار ونې ته ختل هغسې آسانه نه وو. پېښې مې له ځمکې
نه بېلېدې. پېښې مې داسې درنې وې لکه د اوږو بوجۍ چې دې
ورپورې تړلې وي یا لکه په ځمکې پورې چې مېخ شوې وي. په
ډېر تکلیف د ونې هغې ټیټې څانګې ته وختم. انار مې را وشکاوه.
له څانګې نه مې په یوه لاس ځان راځوړند کړ او بیا مې لاس ایله
کړ. څانګه ډېره لوړه نه وه خو داسې کلک پر ځمکې ولګېدم چې
ته وا د دوهم چت له بامه رالوېدلی یم.
انار مې مات کړ. داني یې داسې کلکې ورپورې نښتې وې چې ته
وا چا په ایلقي سرېښ نښلولې وي.
ډېر زورونه مې ووهل، ایله چې یوه دانه ترې بېله شوه. دانه مې
خولې ته واچوله. خوله مې پرې ږکه شوه. چې هر څه به مې
ژډویله، نه خلاصېده. ډېر ځنډ وروسته مې له ستونې تېره شوه،
خو معدې ته نه، داسې را ته اېسېدل چې سر ته مې خېژي. لږ
وروسته مې ولیدل چې په ماغزو کې مې د برېښنا غوندې تېزه

رڼا پرېکېږي او چټکه له يوه ځايه بل ځای ته ځي، له بله بل ځای ته. ټول وجود مې له پوښتنو ډک شو. بې شمېره پوښتنې. داسې پوښتنې چې هېڅ کله مې يې په اړه فکر نه و کړی. پوښتنو ځوابونه غوښتل او ځوابونو سفرونه. رهي شوم. گورم چې تر زنگانه پورې په رنگونو کې پټ يم. د فکرونو، د پوښتنو، د خبرو په رنگونو.

روان وم خو نه پوهېدم چې په کوم لوري ځم او ولې ځم. له پوښتنو داسې ډک وم لکه شپه چې په ستورو ډکه وي. لکه د هر ستوري پرکا چې دې د ځان لیدو ته وربولي، همدغسې هرې پوښتنې به هڅه کوله چې زما پام ورځپل کړي. د پوښتنو تر منځ سيالي وه. بالاخره يوې پوښتنې تر نورو ځان را نژدې کړ: د خلقت راز. کاینات ولې هست شوي دي؟

د دې ځواب مې په ذهن کې تیار و: زموږ لپاره. موږ پر ځمکه د خدای خلیفه یو، نو هر څه ځکه پیدا شوي دي چې زموږ په خدمت کې وي.

يوه شرنګېدلې خدا نه، بلکې د شرنګېدلو خداگانو ټولۍ په هوا کې وپرېکېده. لکه تنبور، رباب، ستار، دوتار، گيتار، ویولن او غيچک چې په ګډه سره وځاندي.

په دې خداگانو کې يوه خبره نغښتې وه: «دوه شيان حد نه لري: کاینات او د انسان حماقت او زه مطمئن نه يم چې دا خبره دې د کایناتو په اړه سمه وي.»

جالبه وه. لکه چې د دوی د بحث موضوع هم هماغه زما پوښتنه وه.

ورنږدې شوم. یوه کړۍ نوراني کسان چې د یوې دایرې په شاوخوا کې ناست وو، پاڅېدل. ټولو زما خوا ته مخ وړاوه او تعظیم یې را ته وکړ. دا خلک را ته ډېر پوه، ډېر نامي ښکاره شول. داسې را ته اېسېده چې هر یو تر سلو، تر زرو، تر لکونو پادشاهانو ډېر مهم دی. چې دومره لوی او مهم خلک دي نو ما ته یې تعظیم څنگه وکړ؟

یوه یې وویل: ځکه چې ته پلټونکی یې. ته د پوښتنو په ځوابونو پسې را وتلی یې او هر څوک چې لټه کوي، موږ د هغه درناوی کوو. هر څوک چې تیار ځوابونه نه غواړي، بلکې غواړي هر شی تجربه کړي او وبې ازمایي، یا یې د خپل فکر په زور پیدا کړي، هغه د احترام وي. زه ابو ریحان بیروني یم.

دا یې بل عجیب کار! دوی زما فکر لوستلی شو.

بل یې وویل: ته پوهېږې چې بیروني ستا وطندار دی او په غزني کې ښخ دی؟

ومې ویل: هلته خو ډېر اولیا ښخ دي، خو د ده نوم مې لا نه و اورېدلی.

نړۍ خدا او بیا: جالبه ده! دی د منځنیو پېړیو د نړۍ تر ټولو لوی عالم و. ده د ځمکې د محیط او شعاع اندازه ډېره دقیقه معلومه کړې وه، په هاغه وخت کې چې وسایل او امکانات هم نه

وو. يوه جالبه کيسه به يې زه درته وکړم. البيروني به ويل چې علم له تجربې پرته علم نه دی. يوه ورځ د سلطان محمود غزنوي په دربار کې د شيخ عبدالرحمن په نوم يوه عالم پاچا ته وويل چې که انسان يا حيوان د الماس يوه وره ټوټه هم تېره کړي، ځای پر ځای مړ کېږي او د زمردو رنگ د مار سترگې ړندوي. خو ابو ريحان دا خبره نه مني.

سلطان محمود پاچا بيروني ته مخ واراوه چې څنگه چل دی؟ بيروني وويل: خبره آسانه ده. تجربه به يې کړو. يو سپی او يو مار راولئ. ده د الماس يوه ټوټه په غوښه کې ونغښته او په سپي يې وخوړه او د پادشاه د زمردو گوته يې د مار مخې ته ونيوله. پوره انتظار يې ورته وکړ خو نه سپی مړ شو او نه مار ړوند شو. پاچا شيخ عبدالرحمن ته غوسه شو.

خو هغه عذر وکړ او ويې ويل چې ما دا خبره د پخوانيو په کتابونو کې لوستې وه او فکر مې کاوه چې سمه به وي. د کيسې په اورېدو سره چورت را ولوېد چې ما پخپله څومره ډېرې خبرې په پټو سترگو منلې دي.

بدل شوی وم. پخوا دا خبرې هېڅ را ته مهمې نه وې، خو اوس دې بحثونو داسې خوند راکاوه لکه له ښاپېرۍ سره نږدېکت.

هغه کسان چې هلته را ټول وو، داسې پوهان وو چې ټولې دنيا پېژندل، خو ما يې لا نومونه هم نه وو اورېدلي. سوکرات، عمر

خیام، ابن سینا، نیوتن، ادېسن، آپنشتاین، سټیفن هاوکیڼګ، نیل
ټایسن او ډېر نور.

ما وویل: خو ځینې پوښتنې په تجربې نه ځوابېږي.
- مثلاً؟

- مثلاً همدا پوښتنه چې ورپسې ګرځم. کاینات د څه لپاره
خلق شوي دي؟ د دې ځواب خو ښکاره ده چې د انسان د
خدمت لپاره پیدا شوي دي نو دا خو په تجربه نه
ځوابېږي.

هاوکیڼګ وویل: او ته همداسې فکر کوي؟
ما وویل: هو.

هغه وویل: راځه چې اول وګورو چې ستا ځواب سم دی که نه.
راځه چې زه او ته له ټایسن سره یو چکر ووهو.
ټایسن په نړیو برېتونو کې موسکی شو. درې واړه د هاوکیڼګ پر
ویلچیر سپاره شوو. هاوکیڼګ پر ویلچیر ناست و، زه او ټایسن
د ویلچیر پر پېډلونو ودرېدو. ویلچیر د سترګو په رپ کې په هوا
شو.

عجیبه شیان مې ولیدل. ما یوازې یو لمر پېژانده، خو په دې سفر
کې پوهېږئ چې څو لمرونه مې ولیدل؟ سل نه، زر نه، لک نه،
دومره ډېر لمرونه مې ولیدل چې څوک یې په حساب پسې نه
رسېږي. داسې به یې درته ووايم چې که څوک یو لک اوبښان درته
ودروي چې د ټولو ویښتان یو په یو وشمېره، دا کار به وکړای

شيء؟ يا كه دې سمندر ته كېنوي چې يو يو څاڅكى يې را واخله او دې خوا ته يې واچوه او حساب ورته وكړه چې څو څاڅكي كېږي، نو دا به دې په وس پوره وي؟ لرونه تر دې هم ډېر وو. ځينې لرونه زموږ تر لمر په كراتو لوى، په كراتو روښانه، په كراتو سره. تر هر لمر گڼې سياري چورلېدې.

او زموږ ځمكه څومره وه؟

داسې وگڼه چې د ځمكې سمه او غر، وچه او اوبه ټول په ونو پوښلي دي او هره ونه لك لك پانې لري؛ دا كاینات وگڼه. زموږ ځمكه په كې د يوې پانې يوه نقطه ده. لا به تر دې هم كمه وي، خو زه يې د قياس لپاره بل مثال نه شم پيدا كولى.

همدومره پراخ كاینات مو په څو شېبو كې گز او پل كړل. تايسن او هاوكينگ د كاینات د هرې برخې په باره كې داسې معلومات راكول چې ته وا خپل كور يې دی او هر ځای به يې په كراتو ليدلى وي.

داسې لرونه مو وليدل چې نوي زېږېدلي وو او لكه نوزېږى ماشوم چې ډېر كم او ورو ورو لاس او پښې خوځوي، هغوى هم كله په يوه خوا كله په بله خوا كې تتې لمبې كولې.

داسې لرونه مې وليدل چې خاپوړې يې كولې، ورو ورو خوځېدل او څرخېدل او لمبه او رڼا يې هم همداسې.

ځينې لرونه بيا چست و چابک لکه زلمکي ماشومان په غورځو
پرځو، تېزې لمبې، چټک خوځښت، او لکه تکره ښکلې اتنچيانې
چې د ډول درز ته د بوربوکۍ غوندې چورلېږي.
ځينې نور لرونه داسې وو لکه بوډا چې په لوړه وڅېزي او ستمی
يې وشي. د دې لرونو له تنو لمبو نه د زگېروي وېرم راته.
ځينې لرونه بيا لکه مرگي حاله بوډا چې د ځنکدن په وخت کې
ډېره شېبه وروسته يوه ساه وباسي او بيا مړ پر پروت وي.
داسې سياري مې وليدې چې يو مخ له کنگلو جوړې وې، د
سکروټې غوندې سرې سياري، د ځمکې په شان شنې سياري چې
سيندونه او سمندرونه په کې وو. داسې منظومې چې دوه درې
لرونه په کې وو او سياري به يې په وار سره تر دواړو يا درې
واړو لرونو څرخېدې.
چې بېرته راغلو او د پوهانو کړۍ ته ورنژدې شوو، له پاسه مې
وليدل چې هغه دايره چې دا پوهان ترې چاپېر وو، ټول کاینات
هماغه دايره وو. وبه يې منۍ؟
آينشتاين وويل: سفر دې څنگه و؟
ومې ويل: فکر يې را بدل کړ. که هر څه زموږ لپاره پيدا شوي
واي، نو يوازې يوه ځمکه، يوه سپوږمۍ او يو لمر به بس و. دا
دومره اړت و بېرته کاینات چې د ځمکې او لمر غوندې لکونه لکونه
لکونه لکونه سياري او لرونه په کې دي، د څه لپاره؟ د هر څه
لپاره به وي خو د انسان لپاره نه دي.

د غېږونو يوه ټولي وويل: خو موږ فکر کوو چې لا په ډېرو شيانو نه پوهېږو. سړی څه خبر، کېدی شي دا ټول کاینات له ځمکې سره رابطه ولري. کېدی شي د دې لپاره چې ځمکه د اوسېدو شي، دغه بې شمېره ستوري، لرونه او سیارې په کار وي. کېدی شي یو وخت ځمکه نور د ژوند کولو لپاره مناسبه نه وي او انسان بلې سیارې ته کډه شي، له بلې بلې ته، او همداسې ډېرو نورو سیارو ته خپاره شي. کېدی شي د انسان نسل دومره ډېر شي چې په ځمکه کې نور ځای نه شي او بیا نورو سیارو ته لاړ شي. کېدی شي داسې رازونه په کې وي چې موږ هېڅ کله ورباندې فکر نه وي کړی. نو موږ همدومره ویلی شو چې په دې نه پوهېږو چې دا خورا ستر کاینات د څه لپاره جوړ شوي دي. سوکرات وویل: بله به وکړو. نور کاینات به پرېږدو، د ځمکې په اړه به څه ووايې، ځمکه د انسان لپاره پیدا ده؟

ومي ويل: خود. ځمکه خو خاص د انسان لپاره جوړه شوې ده. ويې ويل: ډېر ښه. په دې پوهېږې چې انسان کله پیدا شو او د ځمکې عمر څومره دی؟

غلی وم.

ابو ريحان ته يې اشاره وکړه او ويې ويل: دی په محاسبو کې ډېر تکړه دی.

ابو ريحان وويل: زموږ تر زمانې زر کاله وروسته ساينسپوهانو د هر شي د عمر د اندازه کولو دقيق وسايل پيدا کړل. هاغه مهال

ځمکه څه باندې څلورنیم میلیارډ کلنه وه او د انسان د پیدایښت ټول ټال دوه میلیونه کاله کېدل. څلورنیم میلیارډ ډېر لوی عدد دی خو که د ځمکې عمر یو کال وگڼو، انسان د دې کال په وروستۍ ورځ، په وروستي ساعت، په وروستۍ دقیقه کې پیدا شوی دی. اوس نو فکر ورته وکړه چې توپیر یې څومره زیات دی.

سوکرات وویل: له دې خبرې څه نتیجه اخلي؟ که دا خبره هم ورسره یو ځای کړو چې ډېر نور ژوي تر انسان مخکې پیدا شوي او ختم شوي دي. تر انسان شپيته میلیونه کاله مخکې ډایناسوران او ډېر نور ژوي اوسېدل.

حیرت اخیستی وم. نه پوهېدم چې څه ووايم. فکر مې وکړ چې که ځمکه د انسان لپاره پیدا وای، نو د انسان له پیدا کېدو سره هم مهاله یا لږ وړاندې باید پیدا شوې وای. موږ فکر کوو چې ټول حیوانات او ونې بوټي، حشرات او هر څه چې دي زموږ لپاره هست شوي دي. دا خو به ومنو خو هغه حیوانات چې تر موږ مخکې وو او اوس نشته او د هغوی هېڅ اثر په موږ باندې نشته نو دا څنگه وېولو؟

آینشتاین وویل: بله واوره! که فرضاً په بله سیاره کې داسې ژوندي ساري ووينې چې تر تا هوښیار، تر تا ښه او تر تا گټور وي، نو بیا به څه ووايې؟ ابن سینا! ته څنگه موسک شوې؟ ابن سینا وویل: حی ابن یحیان مې را یاد شو.

آينشتاين وويل: واه! واقعاً چې ډېره په زړه پورې كيسه دې ليكلې
وه. تخيل دې عالي دى او ما هر وخت ويلي دي چې تخيل تر
پوهې زيات مهم دى.

ابن سينا وويل: همداسې ده. ستا هره خبره د کاني کرښه ده. ښه
نو، پلټونکيه! نه غواړې چې دا ځل زه يو چکر درکړم؟
ومي ويل: ولې نه!

د ابن سينا له دواړو ډډو وزرې راووتې، د بوډۍ ټال غونډې
رنگونه يې وو خو خورا زيات رنگونه، لس نه، سل نه، زر رنگه
رنگونه.

زه يې تر لاس ونيولم او دواړه په هوا شوو.

ما يې د وزرو پوښتنه وکړه.

ويې ويل چې ښى وزر يې د تخيل دى او چپ وزر يې د تفکر.
خورا ډېر مزل مو وکړ.

بيا يوې بلې سيارې ته ورسېدو.

خورا شنه، خورا سمسوره، خورا ښکلې. په هوا کې يې د ونو بوټو
د گلانو خوشبويي گډه وه. هلته ساه اخيستل داسې خوندور و
لکه د شهوت په اوج کې چې دې پوزه له حمامه راوتلې مستې
محبوبې پر اوږه وي او له هر ځل ساه اخيستلو سره د هغې د
زلفو خوشبويي دې سږو ته ننوځي او په ټول بدن کې دې
خپرېږي.

چې ورنژدې شوو، ومې ليدل چې زرگونه خورا لوی لوی نا آشنا حیوانات لکه عسکر په منظمو لیکو کې ولاړ دي. هر یو یې د غونډۍ هومره لوی او پر هر یو یې یو وړوکی خوځېدونکی شی سپور و.

چې لا نور هم ورنژدې شوو، ومې ليدل چې هغه وړوکی شيان د بني آدمانو غونډې وو خو تر موږ درې چنده غټ. د ابن سینا یوه وزر را ته وویل: دا غټ غټ ژوي چې وینې، د دې سیارې ډایناسوران دي.

سیالي شروع شوه. ټولو ډایناسورانو منډې پیل کړې. داسې چټک ځغستل چې په همدومره وخت کې چې تا دغه جمله ولوسته، هغوی د سیارې چارچاپېره دوره ووهله. ته به وایې چې سیاره به یې وړوکی وه. نه، تر ځمکې لویه وه، ډېره لویه.

دوی ته غر او سمه، وچه او اوبه، لوړه او ژوره، دښته او ځنگل یو شان وو.

درې ډایناسوران تر نورو لږ وړاندې را ورسېدل. سپاره کسان یې له شا څخه را ټوپ کړل، شور او مستي یې وکړه، یو بل ته یې غېږه ورکړه او خپل ډایناسوران یې ونازول.

په سر مې څه شی ولگېد. پاس مې وکتل. د ونې په څانګه کې یوه عجیبه مېوه ځړېدله. زموږ مېوې معمولاً ګردې وي خو دا د

صندوق غوندي مکعبي وه او رنگ يې شېبه په شېبه بدلېده
رابدلېده. لاس مې ور وور چې ويې شکوم.

ځانگې ځان را نه لرې کړ.

يوه غږ وويل: نه، نه، نه! چا ته بايد زيان ونه رسوو.

د غږ لوري ته مې وکتل. هماغه کس و چې دايناسور يې تر نورو
وړاندې رسېدلی و.

ما وويل: مېوه خو وي د خوراک لپاره.

ويې ويل: ستاسې په سياره کې به همداسې وي، خو دلته نه. موږ
هېڅ ژوندي ساری نه خورو او هېچا ته زيان نه رسوو. ابن سينا
آشنا! همداسې نه ده.

ابن سينا موسکى شو، را ويې کتل او ويې ويل: رشتيا وايي.

پوښتنه مې وکړه: نو تاسې څه شى خورئ؟ په څه شي پايئ؟

هغه يوه گوته جگه کړه، لکه شاگرد چې په صنف کې د اجازې
اخيستلو لپاره گوته جگوي، په گوته يې پورته خوا اشاره وکړه.

پورته مې وکتل. رنگارنگې کړۍ په هوا کې تاوېدې، وړې، لويې،
بېخي لويې، شنې، زېرې، نارنجي، سرې، گلابي او د زرگونو نورو
رنگونو کړۍ. دغه کړۍ د همدې کس له سر څخه وتلې او په هوا
کې خپرېدلې.

په خندا يې وويل: څنگه حيران شوې؟ حيرانېږه مه! دا فکرونه
دي. دلته د هر چا خوراک فکر دی. موږ پنځان يو. موږ فکر
توليدوو او د دې سيارې هر ژوی، هر بوټی فکرونه خوري. دغه

سيالي چې اوس وشوه، د همدې لپاره وه. هر پنځان چې پېر
فکرونه او ښه فکرونه په سر کې ولري، تر نورو چټک وي او د
سيارې دوره ژر وهي. دا ځل موږ وگڼله او دغه فکرونه چې ته يې
وينې، موږ درې واړه پنځان يې په گډه توليدوو.
ومي پوښتل: پنځان؟

موسک شو. ويې ويل: ته انسان، زه پنځان يعنې د پنځولو والا.
د پنځان غږ داسې پوست و لکه زما هغه ورېښمنې جامې چې د
کيسې په سر کې مې په تن وي. د پنځان فکرونه هم دغسې پاسته
ماسته وو خو ما نه شوای خوړلی.
ما چې د ابن سينا د تفکر وزر ته وکتل، رنگونه يې کټ مټ
همداسې وو لکه د پنځان د فکرونو رنگونه.

په ټوله سياره کې جشن و. ونو، بوټو، دايناسورانو او نورو ژوو
فکرونه خوړل او ورو ورو نڅېدل.

زه چورت يووړم چې موږ انسانان هر څه د ځان لپاره استعمالوو،
بوټي خورو، د ونو مېوې خورو، څاروي حلالوو، کبان نيسو،
وحشي ژوي ښکار کوو، د مختلفو حيواناتو غوښې خورو، ونې د
خپل کور د کرکۍ او درې د جوړولو لپاره پرې کوو ... خو پنځان
بيا برعکس، د خپلې سيارې ټولو موجوداتو ته خواړه برابروي،
هغه هم فکرونه.

د آينشتاين خبره مې راياده شوه چې ويل يې که په نورو سيارو
کې تر ځان هوبښيار او گټور موجود ووينې، نو بيا به څه وايي.

هغه رښتيا ويلي وو. پنځان تر موږ ښه دي. زه هسې په ځان غږه
وم چې انسان يم او اشرف المخلوقات يم او هر څه زما لپاره پيدا
شوي دي.

ابن سينا وويل: انسانه! ته له پنځان سره خواله وکړه. زه به
وروسته درېسې راشم.

په زړه کې مې ډېرې پوښتنې وې چې له پنځانه مې بايد کړې
واي. دوی په قوم څوک دي؟ په کوم دين دي؟ د چا په مذهب
دي؟ ...

خو د حيراني خبره دا وه چې هغه په دې شيانو بېخي نه پوهېده.
ما چې د دين پوښتنه ځنې وکړه، پنځان وويل: ته دا راته ووايه
چې دين دی څه شی؟

دين خو دين دی. نو ما به څه ويلي واي؟
ومې ويل چې موږ انسانان څوک مسلمانان يو، څوک يهودان،
څوک نصارا، څوک هندو ... همدا مو دينونه دي.

ويي ويل: دا را ته ووايه چې دين د کوم درد دوا دی؟
لږ مې چورت وواهه. بيا مې وويل: ديبيبين، دين مو پوهوي چې
چا پيدا کړي يو، ولې يې پيدا کړي يو، چې مړه شوه بيا چېرې
ځو، بيا څه را باندې کېږي، دغسې خبرې.

- نور؟

- نور دا چې حلال او حرام وپېژنو. وپوهېږو چې خدای په
څه شي خوشحاليږي او په څه شي ناراضه کېږي. جنت

څنگه گټلی شو او په کومو کارونو دوزخ ته اچول کېږو.
امممممم دین را ته وایي چې څه ښه دي، کوم کارونه بد
دي ...

- پېر ښه. او ستا دین تا ته څه وایي؟

ومي ويل: زما دین د حق دین دی. را ته وایي چې موږ واحد خدای
پیدا کړي یو. هغه خدای چې یوازې هغه لایق د عبادت دی. زموږ
خدای د خپلو بندگانو د لارښوونې لپاره پیغمبران استولي دي.
زما خبرې یې پرې کړې: ښه نو، معنا دا چې له تاسو لاره ورکه وه
او خدای مو پیغمبران درولېږل چې لاره در وښيي، همداسې ده؟
- هو. موږ لمر خدای گانه، باد، ورېځ، توپان، تندر، سېلاب،
اور ... هر څه را ته بېل بېل خدایان ښکارېدل خو هغه بیا
سمه لاره را وښوده چې خدای یو دی.

- نور؟

- نور نو دا چې موږ باید د خدای امر ومنو. پس له مرگه بیا
ژوندي کېږو او بیا تل تر تله ژوندي پاتې کېږو. که ښه
کارونه وکړو، جنت ته به ځو او که مو د خدای نافرمانی
کړې وي، که مو پر چا ظلم کړی وي، که مو د چا حق
خوړلی وي، که مو څوک ناحقه وژلي وي، بیا نو دوزخ ته
ځو او د خپلو بدو کارونو جزا گالو.

- مطلب دا چې د دواړو احتمال شته؟ یعنې تاسې انسانان
پر نورو ظلم کوئ، د چا حق خوړئ، خلک وژنئ ...؟

- ومې ويل: داسې ده چې په موږ کې شيطان دی. هغه مو دې کارونو ته هڅوي.
- يعنې کوئ يې؟
- هو.

پنځان را ته موسکى و، ويې ويل: ته په دې حيران شوې چې په پنځستان کې دين ولې نشته او زه حيران وم چې انسان ولې دين لري. ما د خپلې پوښتنې ځواب پيدا کړ. اوس نو ستا وار دی. ته په پنځستان کې وگرځه او د خپلې پوښتنې ځواب پيدا کړه. د پنځستان ټوله سياره مې گز و پل کړه. رقم رقم بوټي، ونې، مرغان، او ژوي مې وليدل خو متفاوت. ونو به د بوټو لاس نيوه چې له خاورو يې را پورته کړي. ژويو نه بوټي خوړل او نه يې يو بل سره دارل. نه د هوسۍ غوندې مظلوم په کې و، نه د پرانگ غوندې ظالم په کې و. نه په چا کې د لېوه خوى و، نه د مېړې. نه چا د گيډرې غوندې چرگان تېر اېستل، نه چا د مار غوندې چيچل زده وو. هېچا په چا کار نه لاره.

پنځانان ټول سره يو شان وو. د ټولو کار يو شى و، د فکر توليدول. بد، خوسا او بد بويه فکرونه چا نه جوړول، د ټولو فکرونه ښکلي وو، خوشبويه وو او هر چا به هڅه کوله چې لا زيات ښايسته فکرونه وپنځوي. که به چا ډېر فکرونه پنځول نورو به ورسره رخه نه کوله او که به څوک د فکر په توليد کې پخ و، چا به نه رته.

هغه خبرې چې د انسانانو په منځ کې دي، غلا، لوټ، تالا، دروغ، غیبت، بهتان، تېری، ظلم، قتل ... هلته نه وې. هغوی د دې شیانو نومونه لا اورېدلي نه وو. نه یې غلا پېژندله، نه ظلم او نه قتل و قتال.

په چکر کې وم چې د یوه غره له څوکې تورې لوڅرې او سرې لمبې هوا ته پورته شوې. غرمبهار شو، د سرو اورونو سېل د غره له سره را روان شو. اورشیندونکي فعال شوی و.

فکرونه په منډه ورغلل. یوه ډله یې د غره پر سر په آسمان کې معلقه ودرېده. لوڅرې به چې ځنې تېرېدې، پاکې صافې به شوې او هوا یې نه ککړوله. د فکرونو بله جویه د اورني سېلاب مخې ته ورغله. له ځانه یې ناوه جوړه کړه او سکروټې چې په کې وبېږدې، سرې شوې.

دغه ځای را نه ډېر لرې و خو سترگو مې داسې واضح لیده لکه تر منځ مو چې یوازې لس گامه واټن وي.

زه لا د دې پېښې له حیرانۍ نه وم راوتلی چې د سیارې په بله خوا کې سخت توپان والوت. فکرونو ورمندې کړې. لاسونه یې سره ورکړل او جال یې جوړ کړ. توند توپان چې له دې جاله تېرېده، په نرمه معطره وږمه بدلېده.

همداسې تلم تلم چې تورې ورېځې راغلې. آسمان وغوړېده. شریکنده باران شو. سېل راغی. فکرونه یې مخې ته ودرېدل. زر

لښتي يې له ځانه جوړ کړل او د سېل اوبه يې د سياري هرې خوا ته وبهولې.

لږ نور مزل مې وکړ. د ځنگل په منځ کې روان وم. ناڅاپه په ځنگل اوږد پورې شو. د تېښتې لاره مې کتله چې فکرونه راورسېدل او لاسونه يې سره ورکړل. لويه دايره يې جوړه کړه، تر اوږد چاپېر شول. ورو ورو د اور د مرکز خوا ته روان شول. وار په وار سره فکرونه وړاندې تلل او اور تنېده. په څو شېبو کې اور مړ شو. لوگي يې تصفيه شول او په پاتې ايرو کې يې نوي بوټي وپوټېدل.

نو داسې نه وه چې په دې سياره کې دې ستونزې نه وي؛ ستونزې وې او ډېرې وې خو فکرونو د هرې ستونزې چاره کوله. پنځان ته مې کړه: په تاسو کې مرگ هم شته؟

ويي ويل: نه پوهېږم چې مرگ څه ته وايي خو دلته مرگ يعنې نه فعاليت. هغه پنځان چې فکر نه شي توليدولی، هغه تجزيه کېږي. د بدن برخې يې د نورو پنځانانو بدن ته ور جذبېږي. يوازې زړی يې پاتې کېږي. بيا دغه زړی هغه کسان چې ډېر فکرونه توليدوي، په خوا پورې نيسي او پالي يې. هغه په خپلو فکرونو تغذيه کوي او ستروي يې. بيا له هغه څخه نوی فکروال پنځان جوړېږي.

د دې سياري هر څه عجيب وو.

له ځان سره مې فکر وکړ چې هلته چې ظلم نه وي، شر نه وي، تېرى نه وي؛ بلکې لاسنيوى وي، همکاري وي او مينه وي؛ چې هره ستونزه په کې په فکر هوارېږي؛ نو هلته به دين څه کوي؟ موږ چې په دين پورې نښتي يو، وجه يې دا ده چې خپلې ستونزې پخپله نه شو هوارولې. موږ مطلق عدالت نه شو راوستلى نو د سزا جزا کيسې خداى ته پرېږدو چې په بله دنيا کې عدالت وکړي. نو پنځستان کې چې دغه کيسې نشته، دين خو بايد چې نه وي.

ومې ليدل چې زما له ډډو څخه هم وزرو تېغونه وهلي دي. لاس مې ور وور، ډېر نري او خورا تنکي وو. حيراني مې وار په وار سره زياتېده.

د ابن سينا غږ مې تر غوږو شو: بې خوبۍ دې مبارک شه!
- بې خوبۍ؟

ويې خندل: هههههه. هو بې خوبۍ.

زما په ډډو پورې نويو زېږېدليو وزرو ته يې اشاره وکړه، ويې ويل: دا پالنه غواړي، خوراک غواړي او تا به په نيمو شپو کې له خوبه راويښوي. دا د دې سياري د اوسېدونکو په شان فکرونه خوري. نو لکه موږ چې په نيمه شپه کې بايد راويښه شي او خپل بچي ته تې ورکړي، ته به هم په نيمو شپو کې له خوبه راجگېږې او فکرونه به توليدوي چې دا يې وخوري او غټ شي. نو بې خوبۍ دې مبارک شه!

يوه بل غږ وويل: ښه به دا وي چې درته ووايو چې ويشتيا دې
مبارک شه!

د غږ لوري ته مې وکتل، آينشتاين و.
هغه او ابن سينا وخنډل.

آينشتاين وويل: خو چورت مه ورته وهه. که خوب در نه اخلي، په
بدل کې يې بل شى درکوي. الوت! د الوتلو ځواک. وزرې دې چې
سترې شي، بيا نو داسې الوت کولى شي لکه ابن سينا.

ابن سينا وويل: خوښه مو نه ده چې بېرته ولاړ شو؟
آينشتاين هوا ته لاس واچاوه. له هوا څخه يې يو تار راکښته کړ،
لکه د آزادې شوې بادپوې تار چې نيسي.

ويي ويل: څو؟

ابن سينا ما ته کړه: ور وخپړه.

گورم چې آينشتاين د تار منځ راسپړلى دى. مخکې نرى تار و خو
اوس تر بېلر لوى نل ځنې جوړ شوى و. نه، نل و، ټولن و چې په
منځ کې يې څوکۍ اېښې وې. درې واړه ور وختو. پر څوکيو
کېناستو. څوکۍ د تار په منځ کې داسې وښوېدې لکه پر
ښوېندوکۍ چې ځان خوشى کړې. د سترگو په رپ کې هماغه
ځاى ته ورسېدو چې ور نه راغلي وو.

ابن سينا وويل: دا د فضا - زمان تار دى. ده کشف کړى و.

گوته يې د آينشتاين خوا ته چې تر موږ مخکې کوز شوى و،
وښوله.

دا وار د دوی ډله ډېره لویه وه. ډېر کسان تر یوې گنبدې لاندې راټول وو او بحثونه یې سره کول. په گنبده کې ټول کاینات په حرکت کې وو. هر چا چې به د هر ستوري یا هر کهکشان په اړه خبرې کولې، هماغه ستوری یا کهکشان به په گنبده کې لویېده او را نږدې کېده به.

ورو ورو مې د دوی ژبه زده کړه. ژبه یې هماغه وه چې زما زده وه خو مخکې یې په خبرو نه پوهېدم. اوس لږ لږ پوهېدم چې څه سره وایي.

د ابن سینا خبره رښتیا وه. بې خوبۍ را پورې ښخې شوې. هره ورځ به مې د نویو شیانو په باره کې فکر کاوه. نیمه شپه به هماغه فکر راوېښ کړم او په ځان پورې به یې داسې بوخت کړم چې د وخت تېرېدلو ته مې پام نه و. خو دغه بې خوبۍ ځورونکې نه وې. نه به د ورځې گنګس وم، نه خوبولی، نه به مې په سر درد و.

وزرې مې ورو ورو لویېدې. د آښتاین خبره مې یاده وه: «خو چورت مه ورته وهه. که خوب درنه اخلي، په بدل کې یې بل شی درکوي. الوت! د الوتلو ځواک. وزرې دې چې سترې شي، بیا نو داسې الوت کولی شي لکه ابن سینا.»

د الوتلو هوس را ولوېد. وزرې مې ورپولې خو هوا ته ایله دومره پورته شوم لکه چرګ چې الوځي او بیا بېرته پر ځمکه ولوېدم. «وار وکړه، تلوار مه کوه!»

دا غږ د چا و؟

غږ و خو غږوالا نه و.

هماغه غږ وويل:

صوفي نشود صافي تا در نکشد جامی

بسیار سفر باید تا پخته شود خامی

غږ که د هر چا و، و به، خو زه یې وپوهولوم چې الوتکو ته لا وخت شته.

د فکرونو په جوړولو او پېيلو داسې بوخت وم چې د وزرو غټېدلو ته مې پام نه و. یو وخت مې وزرې خلاصې کړې، گورم چې زما تر ونې درې چند لویې دي.

- اوس یې وخت دی.

شا ته مې وکتل. ابن سینا او ابو ریحان ولاړ وو.

والوتم. آسمان له ستورو ډک و. لرې او نژدې، رانه او کمځل. په دې منځ کې یوه رڼا را باندې ښه ولگېده. په زړه کې مې را تېر شول چې دا ښکلې رڼا به د څه شي وي.

د ټایسن غږ مې واورېد: د هېڅ شي.

لاندې مې وکتل. ټایسن سپگرېټ په شونډو نیولی و.

پوښتنه مې وکړه: د هېڅ شي؟ دا نو څنگه کېدی شي چې رڼا یې وي خو پخپله نه وي؟

- که یې نه منې نو ورشه پخپله یې وگوره.

لایټر یې بل کړ او سپگرېټ ته یې ونيو.

په هوا کې د رڼا خوا ته ور روان شوم. په لاره کې مې له ځان سره ویل چې دا نو عجیبه خبره ده چې ډېوه نه وي خو رڼا یې وي. ډېر مزل مې وکړ او د رڼا آخر سر ته ورسېدم.

خبره یې رښتیا وه. دا رڼا داسې وه لکه د کاغذ باد تار چې په هوا کې وي خو کاغذ باد ور پورې نه وي تړلی. رڼا له هېڅ ځایه نه راتله. رڼا د هېڅ شي نه وه. رڼا په فضا کې معلقه وه خو منبع یې معلومه نه وه. شا ته مې وکتل. دا وار رڼا ډېره لنډه شوې وه.

بېرته را وگرځېدم. هماغه ځای ته ولاړم چې تایسن ولاړ و. سگرېټ یې په شونډو ایښی و او لایټر یې ورته لگولی و. زه چې څنگه ور ورسېدم، د لایټر لمبه بنده او سگرېټ یې بل شو.

ومې ویل: سگرېټ ډېر زیات نه څکوی؟

- نه، دا مې اول دی. نن مې بل نه دی څکولی.
- دا څه وایې؟ یو دانه خو دې هغه وخت ولگاوه چې زه والوتم.

- دا خو هماغه دی. ته ډېر ژر بېرته راغلي. رښتیا د رڼا منبع دې پیدا کړه؟

- نه. ته را ته وایې چې ډېر ژر بېرته راغلي خو ما ډېر اوږد مزل وکړ. ډېر وخت مې په دې سفر کې تېر شو.

ویې خندل: ههههه. لا ډېر نور شیان به دې حیران کړي. د دې پوښتنې ځواب به د آینشتاین په فکرونو کې پیدا کړې خو اوس دا را ته ووايه چې رڼا د څه شي وه.

- د هېڅ شي. ستا خبره سمه وه.

بيا يې وخنډل: هههههه. زما خبره هره وخت سمه وي. گوره! تا د هغه ستوري رڼا ليدله چې څو ميليونه كاله مخكې مړ شوى دى.

- څو ميليونه كاله!

نور نو خبرې مې د ميليونونو او ميلياردونو كلونو كولې. په لويو فورمولونو به مې لويې محاسبې كولې.

نور به نو زه وم او فكرونه وو، نوي سوالونه وو. په يو شي حيرانېدل وو، په بل شي خوشحاليدل وو. نوې پوښتنې، نوي سوالونه، نوي ځوابونه، نوي حلونه. د هرې معما حل به داسې خوند راكاوه چې نور ټول خوندونه به يې را نه هېر كړل.

آه! زه د خوندونو تېرى او دا د خوندونو نړۍ.

خو لكه هر څه دغه خوندونه هم ختمېدونكي وو.

دې حالت ډېر دوام ونه كړ. په اول سر كې هر څه را ته په زړه پورې وو، هر څه خوندور وو، فكر كول، پلټنه، الوتل، د نويو كهكشانونو كشفول، د نويو رازونو راسپړل ... خو ورو ورو يې خوند په كمېدو شو.

ابن سينا، ابوريحان، آينشتاين، هاوكينگ، تايسن ... ټولو لا هم له دې هر څه نه هماغسې خوندونه اخيستل خو زما لپاره نور هغسې خوندور نه وو. د دوى خبرې را باندې غمېدلې. بې خوبۍ مې وار په وار سره كمې شوې. بې خوبۍ كمه وه خو ځوروونكې. وزرې مې ورو ورو مړاوې شوې، بيا ورژېدې او بيا يو مخ وركې شوې.

يو ځل بيا نو هغه زه وم، ځورېدل وو. هره خوا منډې وهل وو. په څه ورکې پسې تلل وو. د خوندونو لټول وو.

رڼا، رنگونه؛ غرونه، سيندونه؛ بوټي، گلونه؛ څپې، موجونه؛ ټول بڼايستونه؛ هر څه پخوا غوندې وو خو زه بدل وم.

نور نو رڼا را ته يوازې د مختلفو څپو ټولگه ښکارېده، نه د خوند اخيستلو منبع. د رڼا په ليدو به مې يوازې په دې خبرې فکر کولی شو چې د رڼا هره څپه ځانته اوږدوالی، مختلفه انرژي او بېل رنگ لري.

رنگونه را ته بې معنا ښکارېدل. رنگونه بڼايستونه نه وو، بلکې د هرې مادې خپل خاصيت و چې د رڼا کومې څپې جذبوي او کومې منعکس کوي. رنگ اصلاً زما له ذهنه د باندې نه و. دا زما د سترگو او مغزو خاصيت دی چې مختلف رنگونه ويني، گڼې رنگ له سره نشته نو څه چې نه وي، خوند به په کې څنگه وي؟

بر او بحر، سمه او غر، هر څه را ته يوازې د ماليکولونو او اټومونو ټولگې ښکارېدې او ښکلا له هر شي نه کډه کړې وه.

د گلونو وږم را ته يوازې هغه ماليکولونه ښکارېدل چې له گلانو تښتي او زما پوزې ته را ننوځي او که زما په پوزه کې د بوی مخصوصې آخډې نه وي، بوی له سره نشته.

د مېوو او خوړو خوند يوازې زما د ژبې او ماغزو کمال و. که مې په ژبه کې د خوند د ځکو آخډې کار ونه کړي يا مې ماغزه د دې آخډو سيگنالونه تفسير نه کړي، نو خوند به نه وي.

نه يې منې؟ که داسې نه وي نو کله چې زوکام را پورې وي، ولې
په خوند نه پوهېږم؟ که خوند مستقل وي نو هر وخت بايد وي.
اصلاً هر څه په ما کې دی. رنگ، بوی، خوند، ښکلا ... ښايي ټوله
دنیا يوازې زما د درک محصول وي.

له هرې خوا غږونه پورته شول:

«د آدم د نظر ټول دی

که دا تور دی که دا سپين

د آدم د ژبې خيال دی

دا سپلمی او انگين»

دا غږونه له ونو بوټو او گلونو راتلل. دوی ټولو په گډه دغه شعر
په ترنم کې ويل.

ښه نو، که زه يم نو هر څه شته دي او که نه يم، هېڅ هم نشته؟
نه. داسې هم نه ده. زه هم وم او هر څه هم وو خو په خوند نه
پوهېدم. پوزه مې بنده نه وه خو په بوی نه پوهېدم. په ژبه مې
هېڅ نه وو شوي خو خوند مې نه احساساوه.

په خوندونو دې اور پورې شي يوازې د خوند خبره خو نه وه،
مهمه خبره دا وه چې زما باورونه پوچ شوي وو. هغه باورونه
چې راسره يو ځای زېږېدلي وو او ورسره يو ځای لوی شوی وم؛
«زه اشرف المخلوقات يم، ټوله هستي زما لپاره هسته شوې ده او
...» فکر کول او پوهې دغه ټول باورونه داسې راته رنگ کړل لکه
واورين سړی چې د اوږي لمر ته يې ودرې او شېبه وروسته هېڅ

نه وي يا چې د شوتلو پر تنیکو بوتو اوبه بندې شي او د اوږي لمر پرې را شي.

آه! زه د خوندونو تږی، خو کاینات هغه کنجوسه ابی چې له بجي نه پتاسې پټوي.

زه د خوندونو تږی، خو کاینات هغه ناخوانه جینی، هغه د بشکلي بدن پیغله جینی چې بنایستونه په جامې پټوي.

زه د خوندونو په اوبو پسې راوتی تږی خو دا دنیا هغه صحرا چې صرف سراب پېژني.

بناپېری باید پیدا کړم.

هغه سکون چې د هغې په غېږ کې یې احساسوم، په هېڅ شي کې نشته. هغه دنیا او مافیه را نه هېروي.

رهي شوم.

یوه کور ته ورسېدم. د کور له شمالي دېواله سره جوختې دوې څنگ په څنگ کوټې وې. مخې ته یې چوتره. د چوترې مخې ته انگرېو متر ژور و او د انگرې په منځ کې د اوبو څاه وه.

یوه سپین ږيري له کوهي نه اوبه راوايستې، په کوزه کې یې واچولې. پایڅې یې ورپورته کړې او لستوني یې بد وهل. اوداسه ته کېناست.

نیمه شپه وه. زه د کانکریټي چوترې په پوړیو کېسته شوم. د انگرې په بل سر کې وطني تشناب (کناراب) و. د تشناب خوا ته روان شوم.

د سپين ډيري غږ مې واورېد: «دا څه رقم مسلمان دی چې روژه نه نيسي، لمنځ نه کوي، کلمه نه وايي خو په خوله وايي چې مسلمان يم.»

دا خبره يې چا ته کوله؟ څوک يې يادول؟

په زړه کې مې وويل: ښه ده چې زه خو د پېشلمي په وخت کې پاڅېرم او د کوټې څراغ بلوم. دی چې بل څراغ وويني، بيا فکر کوي چې زه هم پېشلمي ته راوينس شوی يم او روژه نيسم.

د چوترې په سر کې دوې خوا په خوا خټينې کوټې وې چې لويې لرگينې کرکۍ يې د چوترې خوا ته خلاصېدې. د دواړو کوټو تر منځ يو کوچنی دالان و چې خټينې پورې ورته دوهم چت ته ختلې وې.

د دوهم چت کوټې ته چې ورسېدم، گورم چې بام يې نشته. په دېوالونو کې د لارو (تيرانو) گردې گردې سوري ښکاري او د دېوالونو سرونه رږېدلي دي. لکه د جهاديانو په وخت کې چې د کابل د کورنو سرونه يې لوڅ کړي او تيران يې غلا کړي وو. ښاپېرۍ مې څنگ ته ولاړه وه. ما يې پر اوږه لاس ايښی و او دې مې پر تخرگ سر لگولی و.

دا کټ مټ هماغه ځای و چې هاغه بله شپه مې په خوب کې ليدلی و.

ښاپېرۍ وويل: هو. هماغه ځای دی. ما هم په خوب کې ليدلی و. ور وټکېد.

ورغلم. نجيبه وه. لاسونه يې زما له غاړې نه چاپېر کړل. ښکل يې
کړم. ويې ويل: زړه مې! څنگه يې؟
ما يې لاسونه له غاړې ايسته کړل. په اشاره مې وپوهوله چې
ښاپېرۍ دننه ده.

غږ يې لوړ کړ: زما يې څه؟ ته زما يې زما. پوه شوې که نه؟
ما يې پر شونډو لاس کېښود چې غلې شه.
احساس مې وکړ چې ښاپېرۍ د وره شا ته راغلې ده او له چولې
څخه موږ ته گوري. شا ته مې وکتل. څوک نه و.
دې بيا په لوړ غږ وويل: چې يو ځل مې گوتو ته راشي، بيا به زه د
دې ښاپېرۍ خوبه شم.

بېرته کوټې ته ورغلم. ښاپېرۍ ستوني ستخ پر کت پرته وه.
سترگې يې آسمان ته نيولې وې.
ما ويل اوس به لانجه کوي، بې عزته کوي به مې چې نجيبې ولې
داسې ويل. خو هېڅ يې ونه ويل.

غلې يې له څنگه تېر شوم. پر غولي کېناستم.
هماغسې غلې وه. نه يې پوښتنه وکړه چې «څوک وو، څه يې
ويل؟»، نه ښه، نه بده. د هغې چوپټيا لا ځورولم.
غږ مې پرې وکړ: ښاپېرۍ!

مخ يې راواړوه. سترگې يې سرې وې، نري نري سره رگونه په کې
جوت وو.

دواړه څنگ په څنگ ناست وو. د اورسۍ پر تاخ پتنوس ایښی و. په پتنوس کې د شنو چایو یوه پیاله زما مخې ته او یوه د ښاپېرۍ مخې ته ایښې وه او تر منځ یې په یوه بشقاب کې غوزان او شنه ممیز. ښاپېرۍ مې پر زنگانه سر ایښی و او سترگې یې پټې کړې وې. ما یې په گورگوتو ویښتانو کې گوتې تېرولې راتېرولې. په انگر کې هماغه سپین ږيري له کوهي نه اوبه را ایستلې. د کوهي په څنگ کې خټینه کوزه ایښې وه. ده له ځا نه بوکه را وایسته، کوزه یې ډکه کړه. اوبه څه کوزې ته تویېدې او څه یې شاوخوا ته. تویې شوې اوبه په کانکرېتي ناوه کې لارې او د گندنې په پټي کې وبهېدې.

ښه شوه چې هغه بله پېښه رښتیا نه وه. هغه مې په خوب کې لیدلې وه. که په ویښه کې وای، تبا به وم. پورته مې وکتل. د کوتې بام جوړ و. لارې یې په خپل ځای کې و او سر یې هم پټ و. نو په خوب کې مې ولې لوڅ لیدلی و؟

رښتیا، نجیبه څوک ده؟ نجیبه خو زه نه پېژنم. له رنگه خو را ته آشنا وه، لکه زه یې چې له ډېر پخوا نه پېژنم. رایاده مې شوه. هغه نجیبه نه وه، د هېندارو ښاپېرۍ وه.

ښاپېرۍ سترگې پرانیستلې، زما له زنگانه نه یې سر لږ هسک کړ، ویې ویل: د هېندارو ښاپېرۍ خو زه یم.

ومې ویل: زه یې نه باوروم.

- ولې؟

- ولې، امممم. ستا سترگې خو تورې دي.
- نو څه؟
- د هېندارې د بڼاپېرۍ سترگې نيلې وې، د آسمان په رنگ. که گورم چې د سترگو رنگ يې نيلې شو او ويښتان يې خرمايي. له سترگو يې داسې نيلې رڼا را وتله چې سترگې يې را وېرېښولې. زما په غاړه کې يې لاس واچاوه. سر يې نور هم پورته کړ. زما سر يې د ځان خوا ته راکښته کاوه.
- فکر مې وکړ چې گوندې غواړي پر شونډو مې ښکل کړي خو سترگې يې سوکه سوکه غټې شوې، ډېرې غټې شوې، لکه د زمري خوله چې خلاصه شوې وي او غواړي د هوسۍ مړۍ ونيسي. شا ته مې زور وکړ چې سر مې ورنه لرې کړم خو د هغې لاس کښته خوا زور کاوه.
- يو لاس مې يې پر سينه کېښود او لاندې خوا مې ټېله کړه خو خاشه ونه خوځېده، بلکې لا را نژدې شوه.
- په بل لاس مې يې مروند ونيو چې له غاړې نه يې ايسته کړم. خو لاس يې دومره زورور و چې زما سر يې لا پسې ټيټ کړ.
- په يوه لاس مې يې سينه تکیه کوله او په بل د هغې لاس خو د هغې د را نژدې کېدو مخه مې نه شوه نيولی.
- له ډېر زوره مې پر دواړو متو سخت درد و. ته وا هډوکي مې کړس کړس ماتېږي.

د هغې غټې سترگې وار په وار را نژدې کېدې چې سر مې له کومي تېر کړي. لا مې هم زورونه وهل، خو ګټه يې نه کوله. راوینښ شوم، خو له ځايه نه شوم خوځېدلی. ستوني ستغ پروت وم او دواړه لاسونه مې تر سر لاندې کرخت شوي وو. داسې ستمی مې کېده لکه لوړې غونډۍ ته چې په منډه وخېژې. سوکه سوکه مې لاسونه د سر له لاندې نه را وايستل. داسې وچ وو لکه د بل چا لاسونه چې وي. کېناستم. ګوتې مې وښورولې. په سترگو مې ليدلې چې ښوري خو حس کولې مې نه.

آه! دا نو څه رقم خوب و؟ څومره ډېره موده وروسته ویده شوی وم. هېڅ مې نه يادېږي چې وروستی ځل کله او چېرته ویده شوی وم.

بيا هم زه وم، بې خوندي وه. بې مطلبه ګرځېدل وو، پاڅېدل او کېناستل وو. ونې ګڼې، مېوې ډېرې؛ د گبينو او شيدو څه کمۍ نه و، د شرابو خواري نه وه. د رنگونو نڅاګانې، د عطرونو الوتل وو. خو دا هر څه د ښکلاوو بدرنگي وه، د خوندونو بې خوندي وه.

زه څوک يم؟

دا کوم ځای دی؟

ولې هر څه را نه تښتي؟

ولې خوندونه له بې خوندي پک دي؟

ولې ښايست په بدرنگۍ اوړي؟

حُکَہ چي تہ گناہکار يي!

دغه سپين غږ د چا دی؟

ويونکی يي نه معلومېږي خو غږ يي وينم.

پوښتنه مې وکړه: گناه مې څه ده؟

سپين غږ مخامخ راغی او ويې ويل: هېره دې ده که هسې ځان

ناگاره کوي؟

ومې ويل: د هېندارو ښاپېرۍ خو ويل چې دلته گناه نشته، دلته

هر څه بس ثواب گڼه.

سپينه خندا مې واورېده: هاهاها، هغه ځای خو نو جنت و.

شا و خوا ته مې وکتل. دا خو هم هماغه ځای و چې د هېندارو

ښاپېرۍ سره وم. ونې، بوټي، چمن، گلونه، د شاتو او شيدو

ويالې، هغه مرمړينه مانۍ چې د شرابو ډنډ په کې و ... ټول کټ

مټ هماغه پخواني وو.

نو سپين غږ ولې وايي چې هغه ځای خو جنت و؟ يعنې دا بل

ځای دی؟

ويې ويل: هو. دا بل ځای دی. دا دوزخ دی.

دا مې نه شو باورولی چې دا دې دوزخ وي.

په دوزخ کې خو اورونه وي، لمبې وي. ماران وي، لږمان وي.

سوځېدل، اېرې کېدل وي. عذابونه وي، دردونه وي.

ويې ويل: نو دا در ته عذاب نه ښکاري چې هر خوند له بې

خوندۍ پک دی؟

رښتيا يې ويل. لوی عذاب و. شات، شیدې، شراب؛ گل او بلبل؛ غر او غونډۍ، ماني، باغونه؛ اوبه، هوا، نری شمال، خوشبو او وږم ... هر څه را ته تیار وو خو ما له هېڅ شي نه خوند اخیستلی نه شو.

نو گناه مې څه وه چې دغه عذاب گالم؟

سپین غږ مې پر سترگو لاس را تېر کړ.

غورو لوگيو آسمان پټ کړی و. یو موټر چې سر په خېړۍ اوښتی و، په لمبو کې سوځېده. څو موټرې سورۍ سورۍ وې او ښېښې يې ماتې وې. د یوه بل موټر یوازې د فرېم یوه لویه ټوټه پر سړک پرته وه. غږېو او شور وو. چا نارې وهلې چې لرې شئ، دې خوا ته مه راځئ. چا ژړل، چا بوغارې وهلې او چا زگیروي کول. د چا خرهار پورته و، او څوک غلي پلي غځېدلي وو.

د چا ښې نه وې، د چا لاسونه. د چا سر خچ پچ و، د چا ټټر سورۍ سورۍ و. محشر و، محشر.

هرې خوا ته مړي او زخمیان پراته وو. هرې خوا ته د بدن غړي او اندامونه او د غوښو ټوټې. زه هم د هغوی په منځ کې خویوازې سر او د سټې نیمايي مې هلته وو، هغه هم ټوک ټوک او په وینو لژند.

ځای مې سهي کړ. دا هماغه ځای و چې څو شېبې مخکې ما موټر بم په کې چوولی و.

سپین غږ وویل: اوس پوه شوي؟

دی ولاړ او زه یې یوازې پرېښودم. تندې اخیستی وم. د شیدو
لېښتي ته ورغلم. د شیدو رنگ سور اوښتی و. لپه مې ترې ډکه
کړه. چې خوله مې ورته ونيوه، داسې بوی مې په سپرمو ننوت
لکه اوسپنه چې زنگنه وي. په نه زړه مې خولې ته واچولې. ژر
مې بېرته تو کړې.

اخځځخ، توف.

د وینو خوند په کې و.

ژبه مې د لاس په څټ باندې تېره کړه چې پاکه شي خو په لاس
کې مې هم د وینو بوی او د وینو بې خوندي وه.
خو ځله مې نارې په خوله کې واړولې او تو کړې. خو د وینو بوی
او خوند مې په خولې پورې هماغسې نښتي وو. له معدې او له
سږو نه مې د وینو وږم را وته.

یو بل کس راغی. د سرو شیدو ویالې ته کېناست، لپه یې ورته
وښوه.

ومې ویل: مه یې څښه! د وینو خوند لري.

ده لپه ځنې ډکه کړه.

ومې ویل: تا ته وایم! دا شیدې نه دي، وینې دي. نه یې وینې چې
رنگ یې سور دی؟ د وینو رنگ په کې نه وینې؟

ده لپه خولې ته ورنژدې کړه، ویې ویل: دا خو تکې سپینې شیدې
دي. وینه په کې له کومه شوه؟

پوزه یې وسونله، ویې ویل: واه! څه خوندور وږم یې دی.

پوه شوم چې خبره څه ده.
لږه لاره مې ووهله. هوا د غوړو لوگیو بوی کاوه او ورسره د
انسان د وړیتې شوې غوښې بوی گډ و.
خوا مې وگرځېده.
کېناستم.
کانگې مې شروع کړې.
وینې مې قی کړې. خو یوازې وینې نه وې. لږ وروسته د وینو په
منځ کې د ماشوم د گوتې بندونه هم را ووتل.
سترگې مې رډې ختلې وې. ما ویل اوس به مې سترگې له ژورغالو
راوځي او کېښته به لوېږي.
سah مې نه شوه اخیستی.
بیا مې له معدې څخه د کانگو داره را ووته.
په وینو کې یوه سترگه هم وه.
بیا مې په مری او ستوني باندې سخت زور راغی، د ژامې هډوکي
مې ارتې شوې، ستونی مې بهر خوا ته پورې وهل کېده. ما ویل
اوس به شکېږي. خوله مې لویه شوه، یو ورغوی مې له خولې نه
راووت او پر ځمکه ولوېد. بیا پوره لېچه، ورپسې یو سر، بیا یو
لینگی ... د انسانانو د بدنونو مختلف غړي مې له معدې څخه قی
کړل. د هر غړي قی کول دومره په عذابولم لکه د لنگون درد چې
گالم.

سخت بې سپکه شوى وم. پر مخى پروت وم. له پوزې او خولې
نه مې د وينو پومبكي څرېدل.
هغه بل سړى مې له څنگه تېر شو. لويه ساه يې واخيسته. ويې
ويل: واه! عجب خوشبويي ده.
په لستوني مې خوله پاكه كړه. په دوو گوتو مې پوزه ټينگه كړه
چې د وينو پومبكي ترې وڅڅېږي.
را ولاړ شوم. لكه له اوږدې تبجنې ناروغۍ چې تازه رغېدلى يم،
بدن مې سست او كمزورى و.
گومان مې كاوه چې پېښې مې د ستې د وړلو تاب نه لري.
سوكه سوكه روان شوم.
هره خوا د وينو بوى، د سوځېدلو غوښو وېرم، د غوړو لوگيو
ورېځې.
له هرې خوا د چاودنې غبرونه راټلل. هر گام به مې چې پر ځمكې
اېښوده، يو درز به يې كاوه. داسې درز چې ځمكه يې لړزوله او
غوږونه يې را كښول. تر هر ځل كښېدو وروسته، به مې غوږونه
بېرته ښه شول او له بل گام سره به بيا كښېدل.
په غوږونو مې د لاسونو ورغوي كېښودل خو د چاودنو تندرېونه
لا زورور شول. بېرته مې لاسونه لرې كړل. منډه مې كړه. د
مرمرينې ماڼۍ لاره مې ونيوه. د چاودنو غبرونه لكه د خياطۍ
ماشين چې ښه يې تېز وچلوې، پر له پسې شول: درز، ټنگ، ډم،
ډم، گرمب ...

مانی ته چې څنگه ننوتم، غږونه ورک شول.

پر ملا کړوپ شوم. لاسونه مې پر زنگنو کېښودل. ساه مې تېزه وه. د وینو او سوځېدلو غوښو بوی نه و. شا و خوا ته مې سترگې وغړولې. هوا رڼه وه، د غورو لوگیو ورېځې نه وې.

بېرته نېغ شوم. لویه ساه مې واخیسته. چې بېرته مې ساه وایسته، له سږو مې یو تن غږ راووت. غږونه مې ورته څک کړل، ویل یې: قاتله!

سah مې د مرمړینې مانۍ د گنبدې خوا ته پورته لاړه. په گنبده کې تاوه شوه را تاوه شوه، بچي یې وکړل او یو لښکر ورنه جوړ شو. قاتله! قاتله! قاتله!

ډېر بد شور جوړ شو.

د مانۍ له دېوالونو، له گنبدې، له ښینو، له غولي او ان د شرابو له ډنډه همدغه ناره پورته کېده او پر ما یې حمله کوله.

ما مې مخې ته د لاسونو ورغوي ونيول خو د «قاتله!» ناره به مې د ورغوي د هډوکو له منځه تېرېدله او پر مغزو مې کلکه لگېدله.

د وره خوا ته مې منډه کړه. د «قاتله، قاتله!» غږونه را پسې شول.

د تورېدلو مچيو غوندې یې له هرې خوا راباندې حملې کولې.

ډېره موده په دې بد خوندی کې لالهانده وم او هرې خوا ته تښتېدم.

جنت را ته دوزخ شوی و. دومره یې عذاب راکړی و چې مرگ ته
مې راضي وم خو چې د دې غږونو له شره خلاص وای. خو نه
مرگی و، نه له عذابه خلاصی.

نه پوهېږم چې څومره وخت همداسې را باندې تېر شو. بنایي د
هغو وینو د ټولو څاڅکو په اندازه چې زما په وجه تویې شوې
وې.

بیا ورو ورو هر څه بېرته سم شول. د وینو بوی، د انسان د ورېتو
شویو غوښیو وږم او لوگي ختم شول.
د شیدو سوروالی ورک شو.
هوا پاکه صافه شوه.

د «قاتله!» نارې هم وار په وار سره کمې شوې، سوکه شوې، تتې
شوې، ورکې غوندې شوې خو لا هم پاتې وې.
د غږ لوری نه را معلومېده چې له کومه راځي. هرې خوا ته مې
غږونه څک کړل، خو پته یې ونه لگېده.
گورم چې خپل زړه مې دغه غږونه کوي، له هر درز سره وایي: قا
– تل، قا – تل، قا – تل.

په اول سر کې خوښ وم چې ځورونکي غږونه تت شول خو
وروسته بیا همدغو تتو غږونو دومره ځورولم لکه هغه جگو نارو
چې په عذابولم.

اوس به نو له زړه سره څه وکړم؟
کاش دغسې بوټ مې را ایستلی شوای.

او بيا دى ولې د قاتل، قاتل غږونه را ته کوي. ما خو هر وخت د ده منلې وه. هر څه مې د ده په خوښه کړې وو نو اوس مې ولې ځوروي؟

خو ښه خبره دا وه چې زما په گومان نورو دا غږونه نه اورېدل. نور نه پوهېدل چې زه په دوزخ کې يم او دوى په جنت کې دي. نو ما به هم داسې ښودله چې هر څه سم دي.

يوه ورځ چا منې خوړلې. د منو د خوند صفتونه يې کول. ما هم يوه دانه را واخيسته. چې څنگه مې چک پرې ولگاوه، خوله مې له تور او خوسا خونده پکه شوه. خو په خوله مې وويل: واه! عجب خوند يې دى.

بل خړپ مې ترې وايست او په وچ زور مې له ستوني تېر کړ. چې يوازې شوم، خوا مې وگرځېده. کانگې مې وکړې. په کانگو کې مې له وينو سره د انسان د غوښو ټوټې را ووتلې. مرمړينۍ مانۍ ته ولاړم. د شرابو له حوض نه ډېر کسان چاپېر وو. هر چا به ورته جام پکاوه. جامونه به يې سره کړنگول او په سر به يې اړول.

ما چې جام پکاوه، ومې ليدل چې د شرابو په منځ کې څوک گرځي. بدن يې ټوک ټوک او په وينو لت پت و. يوه پښه يې د حوض په يوه څنډه کې پرته وه. هغه يې پورته کړه. په سرپښې پورې يې ولگوله. څو گامه ها خوا ته يې خپل له څنگله غوڅ شوى

لاس وموند. بيا په حوض کې کېناست. د حوض په تل کې يې
گوتې وهلې.

ښه ورته ځير شوم. ومې پېژاند. دى هم په هاغو كسانو كې و چې
زما د موټر بم په چاودنه كې وژل شوى و.

خو هغه دلته په شرابو كې څه كول؟

گورم چې د حوض له تله يې څه پيدا كړل. بيا يې په مينځلو لگيا
شو.

سترگې مې تنگې كړې، گورم چې په ورغوي كې يې خوتې نيولې
دي او په شرابو يې مينځي.

شا و خوا مې نورو ته وکتل. هر څوک په خپل مجلس لگيا وو.

تر ټولو نژدې کس ته مې وويل: دا سړى د شرابو په حوض كې
څه كوي؟

حوض ته يې وکتل. ويې ويل: کوم سړى؟

په لاس مې هغه ځاى ته اشاره وکړه چې هغه سړى په کې ناست
و.

ويې ويل: زه خو څوک نه وينم.

بل ته مې دغه خبره وکړه.

ويې ويل: سد دې په سر کې دى؟ سړى له کومه شو؟

سر مې چټک دې خوا ها خوا وخوځاوه. سترگې مې څو وارې
وځمبلې. ما ويل زما په نظر کې به ستونزه وي خو چې ور ومې
کتل، بيا مې هم په شرابو کې ناست سړى لیده.

فکر مې وکړ چې دا نور به يې ځکه نه وينې چې نشته دي. يو بل
کس چې ماڼۍ ته تازه را ننوتلی و، د ډنډ خوا ته روان و. په منډه
ورغلم، هغه مې تر لاس نيولی د حوض غاړې ته راوست.
ومې ويل: هغه ځای ته وگوره، څوک درته ښکاري؟
ويې ويل: لکه چې ډېر دې څښلي دي.
هېچا هغه نه لیده، خو ما ته ښکارېده.
ټولو جامونه پورته کړل.
دې خوا ها خوا مې وکتل.
څو کسانو غږ را باندې وکړ: پورته يې کړه! تل دې وي جنت او
شرابونه يې!
ناچار جام مې پورته ونيو او د دوی له جامونو سره مې
وکړنگاوه.
چې غوړپ مې ورنه وکړ، سپرې مې د خوټو په بوی ډکې شوې.
په منډه له ماڼۍ نه ووتم.
په يوه گوښه ځای کې کېناستم.
کانگې مې وکړې. له خولې نه مې خوټې را ووتې.
پاڅېدم. په چمن کې وگرځېدم.
ناڅاپه شور ما شور شو.
دېرش پنځه دېرش کسانو دې خوا ها خوا منډې وهلې. د هر چا له
بدنه وينې روانې وې.

د يوه پښه له زنگونه پرې وه. هغه خپله غوڅه شوې پښه پورته پورته غورځوله او خوشحالي يې ورته کوله. ما ته يې پام شو. پښه يې زما خوا ته وار کړه. پښه يې په هوا کې څرخېدلې څرخېدلې راغله. نږدې وه چې په سر مې ولگېږي خو بېرته وگرځېده او د خپل څښتن خوا ته ورغله.

د يوې ښځې له نسه کولې راوتلې وې. هغې د خپلو کولو له دوو سرو نه نيولې و او د رسۍ غونډې يې تاووله او ټوپونه يې وهل. ما ته يې چې وکتل، کولې يې را پسې خطا کړې. کولې راغلې او له غاړې نه مې چاپېرې شوې. سختې را پورې ونښتې. راکش يې کړم. په څټ ولوېدم.

هاهاها. ټولو وخنډل.

بېرته را پورته شوم.

د بل چا سر نه و. گورم چې سر يې تر تخرگ لاندې نيولی و.

په بل باندې يې غږ وکړ: واليبال کوي؟

هغه چې يوه سترگه يې مخې ته غورځېدلې وه، خپله سترگه يې پورته کړه، ويې ويل: راځه!

پرې سري خپل سر وړ واچاوه. دواړو واليبال وړ باندې شروع کړ.

خو دقيقې يې واليبال وکړ او بيا يې سر زما خوا ته ډېر کلک شوټ کړ. سر په چټکۍ زما خوا ته راغی. منډه مې کړه.

د سر کټ کټ خندا مې اورېدله چې وار په وار را نږدې کېده.

منډه مې تېزه کړه. له شا را پسې شور جوړ و.

مخ مې واراوه. د چا سترګه، د چا غوڅ شوی لاس، د چا پرې

شوې پښه، د چا سر، د چا کولې ټول را پسې وو.

هر یوه نارې کړې:

- ويې نیسئ!

- را ټینگ یې کړه!

- مه یې پرېږده!

- هلی!

زه مخکې او دوی په منډه را پسې وو.

ځغله ځغله ځغله، یوې سمڅې ته ورسېدم.

ورننوتم. څو پورې چې مې سترګو کار کاوه، منډې مې په کې

وهلې. بیا نو تیاره زیاته شوه.

ودرېدم.

غوږونه مې څک کړل.

شور ما شور نه و. یوازې خپله ساه او د زړه دریا مې اورېدله.

شا ته مې وکتل. سر او پښه او سترګه او کولې ... را پسې نه وو.

سah مې بنده بنده کېده. حلق مې وچ و.

کېناستم.

د سمڅې ډډې ته مې تکیه وکړه. خولې را باندې ماتې وې. شپېبه

وروسته لوند خيشت وم.

ورو ورو مې ساه سمه شوه.

اوس څه وکړم؟

بېرته له سمځې نه وځم که همدلته پاتې شم؟

د باندې مې څه دي نو چې ورشم؟

نور نو د زغملو نه و.

دا څه حال دی چې هر څه نورو ته نعمت دی خو ما ته عذاب دی.

که په دوزخ کې وای نو زغمل به یې آسانه وو ځکه چې ټولو به

زما غوندې یو شان عذاب گاله. خو اوس هر چا خوندونه اخیستل

خو ما بد خوندي.

زما دوزخ که په دوزخ کې وای نو پاک به یې نه و خو غم دا و چې

زما دوزخ په جنت کې و. بلکې جنت پخپله زما دوزخ و.

پاڅېدم.

په سمځه کې وړاندې روان شوم.

په اول سر کې څه نا څه رڼا وه. د پښو د اېښودلو ځای مې سهي

کولی شو. څومره چې وړاندې تلم، رڼا هماغومره کمېده. نه

پوهېدم چې گامونه مې پر څه شي ېدم او مخې ته مې څه دي،

بس روان وم.

لاسونه مې د ړندو غوندې مخې ته نيولي وو. د هر گام په

اېښودلو سره ډارېدم چې تیندک ونه خورم یا مې سر په څه شي

ونه لگېږي خو بیا هم روان وم.

همداسې تلم تلم او په مطلقه تاریکي کې ډوبېدم.

او بالاخره په تيارو کې پسې ورک شوم.

پای

۲۰۲۲ د مارچ ۳۰

بامبرگ، جرمني

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library